

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 12 de desembre de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Any XIII - Núm. 638 150 ptes.

A mig camí de Betlem

No podem oblidar que el temps d'Advent és un "temps fort" cristià que ens demana a tots una certa tensió interior com a pelegrins de la Fe, de la Paraula, de l'Esperança, de l'Amor. L'itinerari personal del viure cristià de cada u, comptant certament amb la gràcia de Déu, és quelcom irrenunciable i intransferible. El Misteri del Fill de Déu fet Home, ens interpel·la a tots, individualment i comunitàriament. Som a mig camí de Betlem. La conversió, sempre necessària, és encara possible, per tal d'arribar a l'Establia nets de cor. És un camí que cal fer segons allò del poeta: "Con ilusiones de niño, con añoranzas de viejo. Allí por donde camino, vida de mi vida dejo"; si volem acollir sincerament Aquell que és el Camí, la Veritat i la Vida.

AFINANT...

Moral pública

Des d'aquesta columna també n'hem de parlar per a la informació dels nostres lectors i, tant de bo, per alertar l'opinió pública; a més, convé que en quedi constància en les pàgines del setmanari per la història. Crec que no compliria amb el meu deure si m'ho callava. Ja fa mesos que, en principi, ho sabíem. Però quan les he vistes, les xifres se m'han fet literalment insuportables; em limito a transcriure-les i a fer unes quantes preguntes entre les mil que salien com espurnes. En la comptabilitat de "CC", el compte de despeses per "Correus" de febrer a octubre de l'any passat sumava 876.757 ptes.; el d'enguany, pel mateix volum de trameses, puja 7.476.519. A algú li cap al cap això? És moral aquest comportament d'una administració pública i pràcticament monopolística? En aquest nostre país s'han de fer els pressupostos preveient capítols amb imprevistos d'un 1.600%? Han millorat en una proporció semblant els serveis d'aquesta administració? Els advocats diuen que és inútil recórrer a l'administració... contra l'administració; aleshores, a qui

recórrer? Quina autoritat moral tenen per exigir honestat als ciutadans? Etc. Etc. No em trec del cap els versos de l'Espriu: expressen ben bé el disgust i, ensems, el perquè de la tossuderia a continuar en la tasca:

"Oh, que cansat estic de la meva covarda, vella, tan salvatge terra, i com m'agradaria d'allunyar-me'n, nord enllà..."

Però no he de seguir mai el meu somni i em quedaré aquí fins a la mort.

Car sóc també molt covard i salvatge i estimo a més amb un desesperat dolor aquesta meua pobra, bruta, trista, dissortada pàtria".

VII Trobada del Moviment Infantil Diocesa de Tortosa

1.000 infants aprenen què és un bisbe

El bisbe Moll, fundador del gran Seminari, tot just fa quaranta anys, ¿què ha pensat des de l'altra vida en veure mil xiquets cantant, pregant, jugant... tot al seu aire i estil cridaner a la Capella central? Els capellans i catequistes han respost que pels anys 45/50 no ho tenia previst.

I és que en el primer i en el darrer acte de la trobada es concentraren en el temple major els mil infants amb els distintius de mocadors multicolors i amb l'eslògan: "Benvingut amic de l'Amic de Jesús". L'amic és el nou bisbe.

L'objectiu de la setena jornada del M.I.D., es podria presentar com a doble: conèixer el tarannà del bisbe Lluís i a partir d'aquí valorar la missió pastoral del bisbe en l'Església.

L'equip organitzador amb molt bon sentit pedagògic i catequètic va presentar uns daus amb dibuixos simbòlics sobre els atributs i missió del Prelat. Després seguí una entrevista "periodística" en viu i directe al mateix "amic" Lluís. Tot un encert. S'entengué fàcilment el què és un Pastor en l'Església.

Després es reuniren per celebrar l'Eucaristia, molt participada per tots, amb símbols a les mans, preguntes, pregàries i cants, molts cants...

Havent dinat, dels mateixos grups parroquials sortiren cantors "amateurs" en línia popular i especialment en rock català.

En definitiva una vivència que després, a la Parròquia, esperona i aglutina tot cantant l'himne del M.I.D. "Endavant! els amics de Jesús, sempre endavant!"

VIATGES I PELEGRINATGES DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
DE **CATALUNYA CRISTIANA**

AVANÇ DE LA PROGRAMACIÓ

ITINERARIS

1992

VIATJAR / PELEGRINAR AMB ELS AMICS DE
"CATALUNYA CRISTIANA" VOL DIR:

ITINERARIS PENSATS AMB TOTA CURA

- per tal d'aprofitar el temps al màxim, sense presses
- per conèixer bé els països i els llocs visitats
- per gaudir de les belleses naturals
- per assaborir l'arqueologia, l'art, la cultura
- per visitar i saludar les Esglésies locals

GRUPS DE VIATGE MOLT AGRADABLES

- formats per amics actuals o, ben segur, futurs
- fent reunió abans i després de cada viatge
- amb uns interessos bàsicament comuns

UNA BONA DIRECCIÓ, RESPONSABLE I EFICAÇ

- tant des del punt de vista tècnic de la nostra agència
- com per l'experiència del cap de grup (tour leader) dels AMICS DE CC que acompanya sempre cada viatge/pelegrinatge

ASSISTÈNCIA CULTURAL I ESPIRITUAL

- garantida, quan cal, per guies locals escollits
- complementada pel mossèn que acompanya sempre cada grup amb la celebració de l'Eucaristia i amb pregària diària

TERRA SANTA

Viatge al país on va néixer Jesús; on va viure i accomplir la redempció, i on va fundar la seva Església.
Tot un recorregut per Judea i Galilea, amb estada a Jerusalem i Natzaret.

Visites: Betlem, Betània, Ain Karem, mar Morta, Jericó, Jordà, Generaret, Cafarnaüm, Canà, Tabor, Akko, Carmel, Cesarea marítima, etc.

Del 17 al 24 de maig.

Del 9 al 16 d'octubre.

Del 27 de desembre al 5 de gener (cap d'any).

Altres expedicions emparaulades:

Del 15 al 24 de març.

Del 21 al 30 d'abril.

Del 9 al 18 de juliol.

Del 17 al 26 d'agost.

Del 27 de desembre al 3 de gener.

EGIPTE *Del 17 al 28 de febrer.*

Del passat faraònic al cristianisme primitiu. Viatge amb creuer pel Nil.

RUTA DE SANT PAU *(Grècia i Turquia) Del 24 d'abril al 10 de maig.*

Seguiment dels indrets evangelitzats per Pau i esglésies de l'Apocalipsi.

IRLANDA I PAIS DE GAL·LES *Del 3 al 14 de juny.*

Viatge als extrems de la cristianització durant l'alta edat mitjana.

PAISOS ESCANDINAVS *Del 16 al 28 d'agost.*

L'oportunitat estiuenca d'anar a conèixer l'altra cara dels països freds.

INDIA *Del 3 al 24 de novembre.*

El gran mosaic de pobles, de llengües, de cultures, de creences...

FE, CULTURA I ESPLAI

Així són els viatges de "CATALUNYA CRISTIANA"

PER A INFORMACIÓ:

Amb l'assistència tècnica de

ULTRAMAR EXPRESS

ASSOCIACIÓ

**D'AMICS DE CATALUNYA
CRISTIANA**

Pelegrinatges i Viatges:

Plaça Urquinaona, 11. 3er. A.

08010 Barcelona

Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Veritat i ambigüitat dels nacionalismes

En aquesta hora d'Europa, els nacionalismes prenen un protagonisme nou, inimaginable fa quatre dies. Croàcia i Eslovènia es destaquen amb fesomia pròpia sobre la grisor del vell estat iugoslau... Rússia, Bielorússia i Ucraïna declaren extinta la mastodòntica URSS, mentre les repúbliques bàltiques, emancipades a trenc d'alba de la nova època, s'organitzen com a estats sobirans. Tot això no s'esdevé sense conflictes. Però cal adonar-se bé d'on vénen: seria injust condemnar la fressa del qui s'exclamà, per incòmodes que ens resultin els seus clams, i absoldre qui sigil·losament el vexava.

Voldríem analitzar, al marge de partidismes, què es debat en l'actual qüestió nacionalista i quin judici hem de fer-ne des del punt de vista cristià.

Es fa evident, a la vista dels fets apuntats, el valor de disposar, com a element d'anàlisi, de la distinció entre nació i estat. Aquella entesa com a comunitat de cultura, de llengua, d'història, de consciència col·lectiva, i aquest com a organització política. Una nació pot estar constituïda com a estat o no; pot compartir amb altres nacions un mateix estat; pot disposar d'estat propi i exclusiu durant un període històric i no disposar-ne després, sense que canviï per aquest fet la seva condició de nació. Un estat pot ser, per tant, uninacional o plurinacional i, en aquest segon cas, pot estar organitzat de manera que serveixi equitativament les nacions que l'integren, o pot privilegiar-ne una en detriment de les altres. Així Ucraïna ja era nació abans que es constituís la Unió Soviètica el 1922, ho continuà essent dins de l'URSS, estat plurinacional, i ho és ara que aspira a formar un estat propi. Sense aquesta distinció entre estat i nació, cauríem en l'absurditat d'haver de dir que les nacions es fan i es desfien segons el vent que bufa...

Ara bé, en el llenguatge predominant arreu d'Europa, no ha prevalgut aquesta distinció, sinó que estat i nació són presos com a sinònims. L'origen d'aquesta confusió cal cercar-la en un doble fet: alguns estats importants han estat realment uninacionals, i altres han volgut esdevenir-ho a base d'establir al seu interior una llengua i una cultura hegemòniques que es proposaven l'assimilació de les altres. D'aquestes, algunes restaren pràcticament anul·lades, altres resistiren i cercaren en l'organització federal o autonòmica de l'estat una via de supervivència, altres optaren per conquerir un estat propi.

Van ser algunes d'aquestes nacions-estat les que generaren nacionalismes exacerbats dels quals van sortir les ideologies de tendència nazi o feixista. L'altre nacionalisme, el de les nacions suprimides o minorades, ha estat, bàsicament, un moviment de defensa.

Aquesta és l'ambigüitat a l'hora d'aplicar al nacionalisme un criteri cristià: que l'exacerbació nacionalista, que cal condemnar, s'atribueix al nacionalisme defensiu, quan qui el practica és el nacionalisme instal·lat.

L'amor i la defensa de la pròpia identitat nacional i culturals és un valor positiu per al cristià. La divinització de l'estat i l'agressió a altres nacions és el mal a bandejar. Val a dir que també una nació històricament marginada ha de tenir compte de no esdevenir marginadora de les minories que puguin existir al seu interior, i d'obrir-se als valors de les altres nacions.

L'Advent desperta en nosaltres l'espera. Una espera lleugera i joiosa quan nosaltres podem sentir-nos segurs que desembocarà en la festa, ansiosa i dolorosa quan temem que ens deixi —un Nadal més— en la tristesa, ¿Però, què esperem?

No posarem mala cara amb les lluminàries del carrer, els aparadors esclatants i sobrecarregats, els magatzems desbordant de suggeriments pel Nadal, encara que és una mica trist que les exigències comercials els facin sorgir tant aviat, corrent el risc de ferir la festa. La llum, el regal, el dinar, són els signes dels quals tenim necessitat per traduir una mica el misteri que ens omple i ens envolta. Els excessos —no reals— no ens han de portar pas a ignorar, per menyspreu, tot el cor posat per tanta gent a preparar-se per això que ve. Abans hem de preparar el nostre interior amb renovada atenció, per atènyer allò que és més veritable en la nostra espera i obrir-nos-hi més.

"Advent" vol dir "vinguda", "el que ve, el que advé". El que nosaltres esperem, més enllà de la llum i la dolcesa de la festa, és la vinguda del Senyor. I entenem bé que en "adveniment", hi ha una nota de novetat, de començament, de primera vegada. Esperem una vinguda tota nova que doni a la nostra vida un gust d'inèdit. Tanmateix, sabem molt bé que ell ja ha vingut. Jesús ja ha fet resplendir entre nosaltres el rostre de Déu. Aquí està la gran novetat, el gran començament.

Així és la paradoxa de l'Advent. Nosaltres esperem aquell que ja és aquí. Sentim que la presència ja és en l'espera, com la festa és en nosaltres en els preparatius de festa. I tanmateix esperem encara, no d'allò ja vist, sinó alguna cosa nova que no coneixem encara. L'Advent posa en nosaltres, alhora, l'estremiment que aixeca tota promesa i el goig de saber que la promesa s'ha acomplert, més enllà del que nosaltres som capaços d'esperar. Amb tot, l'acompliment de la promesa, lluny d'aturar-nos, ens rellança vers noves esperes. No coneixem bé allò que ja hem rebut —el desconexim— i hem de redescobrir-ho constantment. O bé, creient conèixer-ho no som oberts a allò que encara hem de rebre. El Senyor sempre està venint sempre per nosaltres. L'Advent és aquí per invitar-nos a ser veritablement atents, atents a una novetat insospitada que pot ser per cadascú una veritable naixença. El Senyor sempre és a punt de néixer. No sabem sota quina forma. No podem ni fabricar-nos-el ni donar-nos-el. Nosaltres podem, en una mena d'humilitat

confiant, obrir-nos i fer-nos disponibles.

Una virtut de l'Advent podria molt bé ser l'atenció: una disposició interior d'escolta, de tranquil·la consideració, de vigilància sense crispació. Sovint passem a tota marxa pel costat de les coses, de les persones, de la Paraula de Déu. Fem moltes vegades el mateix amb els nostres sofriments i les nostres alegries, pels nostres problemes de la vida, tan punxants i complicats, sovint, però per que ens envaeixin i no els puguem dominar. Si acceptéssim tenir una actitud tranquil·la a tot allò que tenim davant i ens envolta, potser quelcom de nou ens arribarà. Si acceptem escoltar atentament, només alguns versets de la Paraula de Déu, preguntant-li dolçament, sense fabricar-nos nosaltres mateixos les respostes, potser entrariem en una nova comprensió de Déu. I això seria una veritable naixença.

Hom es podria estranyar: vist que Déu ja ha vingut a donar-se als homes, en el Crist, ¿què podem esperar més? Això és veritat: amb l'Evangeli, ja s'ha dit tot. Però nosaltres no ho hem pas entès tot. Cada vida d'home,

cada època de la humanitat ha de reentendre que l'Evangeli té noves perspectives. En aquesta escolta Déu torna altra vegada i neix en cada vida.

Amb això ni diem altra cosa que el mateix moviment de la fe. Els temps litúrgics que ritmen l'any són aquí per recordar-nos, de manera particularment parlant, el què és la fe. Ens l'anuncien i ens hi fan entrar. Cultivant, durant l'Advent, una actitud d'atenció activa a aquell que ve, donem realment cos a la fe. Ja que la fe neix d'una escolta sempre nova. Seria ferir la Paraula de Déu creure que l'hem entesa una vegada per totes. Nosaltres sempre anem vers un començament. Nosaltres sempre hem de rebre la Paraula de Déu com si fos la primera vegada. Aleshores, cada descobriment, cada comprensió profunda de l'Evangeli, cada conversió és una vinguda inèdita del Senyor.

Abans, sempre hi ha el tempteig, el dubte. En l'espera, nosaltres esperem, però nosaltres no sabem res per endavant. Les certes fetes no ens serveixen de res i no ens donem més que falses seguretats. Nosaltres només hem d'escoltar, posar atenció, fer-nos disponibles, en el treball de veritat, en la senzillesa de la vida quotidiana: i aleshores desembocarem en la llum, descobrirem, meravellats, que aquell que neix finalment, era aquí des de sempre. Que l'espera era la presència. I que aquesta presència ens obre a noves esperes.

■ Régine Du Charlat

(De "la Croix")

RESPIR

Quins minyons!

M'ho van explicar els seus pares. Era un noi de vuit anys; un dia, assistint a missa amb la seva mare, es va fixar, al moment de la comunió, que s'acostava a rebre-la una dona embarassada. El noi, que encara no l'havia feta, la primera comunió, se la quedà mirant, mentre la seva mare anava a combregar; se la mirava entre sorpreses i estranyat, i se li notaven unes ganes de preguntar quelcom. Quan li sembla que sa mare ja pot estar per ell, li diu: "Ho has vist, mare?". "Què, fill?". "Aquella dona que ha de tenir un nen ha anat a combregar!". "Sí, i què?". "Jo pensava que no hi podia anar!". "Per què?". "Oh, perquè, si és veritat que tot el que menja la mare és també menjar del nen, quan al nen d'aquesta dona neixi, ja haurà fet la primera comunió!". Això em va fer pensar en el salm vuitè, que diu: "Els infants més petits ja canten la vostra lloança", una frase que Jesús recordà als seriosos grans sacerdots quan, el Diumenge de Rams, volien fer callar la quitxalla que cridaven i cantaven.

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Sots-directors: Francesc Malsosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Esteve Busquets; Pietat Campmàj; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collell; Francesc Garnissans; Núria Giralt; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaia; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Soler; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell; Antoni Munné.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle, TORREDEM.

BARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 14.690 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 19.890 Ptes. □ Àsia més oriental i Oceania: 27.690 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels, c/. València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84.

Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30, Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

La dinàmica pastor-comunitat

Com es renoven i avancen les comunitats? Heus aquí un petit interrogant davant el qual les respostes —explícites o fàctiques— solen repartir-se en dos vessants. Hi ha qui posa l'accent amb preferència en el factor personal i directiu, i hi ha qui el posa en el factor social i organitzatiu.

Tractant-se de comunitats cristianes —diòcesis, parròquies, agrupacions diverses—, els primers ponderen sobretot la importància d'un bon bisbe, d'un bon rector, d'un bon president, d'un bon consiliari o de qualsevol altre bon responsable. Aquesta ponderació té cara i creu: les persones que realitzen aquestes funcions poden ser excessivament enaltides si les coses van bé o culpabilitzades, també amb excés, si van malament. No els manquen elements de raó, tanmateix, als qui tenen aquest punt de vista: els valors humans no vaguen per l'aire, sinó que habiten en persones concretes. Darrera de cada grup humà amb dinamisme sempre hi ha algú que cohesiona i anima, i la història de les puges i baixes d'una institució sovint es pot escriure amb noms personals. Però extremar aquesta tendència suposaria afavorir un dirigisme que inhibiria i buidaria de sentit de responsabilitat tot el cos social. I, encara, no és solament la responsabilitat: és la presència de l'Esperit en cada membre de la comunitat que queda menystinguda per les mentalitats massa dirigistes.

Posar l'accent en la comunitat té l'avantatge de propiciar un enriquiment germanívol de tot el cos comunitari amb els dons de cadascun dels seus membres. I dotar el conjunt d'instruments organitzatius pot ajudar les persones a superar les seves limitacions. Quantes vegades la regularitat de l'esforç sostingut i la humil fidelitat a un mètode de treball ha donat, a llarg termini, resultats molt més positius que les llambregades efímeres d'un dirigent carismàtic. Ara bé, així com seria un error i una infidelitat a l'esperit evangèlic prescindir dels dons d'un sol membre de la comunitat, per modest que sigui, també ho seria, lògicament, bandejar o cohibir els dons del seu cap.

Totes aquestes qüestions que podrien semblar teòriques es plantegen amb vivesa quan una parròquia canvia de rector. No sempre resulta fàcil trobar l'equilibri en l'entremig pastor-comunitat. Aquesta té una història i uns valors que el pastor ha de servir, conscient que no és amo que disposa, sinó servidor que administra. Però la comunitat s'equivocaria si extremava el factor continuista que podria portar-la a estancar-se a còpia de repetir-se indefinidament. Li cal acollir com un do que li és fet, la novetat del pastor i gaudir-se de l'expressió lliure del seu carisma, en lloc de condicionar-lo. És una alenada d'aire fresc que el Senyor de la vinya li envia per esbandir els racons resclosits. Els consells pastorals, que cal que siguin ben representatius, és l'àmbit on la dinàmica pastor-comunitat ha de generar un nou impuls evangelitzador.

I qui diu una parròquia, diu una diòcesi.

■ Mons. J. Carrera Planas

ACUDIT

Quina meravella, la paraula humana! És capaç de dir el món alhora que diu la persona que la pronuncia. Per això, quan dues persones conversen, no solament **es diuen coses**, sinó que **es diuen a si mateixes**. De manera que no solament entenen **allò que l'altre diu**, sinó que també s'entenen **l'una i l'altra**. O es poden entendre. ¿No volem dir això quan diem "parlant la gent s'entén"?

Déu, que ens ha creat a la seva imatge i semblança, ha deixat a les nostres mans el món i també la nostra pròpia realitat. Ens vol col·laboradors seus, co-creadors del món amb Ell i co-creadors de nosaltres mateixos. Vol que ens acabem de fer tot acabant de fer el món on vivim. D'aquesta manera el món no solament **és com Déu l'ha fet**, sinó que també **és com el fem nosaltres**. I nosaltres mateixos no solament **som com ens ha fet Déu**, sinó que també **som com nosaltres ens fem**.

Són dues missions que, en realitat, és una de sola, expressada pel mateix Déu a la Sagrada Escriptura amb aquelles fecundíssimes paraules: "creixeu i multipliqueu-vos i senyoregeu la terra". Hem de fer nostra la creació i, en afirmar-la en la nostra afirmació personal, l'hem de re-crear tot donant-li sentit. Som com **la paraula de tota la creació**, que, en nosaltres, pot dir a Déu "sí" o "no". Nosaltres som el sentit del món i Déu és el sentit nostre.

Si ens limitéssim a exercir de "sentit del món" i no acceptéssim Déu com a sentit nostre —això és el laïcisme—, sens dubte podríem fer meravelles —com veiem que l'home fa en el món actual—, però fàcilment podrien esdevenir meravelles satàniques —com també podem veure en el món que ens volta.

És la temptació que va llançar el dimoni sobre els nostres primers pares i que pesa sobre nosaltres a través del pecat: "Sereu com Déu". La meravella de la nostra vocació i el desastre de la nostra absurda rebel·lia es manifesten palesament en la paraula humana. D'una banda és cridada a re-crear el món i la vida de l'home en l'ordre d'una llibertat oberta a la veritat i al bé; i d'altra banda és desviada pel pecat vers una re-creació del món en el desordre d'una llibertat que es deixa ofegar per la mentida i genera el mal.

Per la paraula podem fer del món la llar de la humanitat; i de tots els homes, la família humana. Per la paraula, també, podem transformar el món en

mentida —desastres ecològics— i els homes en objectes usables —degradació humana—. Per això l'educació —l'ajuda per assolir la plenitud— es pot definir com "ensenyar a parlar"; i la persona educada, com "aquella que ha esdevingut dignament paraula en plenitud".

Quan la persona humana s'obre al món i el fa seu coneixent-lo, estimant-lo, contemplant-lo, el concep, l'acull dintre seu en el **concepte** —

com a manifestació de la veritat del món i de la veritat de la paraula que l'ha concebut; i ha de ser donat a llum en el part de la paraula. Per això parlar és comprometre's, és posar la vida en el que un hom diu. D'aquí que parlar sigui dolorós i joïós alhora, com ho són els parts.

Sí. Educar és ajudar i esdevenir paraula. El concepte, ret paraula interior per la seva mateixa dinàmica, continua burxant perquè la paraula interior es manifesti en l'exterior. Principalment en els mots; però no solament en els mots, sinó en **tota la vida**. La persona madura **tota ella és paraula**. Parla, expressa el món —humà i no humà— en tot i sempre: en el silenci i en la conversa; en el treball, en el joc i en el divertiment; en la forma de vestir, i de jutjar, i de riure i de plorar. Oh, si els educadors tinguéssim present aquesta dimensió totalitzadora de la paraula humana, imatge de la Paraula divina "per la qual ha estat fet tot el que ha estat fet"!

És una pèssima jugada la de fer creure que hom cultiva la llibertat tot degradant, o simplement empobrint, la paraula. No és un bon servei educatiu

desprestigijs els conceptes motejant-los de "acadèmics", o **canviar-los de naturalesa** homologant-los als fets. Perquè on no hi ha conceptes no li pòt haver paraula. I sense paraula, ni la relació amb el món, ni la relació amb les altres persones és pròpiament humana. Els **procediments** i els **valors** (llenguatge de la reforma educativa) que no si-

guin paraula —que no expres- sin un concepte— transformen la persona en màquina o en simple altaveu d'un altre. No pot arribar al fons de la humana plenitud la pedagogia que s'atura en els **aprenentatges** i no arriba al **saber**, al **sabor** del coneixement, present en nosaltres com una "**concepció**" de la veritat que ens deixa "prenyats" d'ella i ens n'exigeix "el part en la paraula", al servei del diàleg humanitzador.

Aquesta visió no és contrària ni a la ciència, ni a la tècnica, ni al progrés. Defensar la plenitud de la paraula humana és defensar la llibertat, és defensar l'ésser, és defensar la valoració dignificadora. Tant de bo totes les reformes —polítiques, econòmiques, escolars...— estiguessin al servei de la paraula dignament humana! Només això ja marcaria un camí de dignificació. Al cap i la fi, la paraula humana és cridada —per do misericordiós de Déu— a incorporar-se a la Paraula divina que, en Jesucrist es féu home.

■ Pau López Castellote

veritable estado del món en nosaltres—. Aquesta representació de la realitat dintre nostre viu en nosaltres **amb la vida de cadascú**. —I com que la vida de cadascú necessita expressar-se i sempre ho va valorant el seu entorn, d'aquí que el concepte exigeixi esdevenir paraula que diu el món i li dona sentit. Per això parlem de la concepció del món i de la vida per referir-nos a les conviccions personals.

El concepte "ha de ser dit"

Sínodo dels Bisbes a Roma (2)

Monsenyor Torrella: "Trobadà ecumènica mundial a Jerusalem, per tal que el món cregui"

El diumenge vinent, dia 15, es clourà a Roma el Sínodo dels Bisbes que ha tractat bàsicament de la nova evangelització d'Europa. Han estat moltes les intervencions dels Pares sinodals. Les agències n'han facilitat algunes en resum.

"CC" publica algunes de les més representatives. Quan es publiqui el document final, podrà observar-se millor el pensament global d'aquesta magna assemblea, convocada i presidida pel papa Joan Pau II.

SODANO: "L'ESGLÉSIA NO FA PROSELITISME A RÚSSIA"

El cardenal Sodano, Secretari d'Estat del Vaticà, ha negat que l'Església catòlica faci "proselitisme" a Rússia a expenses de l'Església ortodoxa i ha culpats aquesta última de les dificultats existents en el diàleg ecumènic, criticant en concret la seva manca de "comprensió" vers la Santa Seu.

Sodano recordà que Stalin decretà el 1946 la supressió dels uniats i el pas dels seus béns i esglésies als ortodoxos russos. "Una voluntat comuna de reparar aquesta injustícia hauria pogut contribuir a crear un clima diferent entre les dues Esglésies", s'ha lamentat.

El discurs del cardenal Sodano constitueix la resposta oficial de la Santa Seu a les dures acusacions contra el Vaticà expressades en el Sínodo especial per a Europa del representant del patriarcat de Constantinoble, Spyridon Papagheorgiu. Sodano digué clarament que la "reorganització de l'Església catòlica als països de l'Europa oriental no ha tingut en absolut cap intenció de proselitisme" i que "el seu únic motiu inspirador fou el pastoral".

RATZINGER: "L'ESGLÉSIA HA DE PARLAR MÉS DE DÉU I MENYS DE SI MATEIXA"

Fou el cardenal Ratzinger, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe l'encarregat de defensar allò més important a l'hora d'evangelitzar; no són els dogmes, sinó parlar de Déu i de Crist. "L'Església ha de parlar abans de tot de Déu. L'Església ha de preguntar-se si no parla massa de si mateixa mentre deixa a l'ombra l'anunci de Déu. El discurs de l'Església no ha de ser un anunci de dogmes ni de prescripcions,

sinó anunci de Déu que se'n revela en Crist. El Déu del qual ens parla l'Evangeli no és una primera causa llunyana; ell ens ha mostrat el seu cor en Crist, que ens ha estimat i ens estima fins al final, la creu".

Més endavant, Ratzinger especificà un punt que segons ell està essent oblidat amb freqüència: "De l'anunci de Déu en forma part l'anunci de la immortalitat; el nostre és un Déu de vius i no de morts; a vegades per por de ser criticats no parlem de la vida eterna ni de la resurrecció o ho fem tèbiament".

CARDENAL RUINI: ESBORRANY DEL DOCUMENT CONCLUSIU

Fou presentat als pares un esborrany del document conclusiu, elaborat pel cardenal Ruini, president de la Conferència Episcopal Italiana, en col·laboració amb alguns bisbes i assessors. Aquest text ha estat discutit en els cercles menors.

Constata l'aparició d'una nova set de religiositat a Europa, però que pot desviar-se vers un ateisme pràctic. L'Església ha de mostrar en què consisteix la veritable llibertat —afirma—; la llibertat a Occident és un valor absolut, separat de la recerca de la veritat, i per això es converteix en lícit tot allò que és aprovat per la majoria, com passa amb l'avortament i l'eutanàsia".

"La fe ha de convertir-se en vida —afegeix—. És la santedat personal i comunitària el principal instrument d'evangelització.

"Els laics han de comprometre's en l'acció política, que ha de ser considerada com una forma d'amor al proïsme. No ha de confondre's religió amb política, però tampoc no s'han de separar".

"L'ecumenisme ha de ser promogut no solament per raons pastorals, sinó perquè respon a la voluntat del Senyor."

TORRELLA: EL DRET DE LES MINORIES

L'Arquebisbe de Tarragona, monsenyor Ramon Torrella,

després de tractar de la llibertat religiosa i de l'ecumenisme, parlà de les minories ètniques. Entre altres coses va dir:

Les Esglésies i els cristians han de reconèixer i defensar els drets de les minories. Joan XXIII en l'encíclica "Pacem in terris" va afirmar que "una acció directa adreçada a reprimir i a sufocar la vitalitat de les minories és una violació greu de la justícia, i ho és molt més, si va dirigida a fer-les desaparèixer. Respon, en canvi, a una exigència de justícia que els poders públics aportin la seva contribució a promoure el desenvolupament humà de les minories amb mesures eficaces a favor de la seva llengua, de la seva cultura, de les seves tradicions, dels seus recursos i iniciatives econòmiques".

Els drets de les minories comporten deures correlatius, com ara l'aportació al bé comú i el manteniment dels vincles de solidaritat amb altres pobles i nacions.

Es plantegen situacions delicades quan un grup minoritari presenta determinades reivindicacions, com la independència o, si més no, una major autonomia política. En aquestes circumstàncies el diàleg i la negociació són el camí obligat de tota solució pacífica. No es podrà justificar mai ni la violència ni la via inhumana del terrorisme (cf. Joan Pau II, Missatge Jornada mundial de la pau, 1989).

Els cristians, per la fe, sabem que en Crist tots som germans, fills i membres de l'única família de Déu. No podem tolerar

divisions o discriminacions entre nosaltres.

El treball per l'ecumenisme exigeix acceptar la unitat en la diversitat, i el respecte a la llibertat religiosa i la lleialtat entre totes les Esglésies que fan possible d'evitar tot regust de proselitisme.

La veritat i l'amor cristià seran sempre el motor de la reconciliació i de la nova evangelització.

Siguim permès de presentar, amb sincera humilitat i franquesa, un suggeriment a aquesta Assemblea Sinodal: ¿Fóra possible de prendre en consideració el projecte d'un encontre ecumènic mundial a Jerusalem, per a l'any 2000, sobre la reconciliació de totes les Esglésies cristianes, a fi que el món cregui?

FILTRANT LA NOTÍCIA

Reconciliació amb el marxisme?

El cardenal Martini, arquebisbe de Milà, i el bisbe belga, Van den Berghe, han demanat al Sínodo que no es limités a condemnar el marxisme sinó que valori els seus aspectes positius que fins i tot serviren d'estímul a l'Església en el camp de la doctrina social. Aquesta notícia l'ha donada ABC, que no es distingeix pas per una posició massa propera a qualsevol idea esquerrana.

Enmig de tantes condemnes en el Sínodo, no han mancat paraules de defensa, i aquestes han vingut també de la boca precisament d'un dels cardenals més prestigiosos de l'Església catòlica, Martini, i d'un bisbe belga, responsable de la diòcesi d'Anvers.

Entre els aspectes positius que destaca el cardenal Martini hi ha el d'haver servit d'estímul al pensament i a la lluita per la justícia, àdhuc en el si de la mateixa Església.

Martini s'ha adreçat als pares sinodals i, entre altres coses, ha dit: "Quan considerem la història europea d'aquest segle, no es pot prescindir de

la càrrega d'idealisme i de reforma introduïda en la nostra cultura assolida pel maxisme. Fins i tot la doctrina social de l'Església, ha estat profundament marcada i estimulada per aquest enfrontament dialèctic".

Per la seva part, el bisbe d'Anvers, monsenyor Van den Berghe, manifestà al Sínodo: "L'Església podria, dins el seu esperit de reconciliació, tractar de salvar allò que en el gran moviment socialista fou autèntic, just i noble. Podria fer aquest sínodo un gest de reconciliació vers el moviment històric de l'esquerra que, certament, ha comès pecats i crims, però que per altra part suscità també tan idealisme i sacrifici i que va obtenir els seus màrtirs?"

No sabem quina impressió hauran causat aquestes expressions en l'aula sinodal. Algú hi ha vist una certa sintonia amb l'anomenada "Teologia de l'alliberament", acusada tan durament, per emprar mètodes marxistes. També el temps dirà quina és l'última paraula.

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

A l'Àfrica el 36 per cent, mentre que un 5 per cent a Europa

Creix la població catòlica

Segons les darreres dades de l'Anuari Estadístic de l'Església, del 1978 a 1989 el nombre de catòlics en el món augmentà en 157 milions, de 749 a 906 milions (+20,9 per 100).

Unes altres tendències significatives assenyalades per l'Anuari Estadístic de l'Església, que acaba de ser publicat amb les dades actualitzades fins a finals de 1989, són: el continent amb més creixement de fidels en aquests anys és Àfri-

ca (augment del 56,3 per 100); també van créixer les ordenacions sacerdotals (de 5.765 a 7.686), els seminaristes majors (62.670 a 93.405) i els bisbes (de 3.650 a 4.159).

El ritme de creixement de la població catòlica des del 1978, any de l'elecció de Joan Pau II, ha estat del 20,9 per 100, una mica més baix que l'augment global de la població mundial (22,4 per 100). Això és degut al creixement demogràfic que

més pronunciat és a l'Àsia, on els catòlics són una minoria.

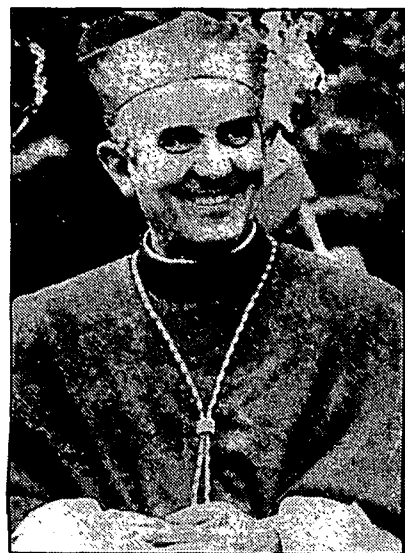
El nombre de catòlics va créixer un 56,3 per 100 a l'Àfrica, 38,7 per 100 a l'Àsia, 24,6 per 100 a Sud-amèrica, 13,9 per 100 a Nord-amèrica, 23,9 per 100 a Oceania i 5,7 per 100 a Europa. El continent americà recull el 48,6 per 100 dels catòlics d'arreu del món, mentre que la regió llatinoamericana, de Mèxic a Xile, té el 41 per 100 de la població catòlica mundial.

Les ordenacions sacerdotals continuen augmentant, sobretot entre el clergat diocesà, i les perspectives són falagueres, ja que els seminaristes creixerien en els darrers 11 anys en un 50 per 100.

En aquests 11 anys també augmentaren els centres pastorals (parròquies i altres centres missioners) de 342.155 a 399.210.

Segons xifres aproximades de la darrera edició del "World Almanac", hi ha actualment en el món 1.700 milions de cristians, 925 milions de musulmans, 689 milions d'hindús, 311 milions de budistes i 17 milions de jueus.

Un espanyol, Delegat Apostòlic a Angola

Mons. Félix del Blanco Prieto ha estat nomenat Delegat Apostòlic a Angola i Pronunci de São Tomé i Príncipe. Nascut el 1937 al poble lleonès de Morgovejo. Mons. Blanco era fins ara oficial de la Secretaria d'Estat del Vaticà i Prelat d'Honor de Joan Pau II. Havia estat anteriorment membre d'Obres Pontificies a Àvila, Buenos Aires i Mèxic. Després d'un calorós acomiadament en el seu poble natal, va partir cap a Angola el passat setembre.

El Papa canonitza Rafael Kalinowski, carmelita descalç

El diumenge, 17 de novembre passat, el Papa canonitzà el carmelita descalç polonès, Rafael Kalinowski, en el decurs d'una solemne cerimònia celebrada a la basílica de Sant Pere de Roma.

Concelebraren amb el Sant Pare, diversos arquebisbes i bisbes de Polònia, Lituània, Ucraïna, Rússia, el preposit general dels carmelites i diversos religiosos del seu orde. També hi era present una delegació de Polònia, guiada pel president de la República, Lech Walesa i la seva esposa. Els fidels arribats del centre d'Europa passaven de 20.000.

El nou sant va néixer a Vilnius (Lituània) i va morir a Wadowice, poble natal del papa Wojtyła. Assistí a l'acte de canonització un infant curat miraculosament pel sant carmelita.

Comunicat de la reunió del Consell de cardenals

L'economia de la Santa Seu

Els dies 6 i 7 del mes de novembre se celebrà al Vaticà, sota la presidència del cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat, l'acostumada reunió semestral del Consell de cardenals per a l'estudi de les qüestions organitzatives i econòmiques de la Santa Seu.

Hi participaren els cardenals Paul Zoungana, m.afr., Eugènio de Araújo Sales, Maurice Michael Otunga, Jaime L. Sin, José Alí Lebrún Moratinos, Angel Suquia Goicoechea, Paulos Tzadua, Albert Decourtray, Edward Bede Clancy, Roger Michael Mahony i Camillo Ruini.

També hi eren presents els cardenals Edmund Casmir Szoka, president de la Prefectura per afers econòmics de la Santa Seu, i Rosalio José Castillo Lara, president de l'Administració del patrimoni de la Seu apostòlica i de la Pontificia Comissió per a l'Estat del Vaticà.

El cardenal Edmund Casmir Szoka presentà el pressupost de la Santa Seu per a l'any 1992: es preveuen entrades per valor de 113.630 milions de lires i despeses per valor de 219.092 milions, amb un dèficit

de 105.732 milions de lires.

En relació amb el pressupost de 1991 es preveu una lleugera disminució del dèficit: de 106.856 milions de lires a 105.632 milions, principalment gràcies a un estricte control de les despeses ordinàries, l'increment d'un exercici a l'altre de les quals hauria de contenir-se en un 2,1% per sota de l'index d'inflació esperat per l'any 1992.

Aquestes dades no inclouen cap valoració de les despeses per a la reserva del fons de pensions pel personal de la Santa Seu.

Per cobrir el dèficit del pressupost de 1992, es compta amb l'aportació del Governador de l'Estat de la Ciutat del Vaticà, que preveu un superàvit de 9.718 milions de lires per a l'actual exercici; i es confia a més en l'Òbol de Sant Pere,

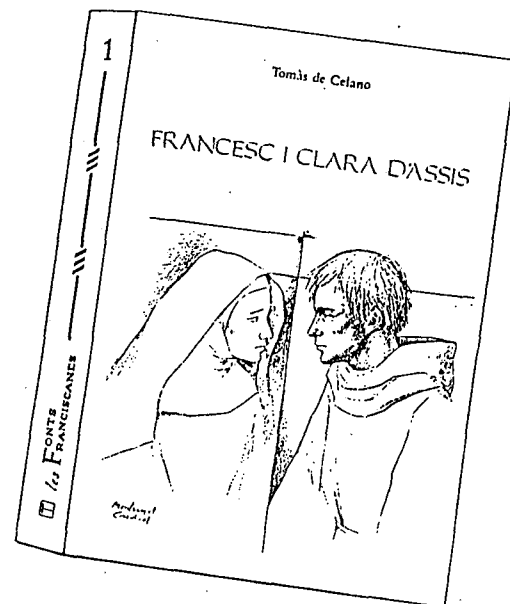
que el 1990 s'elevà a 57.793.118,20 dòlars USA, i el 30 de setembre d'aquest any s'elevava a 40.185.285,20 dòlars USA, amb un augment del 7,66% respecte al mateix període de l'any anterior.

El Consell de cardenals, al mateix temps que agraeix vivament a tots els que amb la seva aportació econòmica han col·laborat perquè el Papa —a través dels organismes de la Santa Seu— pugui estendre el seu servei a tota la comunitat eclesial i realitzar la missió d'evangelització que Crist ha confiat a l'Església, continua essent portaveu de l'exigència que s'incrementi la col·laboració de les Esglésies particulars en la solució de les necessitats del Sant Pare.

En l'ordre del dia de la reunió s'ha fet també un examen de la possible evolució tecnològica del sistema de transmissió de la Radio i dels mitjans de comunicació vaticans. Sobre això s'ha escoltat una àmplia i profunda relació del pare Antonio Stefanizzi, s.j., consultor tècnic de la presidència del Pontifici Consell per a les comunicacions socials.

El millor obsequi per Nadal i Reis

—Qui no admira i estima sant Francesc d'Assís?
—Però, qui el coneix en les veritables fonts, i en català?
—S'ha editat el primer volum de les "fonts franciscanes", bellament il·lustrat per la pintora, Montserrat Gudiol.

—L'ha editat "La Formiga d'Or", Portal de l'Àngel, 5. Barcelona. Tel. 302 39 42. Barcelona, i el podeu adquirir a qualsevol llibreria del ram.

BARCELONA

• **Recés al Brull.**— Els propers dies 27, 28 i 29 de desembre, tindrà lloc una trobada de reflexió i pregària en clima de silenci organitzada pel M.C.M. (Moviment Cristià de Mestres) que serà oberta a tots els joves. Dirigirà Mn. Enric Vives. Per a més informació: trucar a Montserrat Sardà, tels. 453 44 99 i 373 75 24.

• **Recés de fi d'any per a religiosos.**— Del 27 de desembre, a les 8 del vespre, al 30 a les 7 de la tarda. Director: P. Jaime Roig del Campo s.j. Casa d'Exercicis de Sarrià. Tel. 203 88 62.

• **Encontre de l'E.J.E. amb el P. Joaquín Ramos s.p.s.**— El proper Encontre de l'Equip Juvenil Eclesial, amb el seu grup filial Cristians Compromesos, tindrà lloc al Centre Missional dels PP. de l'Esperit Sant, c/ Mallorca, 317, pral. tel. 258 06

73, dissabte, **dia 21 de desembre**, de 5'30 a 8 de la tarda. Tema: "Confirmació i compromís cristià".

• **Unió Eucarística Reparadora.**— Amb motiu de la preparació per al Nadal, el diumenge, **22 de desembre**, tindrem un dia de convivència. Els actes començaran a les 11 del matí i a les 4'30 de la tarda. Les que vulguin quedar-se a dinar han d'avisar amb la deguda antelació. Serà dirigit per Mn. Francesc de P. Sala, assessor diocesà de l'UNER. Lloc: Missioneres Eucarístiques de Natzaret, c/ Mare de Déu de la Salut, 26. Tel. 213 01 82.

• **Parròquia de Santa Maria de Barberà del Vallès i parròquia de la Mare de Déu de la Mercè de Ciutat Badia.**— Us fem saber, amb molt de goig, que en Pere Montagut i Piquet i en Josep Turull i Garriga que, fins ara, han estat al seu servei com a diaques seran ordenats preveres pel nostre arquebisbe

Ricard Maria, el proper **diumenge dia 22 de desembre** a l'església parroquial de la Mare de Déu de la Mercè de Ciutat Badia. Ens agradaria que ens acompanyéssiu en la celebració i en la pregària, tot donant gràcies a Déu.

• **Taller d'Oració i Vida (P.J. Larrañaga).**— Sessió d'iniciació al Taller: **Dia 10 de gener** de 1992, de 17 h. a 19 h. Són 15 sessions, els divendres a la mateixa hora. Lloc: c/ Trafalgar, 70, 2on. 1ª. Inscripció: tel. 359 27 27.

• **S.E. Catedral Basílica de Barcelona. CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA.**— Tindrà lloc el divendres, dia 20 de desembre, a les 7'30 de la tarda, amb absolució individual. S'invita a totes les persones que vulguin participar en aquesta celebració com a preparació immediata del Nadal.

• **Celebració en Cant Gregorià.**— El proper diumenge, IV d'Advent, **dia 22**, a les 10'30 del

matí, a l'església de Sant Felip Neri de Barcelona, Plaça St. Felip Neri, 5.

• **JARC (Moviment Cristià de Comarques).**— Seminari de Reflexió: "El Poble avui: Realitat i compromís". Fonaments de l'acció transformadora en el medi rural. Tindrà lloc a **Arbúcies** (La Selva), els dies **14 i 15 de desembre**. Organitza JARC (Moviment de Joves Cristians de Comarques i Moviment de Cristians de Pobles i Comarques. Començarà a les 16 h. del dia 14 i acabarà a les 18 h. del dia 15. Informació: tel. (972) 86 10 37.

• **Concert de Carilló. Carilló del Palau de la Generalitat.**— Diumenge, **22 de desembre**, a les 12 h., Concert Extraordinari de Nadal, a càrrec d'Arie ABENES, carillonista d'Utrecht. Obres de: Bach, Txaicowski, Morera, Adam, Balbâtre i Vivaldi. Nadales catalanes.

Jornada Mundial de la Pau.— El dia 1 de gener és la Jornada Mundial de la Pau. Amb aquesta intenció se celebrarà el primer d'any, a les dotze del migdia i a la catedral de Barcelona, l'Eucaristia, presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona, Dr. Joan

Carrera i Planas. "Justícia i Pau" convida tothom a participar a la jornada, que enguany porta per lema: "Els creients: tots units en la construcció de la pau".

Si pots
oferir...
acolliment
Sàpigues...
que hi ha qui et
necessita i vol
conviure
amb tu.

ESTREP

Tel. 268 22 22

CANÇONS NADALENQUES CATALANES

Una cassette amb les nostres cançons de NADAL: "Fum, fum, fum, El Desembre congelat, El cant dels ocells, etc., etc...; però molt ben interpretades i orquestrades.

És una cassette excel·lent que agradarà als petits i als grans!

NOVETAT

Dibuix: Pilarín Bayés.

Orquestració: Manuel Oltra.

Interpretació: La coral infantil "L'Esquellerinc del Cor Madrigal".

Tocatimbal és ja una gran col·lecció amb 5 cassettes de cançons populars catalanes com: El gegant del pi, En Jan Petit com balla, etc. i ara amb la cassette el núm. 6, tot amb cançons nadenques...

Cassettes eufònic. Demaneu-los al vostre proveïdor.

MISSATGE DE LA MARE DE DÉU A MEDJUGORJE

25 de novembre de 1991

Estimats fills, us invito una vegada més a la pregària. Pregueu perquè sigueu capaços de comprendre el que Déu vol manifestar-vos a través meu i dels meus missatges. Desitjo acostar-vos cada cop més a Jesús i al seu Cor ferit, a fi que sigueu capaços de copsar-ne l'amor sense mesura que Ell ofereix a cadascun de vosaltres. Per això, estimats fills, pregueu perquè dels vostres cors brolli una font d'amor per a tota persona, fins per als qui us odien i menyspreen; així, amb l'amor de Jesús, sereu capaços de vèncer tota misèria d'aquest món de dolor mancat d'esperança per als qui desconeixen Jesús. Estic amb vosaltres i us estimo amb l'amor sense mesura de Jesús. Gràcies per haver respost a la meua crida.

AMICS DE MEDJUGORJE - c/ del Carme, 11, baixos - 08700 IGUALADA

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Catalunya
Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom Població D.P. Tel.
Adreça
Se subscriu a exemplar (s) ^{català}/_{castellà} del setmanari Catalunya Cristiana.
L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària.
(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto
☐ altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA, amb càrrec al meu ^{compte corrent}/_{llibreta}

Data

Signatura

IV Trobada Hispano-Portuguesa de Parròquies Franciscanes

40 rectors franciscans analitzen la pastoral de la salut

BARCELONA

Més de 40 franciscans, rectors de parròquies, vinguts de tot l'Estat espanyol s'han reunit a Barcelona, en la casa d'Exercicis del Vaticà, per participar en la "VI Trobada Hispano-Portuguesa de Parròquies Franciscanes".

El tema ha estat "La pastoral de la salut en les nostres cases i parròquies". Intervingué el germà de Sant Joan de Déu, Francesc Solà, amb dues ponències, "La salut, la malaltia i la mort a la llum del misteri pasqual", i "La pastoral de la salut en les parròquies". Per la seva part, el pare Jaume Solsona, franciscà i rector d'una parròquia rural de l'Urgell, dissertà sobre, "Experiència de sant Francesc d'Assís davant la malaltia i els malalts".

Després de diverses reunions de grup i generals, els assembleistes redactaren unes "propostes per l'acció", adreçades a totes les persones de bona voluntat,

preocupades pel tema, i que desitgen lliurar-se com a voluntaris a la pastoral dels malalts. "Tot curset de formació de "voluntaris", procurarem que acabi en un centre hospitalari o en una residència d'ancians, perquè sabem que la millor lliçó és la que es palpa i es viu personament" diu la cinquena i última de

les propostes.

El grup de franciscans foren rebuts per l'Abat de Montserrat, i es reuniren per al res de les Vespres amb la comunitat cristiana de la parròquia de la Mare de Déu de la Salut, de Barcelona.

■ F.G.

Cloenda dels actes a la parròquia de Sant Andreu de Palomar

"Que aquest mil·lenari sigui el de l'esperança"

BARCELONA.—Amb la representació per vuitena vegada consecutiva del Drama Sacre en la Vetlla de Sant Andreu sobre la vida, martiri i glorificació de sant Andreu, es va cloure el Mil·lenari de la Parròquia de Sant Andreu de Palomar. Presidien l'acte l'arquebisbe emèrit de Barcelona, cardenal Narcís Jubany, el Conseller de la Generalitat de Catalunya, senyor Joan Guitart, el Director General de la Joventut, senyor Josep Maria Vila i el regidor de cultura i consellers de districte del barri de Sant Andreu.

Mossèn Jaume Serrano, Rector de la comunitat parroquial va dir que "mil anys d'història d'una parròquia volen dir una llarga i innombrable multitud de gent que ha viscut, ha treballat i ha patit per bastir la parròquia, el poble i el barri de Sant Andreu de Palomar. Que sant Andreu ens ajudi a saber projectar-nos vers el futur per forjar nous entusiasmes que ens il·lusionin per treballar amb més delit per un món més just i més solidari. Que aquest mil·lenari sigui el mil·lenari de l'esperança".

Mossèn Pere Carulla va afegir: "no volem que sortiu indiferents perquè Sant Andreu té uns valors molt vàlids per avui. En sortir d'aquí podeu ser un miler de sants Andreu per compartir mil anys d'història".

Colors! Andreu, colors!

El Drama Sacre de la Vetlla de Sant Andreu es compon de tres nocturns. En el primer es narra l'origen de l'univers, la terra i l'home, i, el caos, el mal i la resposta de l'home bo. El segon nocturn s'inicia amb una processó per a la solemne lectura d'aquells fragments del Nou Testament on apareix la figura de sant Andreu. Continua amb el miracle de Sostrat i la seva mare i acaba amb unes paraules des del temps present: "avui passejo pel teu record, Andreu, i veig que avui, l'home, tan sols veu el verd que verdea, el blau que

emmiralla i un roig de sang. I si el món és blanc i negre o seriosament festiu? No hi ha color? Colors! Andreu, colors!".

El tercer nocturn final explica el martiri amb el qual el procònsul Egeas dugué a la crucifixió, mort i glorificació de sant Andreu. En aquest III Nocturn és inclosa la pregària que reproduïm juntament.

Cristina Lanau, directora artística, va confiar "que això ho puguem explicar als nostres infants. Gràcies a la Marta i el Jordi per picar-se els dits assajant el I Nocturn".

Pregària

"Hi ha tantes coses que voldria demanar-te Andreu! Tanta gent que et necessita que... se'm fa difícil, cada any més difícil. Potser dir-te tan sols que aquí, cada vegada ens tanquem més en nosaltres mateixos, que cada cop és més difícil somriure a la vida perquè senzillament s'està de bon humor, s'està content perquè el sol llueix i la Terra encara no ha deixat de giravoltar per la immensitat. Saps Andreu? potser hauries d'endur-te l'angoixa que ens fa estranys a casa nostra i la ràbia que dia rera dia ens ofega el cor i els ulls. Força l'Església que camina per aquests carrers i places a ser com tu ets, cos de reconciliació i senzillesa. Agermana'ns de nou i fes de nosaltres i les noves generacions, un poble obert al món. Hi ha massa quietud a casa nostra Andreu, massa ambigüitat, massa tristesa i lentitud, massa fosquedat, massa ordre en les paraules de vida. Fes que entri el sol, el vent,... que s'obrin les finestres i les portes perquè esdevingui de nou l'Església natural del Crist, lluny d'acumular oblit rera oblit".

■ Joan d'Arquer

FETS I CRITERIS

Temps d'esperança

El temps d'Advent és una crida contínua a recordar-nos que tenim la salvació a prop. Per això aquest període d'abans del Nadal és típicament un temps d'esperança en el Salvador.

En la societat actual l'esperança resulta rara. Es respira més aviat resignació, desencís, quan no frustració i desesperació. Fins i tot quan es vol dir una paraula d'optimisme hom té la impressió que més aviat és un recurs psicològic o pedagògic: toquen a evitar el pessimisme i a comunicar il·lusió per viure.

Siguem ben clars. Si parlem de la veritable esperança, hem de dir que té les arrels en la fe i s'alimenta de l'amor.

Només pot tenir esperança aquella persona que creu que Déu l'estima. D'aquesta convicció en neix l'esperança, perquè el qui creu que Déu és amor posa tota la confiança en el Pare del cel! ens ha estimat tant que envia el seu Fill al món per salvar-nos.

El qui té una actitud d'autosuficiència i d'orgull no pot entendre què vol dir confiar en Déu, i sense confiança en Déu no pot haver-hi esperança.

L'esperança neix de la fe en un Déu que és amor i que es fa estimar. Arribar a entendre que tota la nostra vida és una crida d'amor i que les persones no tenim altra missió que respondre a aquesta crida d'amor. Al interior de l'esperança s'hi troba el sentiment de la gratuïtat absoluta i radical del do.

Quan s'arriba a entendre espiritualment que tot és gràcia, aleshores podem copsar una mica la profunditat i la llargària de l'amor de Déu. Copsar interiorment el sentit de la total iniciativa de Déu: Ell ens va estimar primer.

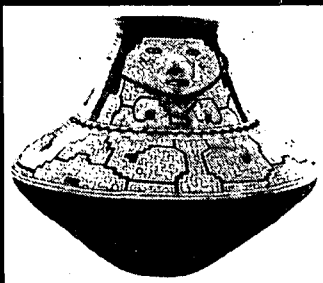
L'esperança cristiana —ha escrit un teòleg contemporani— té com a únic fonament l'acte suprem de gràcia que Déu ha revelat i acomplert en Crist. Un acte que té un significat infinit per a la salvació de l'home i que reclama la resposta d'una esperança sense reserves.

L'acte d'esperança cristiana inclou diferents aspectes, units entre ells: l'espera de la salvació futura en la definitiva revelació del Crist glorificat; la confiança en la promesa de Déu per mitjà del Crist glorificat; el coratge pacient i perseverant que no cedeix al desànim en les tribulacions; l'actitud de llibertat i d'audàcia d'esperit que confia i es gloria únicament en l'amor de Déu i en la salvació en Jesucrist!

L'Advent proclama que la salvació és a prop. Per això és temps d'esperança, d'una esperança que porta un reflex de l'eternitat; perquè serà en l'eternitat quan aquesta desapareixerà per perdre's en la plenitud de l'amor.

■ † Ramon Torrella i Castante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

REGALI ARTESANIA... i SOLIDARITAT

us esperem a la nostra botiga!

intermon

Roger de Llúria, 15, 08010-BARCELONA. Tel. (93) 301 29 36

Les valls d'Àneu fan la festa del retaule

SON DEL PI.— Les valls d'Àneu, el 16 de novembre, van fer festa: l'església parroquial en va ser el centre i la restauració del retaule gòtic, el motiu.

Autoritats, institucions aneuencs i poble s'aplegaren a l'església parroquial de Son del Pi per participar a la festa de la presentació del retaule gòtic dels sants Just i Pastor que, recentment restaurat, torna a embellir el temple romànic. El bisbe Joan, el rector de la parròquia, Antoni Ballesté, i el clergat del Pallars Sobirà van concelebrar l'Eucaristia. L'equip de restauració del Taller de Sant Cugat del Vallès, amb l'ajuda d'uns plànols, va explicar les etapes del treball realitzat. **"Ara el poble estima i valora encara més el retaule"**, manifestava un observador.

Entre les personalitats presents a l'acte cal destacar el Bisbe diocesà, el Director General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, el President del Consell Cultural de les Valls d'Àneu i les autoritats locals. Tots van elogiar i agrair el delicat treball realitzat en el retaule i el marc originari que el lliurà, l'església romànica de Son del Pi.

El retaule data de finals del segle XV i és obra de Pere Espallargues i del Mestre de Son. L'obra havia estat profundament deteriorada pels anys, que hi havien acumulat pols i fum, i per l'aigua i pel paper amb què havia estat embalat i guardat durant la Guerra Civil. Pels treballs de restauració, neteja, fixació dels colors i recomposició d'alguna part de l'estructura, l'obra ha recuperat tota la seva bellesa original.

■ A.M.

Carta pastoral del bisbe d'Urgell

"La utopia comunista a l'estació de terme"

Els somnis del comunisme s'han esvaït. S'han acabat el domini del partit únic i l'imperi soviètic. Els pensadors d'esquerra hauran de repensar els seus plantejaments, l'Església els ofereix la seva doctrina social. Les anàlisis marxistes han fet mal a la religió. Hem vist el final d'una època dolenta.

URGELL

LA SEU D'URGELL.— El canvi polític de l'URSS és el tema d'una carta pastoral que el Bisbe Joan ha publicat. Al seu escrit pastoral Mons. Martí constata el fracàs del comunisme a Rússia, invita els seus ideòlegs a repensar les seves tesis i manifesta la seva alegria per la caiguda d'un moviment que ha fet mal a la religió.

El Bisbe Joan inicia el seu escrit recordant els somnis dels pensadors marxistes: **"Tot-hom es podrà dedicar a la seva ocupació preferida... Sobrarà temps per a l'esbarjo... A cadascú se li donarà segons les seves necessitats... No faran falta ni tribunals, ni policia, ni presons"**. Tot ha estat una utopia, un somni, justament la realitat ha estat el contrari. El marxisme s'ha demostrat, però, eficaç en alguns camps: l'organització internacional del treball, la fundació de sindicats, el millorament de les condicions socials dels treballadors. Els fets del darrer agost han posat fi al domini del partit únic i

"l'imperi soviètic, des d'on s'irradiava la inspiració i la força del comunisme a tot el món, s'ha acabat".

L'escrit planteja el repte que ara han de desafiar pensadors i polítics d'esquerra i expressa la incertesa amb què ara repensaran les seves idees, com les acomodaran al moment present i en quins models s'inspiraran per conduir el moviment proletari. El Bisbe Joan els exhorta a conèixer el pensament de l'Església que **"els ajuda amb la seva doctrina"**.

Els darrers punts de la carta pastoral expressen la influència negativa que el marxisme ha tingut en el camp de la religió i particularment entre la gent jove. **"Marx va criticar la reli-**

gió, Lenin la va perseguir", afirma el Bisbe. Les anàlisis marxistes de crítica a la religió han fet mal a l'Església. El mal va ser més greu entre els joves: **"una bona part de joves d'aquell temps s'allunyaren de l'Església per aquestes influències"**, llegim a l'escrit. I encara avui patim a casa nostra les conseqüències del moviment marxista-leninista. Això per una part obliga els intel·lectuals i professors universitaris, que transmetien aquelles idees, a fer **"ara públicament revisió de les seves posicions"**. Per altra banda altres mals han substituït els anteriors, però, afirma el Bisbe d'Urgell, **"com voleu que no ens alegrem de la caiguda d'aquesta mentida?"**. I dona gràcies a Déu perquè **"hem vist el final d'una època dolenta"**.

Algú podrà qualificar les paraules del Bisbe Joan de dures i punyents; els que el coneixen bé i segueixen els seus escrits han agraït un cop més la claredat i l'actualitat de la carta pastoral.

■ Antoni Mirabet

Moror fa homenatge al que fou el seu rector durant 36 anys

MOROR (CONCA DE TREMP).— Els poblets sempre agraeixen l'acció dels seus pastors espirituals. A vegades la tasca del rector mereix també la veneració del poble i, quan

aquesta supera el pas d'un segle, la petjada és profunda. És el cas del prevere Ermengol Argerich i Auger, rector de Moror del 1857 al 1893.

Després d'un segle la parròquia pallaresa guarda veneració pel seu rector gràcies a la memòria transmesa de generació en generació. I amb el suport de l'actual clergat del arxiprestat de Tremp ha volgut expressar els sentiments vers el seu venerat rector. Al centre del cementiri ha estat construïda una tomba en pedra i hi han estat dipositades les restes del prevere Ermengol Argerich. Ja Josep Condó, ex-rector de la parròquia i conegut com el "poeta aranès", havia dipositat les restes de mossèn Ermengol en un ninjol, però els anys i el deteriorament del recinte, amenaçaven la sepultura del prevere. Ara la nova tomba, noble i sòlida com els sentiments dels moronencs, guarda les restes del rector venerat encara pel poble cent anys després de la seva mort.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi, BOLÍVIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

P. LLUIS M. OLIVERAS MISSION CATHOLIQUE D. BOSCO BP 29 KORHOGO COSTA D'IVORI.....	19.890 Ptes.
MONTSERRAT TRIBO PLANES AVD. CASTRO BARROS, 650 5000 ARGENTINA.....	19.890 Ptes.
M. ROSA PASTORET CASILLA 188. SANTIAGO 13 SAN MIGUEL CHILE.....	19.890 Ptes.
P. XAVIER PERNA 1153 ALEXANDRE DE SEVE QUEBEC - H2L2T7 MONTREAL CANADA.....	19.890 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	Sucursal nº.....
Nº. compte corrent.....	Província.....
Pregó al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	Data.....
Població.....	Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

■ A.M.S

L'Ajuntament d'Ullastrell ho accepta

Mn. Manuel dóna els seus dibuixos i pintures

BARCELONA

ULLASTRELL.— Mn. Manel Padrós i Claret, rector de Sant Andreu de Vallgorguina, complirà vuitanta anys el proper gener.

En atansar-se-li la jubilació que té demanada, i ben merescuda, en expressiva i afectuosa carta dirigida a la Corporació Municipal d'Ullastrell, poble en el qual va ser rector de la parròquia de Santa Maria Assumpta (1948-1977), ha anunciat que li feia donació dels seus dibuixos a la ploma i pintures de temàtica local que havia plasmat durant la seva llarga pastoral ullastrellenca.

Mn. Manel demana que les obres de la generosa deixa, que molt signifiquen en la seva vida, siguin guardades en els edificis de la Casa Consistorial i del Casal Cultural i Recreatiu.

El passat novembre l'Ajuntament acceptà formalment la singular donació, i agraià Mn. Manel el gest altruista que això genera, exponent del fidel i perenne record, recíproc, entre el qui fou el rector i els feligresos que tingué confiats.

El compromís ullastrellenc és el de muntar una exposició pública en possessionar-se de les obres del llegat, i després distribuir-les en els dos edificis esmentats.

No serà per demés dir que en el rectorat del segle passat i del present de la parròquia de Santa Maria Assumpta, format per vint-i-un sacerdots, Mn. Manel Padrós i Claret ha estat el segon de més estada a Ullastrell, coberta amb vint-i-nou anys. Mn. Francesc Torres i Monner, trenta-tres (1878-1911). i Mn. Pau Ridameya i Andreu, vint-i-tres (1806-1829).

■ Josep Massagué

VET AQUÍ L'ESCLAVA DEL SENYOR: QUE ES FACI EN MI SEGONS LA TEVA PARAULA" (Lluc, I, 38).

Adoreu el Senyor: que avui ha baixat una gran llum.

BON NADALI!!!

Sant Esteve de La Costa, 1991.

CARTA DOMINICAL

Coincidències que fan pensar

Legeixo en un "còmic" d'un diari que Déu és "rancorós". "No li'n facis cas", aconsella un personatge a un altre. És un dels molts insults a Qui més estimem, que hem de suportar els catòlics. Ja no faig esment de com sovintegen, en molts mitjans de comunicació social, sense excloure els estatals, els atacs a les nostres creences, als nostres sentiments i a la nostra moral. Només em refereixo a les ofenses a Aquell que és l'objecte de l'amor de milions de creients en el nostre país.

¿Que potser no saben els autors de tals baixeses com fereixen aquella fibra del cor de tants fills de Déu, la més profunda, que solament pertany a Ell i al creient? ¿Que per ventura tenen consciència de com influeix veure que s'ofèn impunement Aquell en qui hem posat tot el nostre amor, a qui hem ofert la nostra vida? Tant de bo que no calgui que afegeixi a aquestes expressions meves —seria ben trist— la frase que en alguna ocasió va escriure Papini en casos semblants: "És prevista la riallada."

Davant d'unes queixes com la meua, o similars, s'ha dit que el que esdevé a Espanya és que l'Església no troba el seu lloc en la democràcia. Tanmateix, una Església que viu des de fa molt de temps en democràcia, com és la de França, en les seves relacions amb un govern d'una ideologia similar a la que té el nostre, troba les mateixes dificultats que nosaltres. En efecte, monsenyor Duval, arquebisbe de Rouen, president de la Conferència Episcopal francesa, va fer un enèrgic discurs en la cloenda de l'assemblea plenària dels bisbes, el mes de setembre. Heus ací algunes de les seves queixes: els catòlics de França estan cansats de veure que la seva fe és objecte de burla en les emissions de la televisió; l'Estat continua fent difícil l'ensenyament lliure; els mitjans de comunicació tracten amb poc respecte la figura de sacerdots i religiosos... Hi ha massa coincidències per a no preguntar-nos si no serà la ideologia dominant la que no encerta en l'estil de la democràcia.

Els bisbes francesos afegeixen que, si tals coses es fessin contra creients jueus o musulmans, les reaccions serien diferents, però, quan es tracta de creences de la majoria dels francesos, tot és permès. No manca fonament a la sospita de l'episcopat francès. En "Le Figaro" del 13 de novembre, en cinc columnes, Jean-Claude Barreau, director general de Migracions Internacionals, explica com el ministre corresponent li ha demanat la dimissió del seu càrrec per la publicació del seu llibre "De l'islam en général et de la modernité en particulier." "És un llibre d'història —diu— que planteja preguntes a l'islam. És possible a un alt funcionari de dubtar de la divinitat de Crist sense que passi res, però és impossible a un alt funcionari parlar del profeta Mahoma."

Si prescindim de la referència concreta a l'islam, la situació de permissivitat, davant les ofenses a la majoria creient, és perfectament aplicable a Espanya.

■ † Ricard M.,
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

"Porno" a casa, per favor, no!

A Barcelona, com a totes les grans ciutats, hi ha de tot en matèria d'espectacles. Des dels de més alta categoria als de més baixa estofa. Espectacles que eduquen l'esperit, i altres que morbosament el destrossen. Són avantatges i desavantatges de la grandària ciutadana.

Hi ha cinemes decents i cinemes indecents. Però aquests són especialitzats, per gent que s'estima molt poc a si mateixa, que no se sap controlar, i recorren als cinemes "X" per satisfer el seu instint sexual.

Admeto, a contracor, que hi hagi qui tingui "necessitat" d'aquesta mena d'espectacles. Però no admeto que la TV vulgui portar aquest baix ambient a casa nostra oferint-nos pel·lícules desafortunadament indecents, pornogràfiques.

I sento molt que precisament sigui la televisió autonòmica la que hi caigui més sovint.

I després d'oferir-nos tanta exhibició de violència i sexualitat, hi haurà qui s'estranyi de la violència al carrer, sigui la que sigui?

■ Oriol Camps

Jubilació de Mn. Torner i ordenació de Mn. Maroto

"Confio en la vostra pregària"

BARCELONA.— Ha tingut lloc la jubilació de mossèn Antoni Torner i Claramunt, com a Rector de la Parròquia de Maria Mitjancera, i l'ordenació presbiteral de Rafael Maroto i Cifuentes i de diaca, de Miquel Cubero i Balboa.

Mossèn Antoni Torner i Claramunt ha estat durant vint-i-dos anys, Rector de la Parròquia de Maria Mitjancera de Barcelona. Anteriorment havia estat Rector de la Parròquia de Sant Jaume, de Badalona i President del Col·legi de Rectors, entre d'altres responsabilitats pastorals.

En una celebració eucarística presidida pel Vicari Episcopal de la zona, mossèn Jaume Serrano, tots els feligresos i grups de la parròquia s'acomiadaren del rector que durant tants anys els ha atès pastoralment. Al final de la cerimònia es va llegir una carta de l'Arquebisbe.

L'ordenació presbiteral de mossèn Rafael Maroto i diaconal de mossèn Miquel Cubero,

coincidí amb el XXV aniversari de la Parròquia de la Verge del Pilar, de Cornellà de Llobregat. L'ordenació fou presidida per l'Arquebisbe de la Diòcesi.

El nou prevere i diaca han compaginat la seva formació amb el treball, dins el pla d'estudis concret del Seminari anomenat ESMO (Encaminament Sacerdotal en medi obrer). El nou prevere va dir: "Vull seguir Jesús servint la seva Església de Barcelona. Vull viure el ministeri presbiteral des de la condició obrera, vivint els valors del Regne de Déu que descobreixo entre els treballadors".

Mossèn Joan Ramon Cinca, responsable de l'ESMO, al final va fer una semblança entre la història de la Parròquia i la vocació dels nous ordenats.

■ J. d'Arquer

500 participants a la XVIII Romeria de la Terra Alta

"Volem que Montserrat sigui l'inici del nostre curs de treball i de reflexió"

TORTOSA

Quan hom parla amb capellans i cristians de la Terra Alta del tema MONTSERRAT en treu la convicció que allí hi ha quelcom més que la simple religiositat popular. Si aquesta és a vegades superficial, intermitent, interessada i en definitiva ambivalent, no és pas així en aquest arxiprestat.

Des de fa 18 anys un grup de laics i capellans —tot fent pinya i essent ferment en la massa— programen la mística i els detalls del pelegrinatge a la Santa Muntanya. Només cal llegir el programa d'aquest any.

Un 75 per cent són repetidors. La resta novençants, especialment adolescents i joves. Ningú no hi va d'excursió. No són turistes. Són purament i simplement pelegrins que van a reflexionar i a pregar amb l'amor a la comarca al cor. A la recíproca: els monjos els valoren i aprecien com a pelegrins qualificats. És més: un fill de Vilalba dels Arcs, és monjo de Montserrat. Ara ja és diaca, i per cert amb una veu excel·lent i ben educada: Lluís Juanós.

Aquesta edició del 91 s'ha celebrat el 8, 9, i 10 de novembre amb la participació de tots els capellans —deu— que portaven darrera seu els grups de les dotze Parròquies de la comarca.

El divendres sortiren ja tres

autocars. Són els pelegrins de sempre, tradicionals. Allotjats en cel·les hi creen un caliu familiar.

El dissabte tres autocars més amb 70 joves. Aquest col·lectiu segueix un programa a mida, especial. Un monjo i el Consiliari comarcal de Joventut dirigeixen

la convivència al seu aire.

La resta d'autocars i cotxes particulars ho feren en diumenge. Total: 500 pelegrins.

Tots foren rebuts pel Pare Abat en el saló d'actes. Més tard se celebrà la rebuda oficial i ritual amb l'Escolania i un monjo.

Tothom s'associà al Rosari i Vespres.

Els participants viuen dos moments particularment intensos: —La Vetlla de Santa Maria celebrada la nit del dissabte.

Ocuparen el Cor de la Comunitat o s'atapeïen terra al presbiteri als peus de la Moreneta. Les lectures, cants i pregàries espontànies brollen a nivell de fondària i sinceritat.

—La Missa conventual del diumenge amb les típiques ofrenes acompanyades de la pregària-salutació, aquest any llegida per la Roser Llop de la Fatarella.

A la nostra diòcesi l'arxiprestat de Gandesa marca estil apostòlic, malgrat la pobresa econòmica i demogràfica de la comarca. Estil que comparteixen grups de laics militants quan organitzen des de fa 25 anys els curssets prematrimonials a nivell comarcal, aplecs de joves, adolescents, escolans al Santuari de la Mare de la Fontcalda... Però la sortida més esperada i ben programada sempre és el pelegrinatge anual a Montserrat.

■ J. Blanc i Bahima

PESSEBRE VIVENT DE SANT FOST

EL PRIMER PESSEBRE VIVENT DEL VALLÈS

Dies de representació:

22, 25, 26 i 29 de desembre

1 i 6 de gener

A les 6 i les 7 de la tarda

Obsequi de pa torrat, amb all i oli i vi del poble a tots els assistents abans de les representacions.

Rehabilitació de l'ermita de Santa Maria del Pedregal

TÀRREGA.— "Procurar la recuperació de l'ermita de Sta. Maria del Pedregal, era feina a fer entre tots; els propietaris, la parròquia del Talladell i les institucions. No podíem pas restar indiferents davant el deteriorament que venia patint en els últims temps aquesta ermita, bastida en les seves parts nobles de pedres centenàries procedents de l'antic convent cistercenc femení del Pedregal" assenyalà Jaume Aligué, president del Consell Comarcal de l'Urgell en el decurs de l'acte inaugural de la rehabilitació de l'ermita de Santa Maria del Pedregal, prop de Tàrraga.

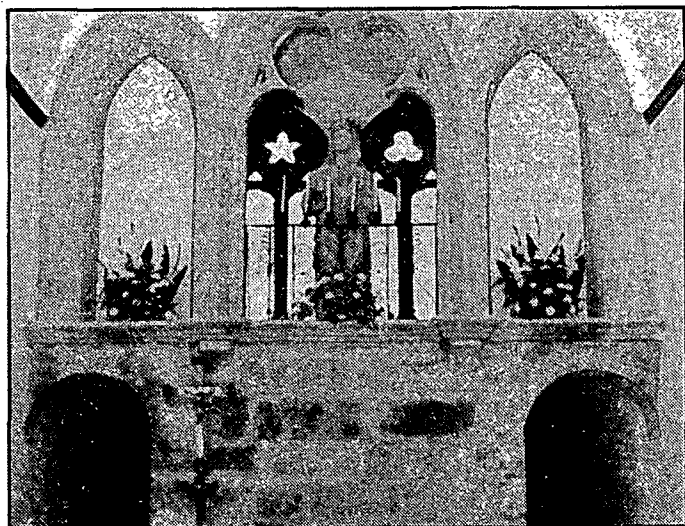
Amb l'acció de restauració duta a terme hem salvaguardat restes de la història de la nostra comarca, i s'ha facilitat la recuperació de les nostres tradicions, com és l'aplec del Pedregal, afegit tot seguit.

Ara caldrà que tots tinguem cura de mantenir-la i respectar-la, així com del seu entorn, que ha estat possible dignificar-lo amb la col·laboració de l'Ajuntament de Tàrraga.

Aligué acaba dient:

Felicitem-nos en tots del dia d'avui, per haver estat possible recuperar part del nostre patrimoni, tot donant gràcies a la família SOLÉ-GASSÓ per la seva col·laboració, que ha estat decisiva per a la rehabilitació de l'ermita.

L'actual ermita del Pedregal constitueix les restes més significatives del que ens ha restat de l'antic monestir de Santa Maria del Pedregal.

L'ermita del Pedregal és situada en l'antic terme del Talladell, ben a la vora de la carretera que uneix Tàrraga amb el Talladell, i a un quilòmetre de distància de la capital de la comarca de l'Urgell.

Santa Maria del Pedregal fou fundat vers el 1176, per iniciativa del llinatge dels Anglesola, tan influents en la història medieval i moderna de les terres de l'Urgell. El monestir, adscrit a la branca femenina de l'orde del Cister, cal considerar-lo molt probablement una fundació afiliada al monestir cistercenc femení més important dels Països Catalans: Santa Maria de Vallbona, una de les joies monumentals de la comarca de l'Urgell.

■ C.C.

Intermón rep el premi "Barcelona Solidaritat"

BARCELONA

L'Ajuntament de Barcelona, amb el seu premi "Barcelona Solidaritat", guardonà INTERMÓN pel seu projecte "Promoció de la Infància Quítxua". També van merèixer un premi especial l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharià, per les colònies d'estiu per a nens i nenes saharisans, i Jordi Cots, per la seva trajectòria personal a favor dels drets de la infància.

El passat, dia 26, es realitzà el lliurament dels premis en el Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, en un acte que comptà amb la presència de Joaquín Ruíz-Giménez, president del Comitè Espanyol de la UNICEF, el qual pronuncià una conferència sota el títol "Pau per a la infància, ja".

El premi "Barcelona Solidaritat" ha celebrat aquest any la seva primera edició. La seva finalitat és estimular el treball de les organitzacions no governamentals per al desenvolupament del Tercer Món.

En aquesta primera edició de "Barcelona Solidaritat", INTERMÓN ha rebut el primer premi de programes de desen-

volupament, dotat amb deu milions de pessetes.

Al premi concorrien un total de trenta-nou projectes presentats per vint-i-set organitzacions no governamentals pel Desenvolupament.

Les "Yachai Huasi" haurien de ser un model per al Tercer Món

La recuperació de les "Yachai Huasi" quítxues ha merescut ser guardonada amb el premi "Barcelona Solidaritat", que l'Ajuntament de la ciutat Comtal atorga per primera vegada.

El Banc Mundial digué, referint-se a les Yachai Huasi, que aquest és un dels models educatius més interessants a Bolívia. Les "Yachai Huasi" són les Cases del Saber —en quítxua— i han nascut per iniciativa de l'organització governamental boliviana Fe i Alegria.

El responsable d'aquest programa educatiu és el pedagog lleidatà Llorenç Català, amb qui ens hem posat en comunicació perquè ens expliqui què són les Yachai Huasi.

—Una definició de les Yachai Huasi?

—Las Yachai Huasi són les cases del saber. És una casa camperola on els infants, en règim d'internat, aprenen a viure en la realitat en què es mouen, a llegir, a reflexionar i també se'ls prepara per organitzar-se, segons els costums d'una ètnia. Els educadors d'aquestes "cases del saber" són també camperols i fan alhora de professors i de pares.

Trencar motlles educatius

—Això, sens dubte, trenca motlles en el camp de l'educació...

—Per descomptat. Aquest tipus d'educació canvia els motlles de l'ensenyament regular. Perquè no és pretén solament oferir uns continguts específics, sinó oferir un model de vida. És la vida el que s'ensenyava en les Yachai Huasi... i alguns coneixements tècnics que milloren la seva qualitat de vida.

Integrar sense perdre la identitat

—I, per què desmarcar-se de l'educació regular?

—El camperol andí s'enfronta a un món amb el qual no comparteix valors. L'andí no entén en la economia del paper, de la moneda, de l'estalvi... perquè ell comprèn l'avui. Tampoc no comprèn temes com la planificació, perquè li sembla absurd que el progrés del camp hagi de dissenyar-se a la ciutat. D'altra banda, pel camperol, la teoria perd el seu sentit si no va acompanyada d'un contingut de vida. Aquest és el repte de les Yachai Huasi: ajudar que s'integrin en la societat moderna sense perdre la identitat.

—Quanta gent hi ha a les Yachai Huasi?

—En aquest gran projecte hi ha implicades unes setanta comunitats i hi participen activament quatre-centes famí-

lies. Per ara totes en la província de Sucre, però anem a impulsar la idea en altres zones de Bolívia.

—El Banc Mundial ha elogiat el model educatiu de les Yachai Huasi. Podria exportar-se aquest model a la resta d'Amèrica Llatina?

—Nosaltres proposem que no solament sigui un model per a Bolívia, sinó per a tot el Tercer Món. Perquè es tracta de fomentar un canvi de conducta de les persones des de la base, des de grups petits. Un canvi, a més, que comença des de les mateixes bases i es gestionen des d'elles. Un model que respecta la cultura i que la té en compte per al creixement d'un poble.

■ I.M.

CATALUNYA/91

Els catòlics i la política

"Els catòlics no s'han de posar en política" ha estat una mena de cançó de l'enfadós que s'ha anat perpetuant a casa nostra per part dels qui successivament deteniren el poder allarg temps i a través de diferents sistemes polítics, tant en república com en monarquia, sota la dictadura o en democràcia. Als catòlics catalans, a més, per exemple en temps de Primo de Rivera, se'ls deia: "vosotros dedicaros a crear y mantener industrias, que es para lo que valéis, y nosotros haremos política, en lo cual estamos más preparados". Quan manava el Generalísimo s'afirmava per boca de personatges amb bigotet superretallat que "la política es la causa de todos los males" quan algú s'atrevia a recordar en petit comitè, i mai en lloc públic, que a la Gran Bretanya o a França s'hi celebraven regularment eleccions lliures. "Eso es cosa de la pérdida Albión y de la atea Revolución Francesa", deixaven anar barroerament i impudicament i es quedaven tan tranquils...

A hores d'ara, amb el PSOE a la Moncloa, un ministre de qui no val la pena ni recordar el nom, va afirmar als quatre vents que "nuestro Gobierno ha de actuar como si Dios no existiera" —tot oblidant de cop els temps en què celebraven les seves reunions, llavors considerades clandestines, en locals parroquials amb la qual cosa comprometien davant la policia franquista el rector—, de la qual cosa es desprèn necessàriament, per poc que no ens mameu el dit, que actua i governa com si no hi haguessin ciutadans amb creences religioses ben concretes i determinades. Pel que sembla, uns i altres han temut i continuen tement que els cristians deixin sentir la veu, demanin respecte a les seves conviccions, i com a resultat de tot plegat

pretenguin, ben simplement, que es governi d'acord amb uns plantejaments que són majoritàriament compartits al si de la societat...

És d'allò més elemental. Quan una persona no fa política, algú la fa en el seu lloc, i serà una pura casualitat si en cap moment l'altre actua d'acord amb els interessos i en funció de les inclinacions de qui per deixadesa l'hi ha delegat les seves responsabilitats. Si no és de dret, si es força comprensible: el governant no acostuma a preocupar-se gaire pels sectors que no voten o pels rengles que no defensen aferrissadament els seus punts de vista. Primer de tot s'ocuparà d'aquells de qui depèn per la força dels vots o dels altres que fan més rebombori. I difícilment li quedarà temps per dedicar-lo a la resta.

En aquest context, ¿qui si no els seglars defensaran la doctrina social de l'Església, la moral cristiana, la consideració de l'home per damunt de totes les coses, una manera de ser i de fer, i també, per què no dir-ho, la cultura cristiana que ha modelat el país al llarg de les generacions? Amb la política passa una cosa semblant com a la premsa; ¿és que algú pensa que els periòdics supliran mai, sense anar més lluny, la tasca d'evangelització que setmana darrera setmana du a terme abnegadament "CATALUNYA CRISTIANA"?

D'ací ve que els bisbes hagin fet darrerament una crida als laics a fi que participin en la vida pública, facin directament política. Sense assenyalar, però, cap partit concret en el qual actuar, incidir o arreglar-se. Perquè el cristià, guiats pel seu bon sentit, ja farà la seva tria.

■ Antoni Plaia i Mateu

GENERALITAT DE CATALUNYA

COM CANVIAR O TRADUIR EL NOM AL CATALÀ

Canviar o traduir el nom propi al català és molt senzill. Es pot fer al moment, al Registre Civil, i només calen dos documents: el document nacional d'identitat i el llibre de família (o bé una partida de naixement). És un tràmit absolutament gratuït.

Si desitgeu més informació, us podeu adreçar al Departament de Justícia, tel. (93) 412.04.24, o al vostre consell comarcal o ajuntament.

LA GENT ÉS LA FORÇA
DE CATALUNYA

Prop de 3.000 joves es preparen per rebre la confirmació

2.000 catequistes per a 20.000 alumnes

GIRONA.— L'Equip Diocesà de Catequesi del Bisbat de Girona ha realitzat una enquesta entre la majoria de les parròquies per tal de recollir algunes dades sobre l'ensenyament de la "doctrina" als infants, joves i adults. Així s'ha pogut saber que el curs passat hi hagué un total de 2.221 catequistes dedicats a donar lliçons setmanals a un total de 19.927 alumnes de diferents edats, i aquest any les xifres sembla que seran molt similars.

9.000 nens es preparen per a la primera Comunió

L'etapa que compta amb més alumnes és la d'iniciació a la fe o de preparació per a la primera Comunió que reuneix 8.917 nens i nenes. Els atenen un total de 1.081 catequistes, la majoria més grans de trenta anys que són mestresses de casa. Després ve l'etapa intermèdia entre la primera Comunió, que se sol fer als set anys, i l'anomenada Professió de Fe, o Comunió Solemne al bisbat de Girona, que agrupa 4.394 alumnes. Aquests són atesos per 540 catequistes.

Professió de Fe

Els nois i noies que es preparen per rebre el sagrament de la Confirmació van sumar el curs passat un total de 2.860 que comptaren amb 259 catequistes. Per altra banda, els nois i noies que van fer la Professió de Fe van ser 2.518 i els seus ensenyants, 256. La Professió de Fe se sol fer als dotze o tretze anys i la Confirmació se sol rebre entre els quinze i els divuit.

A cada catequista li correspon una mitjana de 9 alumnes i un 50 per cent de les parròquies organitzen trobades per preparar les classes. En un 80 per cent s'utilitzen com a llibres de text els materials editats per empreses comercials o pels serveis diocesans de catequesi, la majoria dels quals estan escrits en llengua catalana. Només alguns pares immigrants demanen textos en castellà.

■ M.C.

Ha iniciat una campanya per recaptar diners

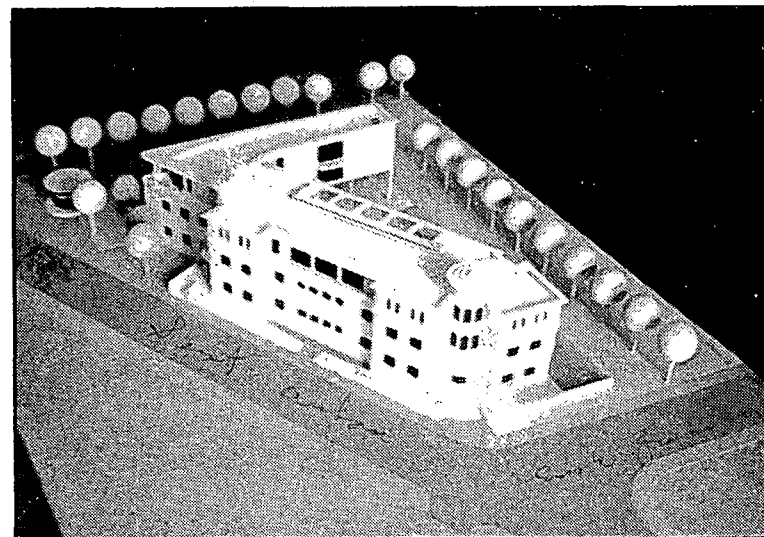
La parròquia de Sant Jaume, de Salt, construirà una residència per a avis

GIRONA

GIRONA.— La parròquia de Sant Jaume, de Salt, ha promogut la creació d'una fundació privada que s'anomena "Les Vetes" per a la construcció d'una residència d'avis que tindrà la seva seu en una antiga guarderia que pertanyia a l'empresa "Coma Cros". Aquesta guarderia es va tancar fa uns anys i el propietari va cedir l'edifici a la parròquia, conservant el nom de "Les Vetes".

Ara, doncs, ja s'ha iniciat la recollida de diners a través d'una campanya pública i obrint comptes en els bancs i Caixes i organitzant una rifa per Nadal. El pressupost total de la residència puja a 230 milions de pessetes que es reparteixen en 193 milions per a les obres de rehabilitació de l'edifici i quaranta milions pel seu equipament.

La fundació "Les Vetes" no té cap ànim de lucre i acollirà les persones grans que es trobin més desvalgudes i necessitades, sense cap mena de discriminació. Comptarà amb un total de 45 llits, la majoria situats en habitacions individuals. A més, tindrà serveis de cuina, menjador, bugaderia, banys geriàtrics, bi-

blioteca, oratori, sales d'estar, sales de recuperació gimnàstica i un taller de manualitats.

La Generalitat de Catalunya ha promès una subvenció de 110 milions que correspon a més de la meitat del pressupost. La resta s'espera aconseguir per mitjà d'ajudes i donatius d'entitats bancàries i particulars. La residència anirà

a cura d'una comunitat de religioses que anteriorment ja havien treballat a la vila de Salt. La fundació estarà governada per un patronat constituït per quinze membres, entre els quals hi ha el rector de la parròquia i l'alcalde de la població per raó del seu càrrec.

■ M. Caballé

Restauració d'un quadre de Sant Isidre

GIRONA.— La parròquia de Cassà de la Selva (Gironès) posseïa un quadre de sant Isidre que amb el pas del temps havia quedat molt degradat.

Aquest quadre, d'autor desconegut, però de molt bona factura, porta la data de 1625, havia format part d'un antic retaule dedicat a sant Isidre i que havia estat instal·lat a la parròquia sobre l'any 1625 ja que el trobem citat per primera vegada en la visita pastoral que fa el bisbe J. Manrique en aquell any i per tant coincideix amb la data del quadre. Com també coincideix amb la canonització feta tres anys abans del sant madrileny, la qual es fa a petició de Felip III, essent el Papa Gregori XV qui el proclama sant l'any 1622, propagant-se la seva devoció entre la pagesia en nomenar-lo, igualment, el seu patró. Aquesta canonització va tenir molt de relleu pel fet que s'hi proclamaren sants Ignasi de Loyola, Francesc Xavier, Felip Neri i Teresa de Jesús, cosa que faria que la devoció d'aquests sants s'escampés per tot l'Estat espanyol.

El quadre amida 2,16 x 1,61 metres i va salvar-se de la crema de l'any 1936 no se sap com ni per què atès que tots els altres, quadres i elements religiosos de la parròquia foren cremats.

Actualment estava en molt mal estat, donada la seva antiguitat, les peripècies passades, el fum dels ciris i el lloc on es trobava instal·lat. La parròquia va demanar l'ajuda a la Generalitat de Catalunya per la seva restauració i a tal fi va ser enviat als Serveis de Restauració de Béns Mobles de Sant Cugat del Vallès, i després d'un any d'un treball molt encertat ha estat retornat a la parròquia amb els seus colors originals i ha estat col·locat en lloc preferent de la sagristia degudament il·luminat. La feina mecànica de restauració ha anat a càrrec de la restauradora senyora Carme Faura i Solé.

■ Josep Bosch

200.000 Bíblies pels nens de la URSS

Moltes més peticions ens queden per atendre
Vol col·laborar en aquesta acció?

UN BON REGAL PER NADAL

Amb 150 ptes. vostè pot fer-se càrrec d'una Bíblia del Nen
Pot multiplicar al seu gust aquesta xifra, però fins i tot
el donatiu més petit serà ben rebut

Dirigiu-vos a: **Ajuda a l'Església Necessitada**
c/ Luis Antúnez 24, tel: 237 37 63, 08006 - Barcelona

Col·laboro amb.....ptes
com ajuda per l'envio de
.....Bíblies

Nom.....
Adreça.....
C.P..... Població.....
Província.....

dues setmanes després de la sentida mort de Mn. Lluís Via, ocorreguda el 14 de novembre passat, ens ha sorprès un altre traspàs també molt dolorós: el dia 28 del mateix mes ens ha deixat Mn. Joan Pelegrí i Valls, sacerdot del bisbat de Barcelona i professor ordinari de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya. La seva mort, inesperada i sobtada, ha commogut de debò tots els qui el coneixiem i ens en sentíem amics. El Dr. Pelegrí es trobava encara en plenes funcions de docència; feia poc que tot just havia complert els 64 anys. La Facultat de Filosofia ha perdut un dels seus competents professors i la diòcesi de Barcelona un dels seus zelosos sacerdots.

Joan Pelegrí nasqué el 27 de juliol de 1927 a Sant Feliu de Llobregat. Ingressà al Seminari de la Conreria el 1942, per continuar després al Seminari Major fins al 1952 en què, per consell dels superiors, anà a Roma, a la Pontificia Universitat Gregoriana per completar els estudis teològics. S'ordenà de prevere l'11 de juliol de 1954 al Monestir de Montserrat juntament amb els altres companys de curs del Seminari de Barcelona (entre els quals el futur bisbe auxiliar Joan Carrerà). Després, seguint sempre indicacions superiors, es dedicà als estudis filosòfics, primer a Roma i més tard a Munic, fins a obtenir-ne el grau de doctor. Tot seguit el prelat el nomenà professor d'Història de la Filosofia del Seminari Conciliar, i quan els estudis seminarístics passaren a ser Facultat de Teologia va esdevenir-hi un dels primers professors ordinaris. Durant uns anys també hi exercí

Una nova pèrdua per a la diòcesi de Barcelona

el càrrec de secretari d'estudis. Ara continuava de professor ordinari de la mateixa assignatura d'Història de la Filosofia a la Facultat de Filosofia, desglossada de la de Teologia, i recentment feta Facultat de la Universitat Ramon Llull.

De la competència del Dr. Pelegrí en

el camp de la filosofia no cal que en parlem: la seva tesi doctoral sobre la doctrina de Heidegger i els seus articles o recensions publicats a la Revista Catalana de Teologia — concretament sobre el pensament de Xavier Zubiri— en donen testimoni; i també moltes coses ens en podrien dir els qui han

tingut la sort de ser alumnes seus. Però la personalitat del nostre mossèn no s'acaba amb la seva labor filosòfica, perquè abans que filòsof se sentí sempre sacerdot i actuà tothora sacerdotalment: capellà de les Religioses del Col·legi del Bon Salvador de St. Feliu de Llobregat des del seu nomenament de professor del Seminari fins a la mort, hi exercí també la docència i la direcció espiritual, a més de col·laborar amb la parròquia de St. Llorenç dient-hi la primera missa dominical durant molts anys i tenint-hi un confessional obert cada dissabte a la tarda. D'aquesta labor ministerial, humanament humil, callada i sense gaire aparença visible, només Déu ens en podria parlar i els (i les) que en reberen la seva benèfica influència.

Mn. Pelegrí també prodigava, sacerdotalment, l'amistat sacerdotal. Els qui ens hi sentíem amics ho podem ben assegurar: amistat de donar-se i no d'aprofitar-se de l'amic. Ho afirmà així mateix el Dr. Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona, que oficià la missa funeral el dia del seu enterrament davant dels amics que n'acomiadaven les despulles a l'església parroquial de St. Llorenç de St. Feliu de Llobregat, acte que, amb la cinquantena de concelebrants i prop del miler de feligresos assistents, aparegué més aviat una apoteosi festiva d'homenatge a una persona benivolguda que no pas unes exèquies de desolada tristesa.

Que el Senyor aculli al seu regne el seu servent bo i fidel, que intercedirà des del cel pels qui han de continuar el que ell feia aquí a la terra.

■ **Francesc Nicolau**

La vida de la nostra societat es pot dividir en diverses parcel·les ben diferenciades. Hi ha l'àmbit familiar, escolar, religiós, polític, artístic, esportiu, professional, i molts d'altres.

Avui dedicarem el comentari a l'àmbit que, no gaire apropiadament, se'n diu esportiu. I no el considerem ni gaire ni gens ben qualificat quan es diu esportiu, perquè crec que en aquest món dels esports d'avui no queden gaires elements dels genuïnament esportius. En efecte, tothom coneix la divisa que durant moltes generacions justificava la difusió de l'esport: "mens sana in corpore sano", valor més cotitzat la participació que no pas el triomf, etc.

D'uns quants anys ençà, els esportistes s'han convertit en professionals (aberració injustificable des de qualsevol punt de vista esportiu), l'esport s'ha convertit en espectacle (una altra aberració organitzada per quatre vius que així s'ho han muntat per a viure a costa de fomentar les baixes passions del poble), els clubs s'han convertit en societats que es guien més per principis mercantils que no pas esportius, i els dirigents dels clubs, com a conseqüència, actuen més com a gerents d'empresa que no pas com a afeccionats a un esport concret a qui toca estatutàriament administrar els interessos del club durant un curt període.

Paral·lelament, com a una conseqüència més de tot aquest muntatge, ha nascut una àmplia gamma

d'una mal anomenada premsa esportiva que, periòdicament, omple una gran quantitat de pàgines que seran devorades pel nombrós públic dels ciutadans (moltíssims ciutadans i poques ciutadanes). Per a omplir aquestes pàgines, ha sorgit una bona colla d'escriptors (i també força escriptores) que davant l'evident absència de notícies esportives, han après a fabricar les pseudonotícies que el poc exigent públic d'aquests papers devorà, insaciable. A base d'entrevistes, rumors i deduccions més o menys ben intencionades es distreu el públic

Fer llum o fer fum?

"esportista" amb afirmacions i insinuacions: que si l'entrenador ha dit...; que si el jugador ha replicat...; que si el president ha comentat... i el resultat és un fastigós safareig molt pitjor que aquells que la literatura masculista de l'època havia atribuït en exclusiva a les dones.

Mentrestant, es veu que si aquesta "premsa esportiva" va vent en popa, molts clubs "esportius", per contra, gràcies a una alegre i irresponsable gestió administrativa, estan amb l'aigua al coll i abocats a la ruïna. Però no s'espantin, aquí no passa

res, ja que el govern de l'Estat, si, si, ho han llegit bé, tot un consell de ministres de l'Estat espanyol, han considerat justificat destinar, dels recursos que proporciona la Hisenda, és a dir, del tribut aportat per tots els ciutadans, la quantitat de 21.600.000.000 (vint-i-un mil sis-cents milions) de pessetes a eixugar els deutes acumulats pels "clubs" mal administrats, i aquí no ha passat res.

Això significa que cada un dels soferts ciutadans de l'Estat, vostè que està llegint, i vostè, i vostè, tots, quedem obligats a cotitzar, si us plau per força, sense que ningú s'hagi molestat a plantejar-se la necessitat de consultar-nos.

I, hem de pagar i callar? Si els socis dels clubs endeutats no cal que demanin responsabilitats als seus dirigents, nosaltres, no podem demanar comptes als administradors dels nostres béns? Com podem acceptar, impassibles, que el govern de l'Estat destini centenars de milions, a fons perdut, a "sanejar" l'economia del Teatre del Liceu de Barcelona; milers de milions, a fons perdut, a l'Exposició de Sevilla; milers de milions, a fons perdut, al show de l'olimpiada del 1992, per exemple, i ara, encara, més milers de milions, a fons perdut, a mantenir uns clubs ruïnosa, quan aquest mateix Estat regateja o nega subvencions de quantitats molt inferiors a activitats humanitàries de primera necessitat?

Només queda la solució de pagar i callar?

■ **Antoni Munné i Tomàs**

35 milions
de persones
viuen en un
estat de
pobresa
absoluta

L'Església del Brasil dóna d'esperança en un país cas

TOT ÉS GRAN

Al Brasil tot és gran. Començant per la seva extensió i el nombre d'habitants. Les ciutats, en especial les de la costa de l'Est, com Recife, Salvador de Bahía, Rio de Janeiro, São Paulo o Porto Alegre, són extensíssimes i plenes de contrastos. Els alts i moderns edificis d'oficines i les torres i torretes benestants, xoquen brutalment

Brasil és un gegant que malda per impulsar les transformacions necessàries en l'àmbit de la política, de l'economia, de la societat, de l'ecologia i de l'Església,... però no arriba a assolir-ho.

El cinquè país més gran del món amb 8.512.965 km² i el sisè en població, 140 milions, un 70% dels quals viuen a les zones urbanes i és considerat la vuitena potència econòmica mundial.

Aquesta afirmació és una ironia si considerem les enormes àrees de carències que van en augment i toquen a 35 milions de persones en pobresa absoluta, 90 milions estan mal nodrides i 25 milions de nens i de joves abandonats pels carrers són víctimes dels Esquadrans de mort i de la policia. El Deute Extern són 120 milions de dòlars, l'inflació d'un 1.000% anual i el passat mes d'octubre el cruzeiro es va devaluar un 17% respecte el dòlar.

El poble de Brasil s'organitza i reivindica els seus drets

amb els barris de "favelas" que s'estenen per les faltes de les muntanyes a les afores de cada ciutat.

Camins estrets i de terra es perden entre les viles de la misèria, on les persones —es calculen 6 milions en total— no tenen aigua potable, ni clavegueram, ni electricitat. A

més moltes estan sense feina i els nens no van a l'escola. Les "favelas" són veritables ghettos on alguns grups estructuren sistemes defensius que s'enfronten a altres grups foranis pel control de la droga o per revenges.

En el món de les "favelas" l'Església dóna un autèntic testimoni d'esperança i de coratge, infon un aire nou de justícia i de solidaritat amb una dedicació admirable.

EL MOVIMENT POPULAR

Vaig constatar que el Brasil encara està vivint la força i la il·lusió de la societat civil que s'organitza. La qual, amb les seves pressions, va aconseguir debilitar el poder militar que va imperar al país fins el 1989, quan es van celebrar eleccions presidencials, després de tres anys de debat polític intens.

La consciència popular està convençuda que sols una pressió directa sobre les institucions formalment democràtiques pot comportar un pas que beneficiï tots els ciutadans. I es formen grups que s'organitzen en forma de

Consells en aquells temes que estan més desatesos i que demanen una acció concreta i urgent. Un dels sectors més desatesos és el de salut. Recentment a les grans ciutats s'han format aquests Consells de Salut, compostos per professionals: metges, infermers, advocats, professors i també mestresses de casa, peons mecànics, entre altres. Només a l'estat de São Paulo se n'han format 93 per 578 municipis.

"Brasil té un dels índexs de mortalitat infantil més grans del món, un 68% i en el nord-est un 122%—m'explica el Director de Salut de Djadema (São Paulo)—

Un 80% d'aquests morts es produeixen abans de néixer. Les causes de l'elevada mortalitat de la població són la malnutrició, la manca d'higiene, les malalties infeccioses i la violència, un dels greus problemes del Brasil." I afegeix preocupat: "El govern federal inverteix el 2% del pressupost en salut. En canvi, tenim un metge per 1.200 habitants (EUA, un cada 500), la majoria concentrats en el centre de les grans ciutats o en la medicina privada".

Iliani Aparecida, Directora d'un Centre del Sindicat de Treballadors de la Salut afirma que: **"El salari de professionals de la salut està al 40% de la mitjana dels salaris**

del sector públic". —Parlem de la problemàtica de la dona al món del treball: **"Molts empresaris exigeixen que la dona estigui esterilitzada per poder tenir un contracte de treball. És cert que algunes dones voten aquells candidats polítics que prometen l'esterilització gratuïta. Però el fenomen més estès, especialment al nord-est del país, és la política velada del govern d'esterilitzar les dones en massa sense que elles ho sàpiguen, i es descobreix per la notificació que fan les mateixes dones. Aquest fet és denunciat públicament per l'Església".**

COL·LECTIUS MARGINATS

L'Església de Brasil té una gran consciència dels problemes d'aquest país i fa tot el possible per encarnar-los. Les Campanyes de Fraternitat que s'organitzen cada any des del 1964 donen un suport explícit a les persones que es dediquen a la pastoral de la dona, dels negres, de la terra, dels indígenes, dels nens abandonats i dels emigrants. La CNBB (Conferència Nacional de Bisbes Brasilers) ha estat innovadora en els plantejaments de pastoral, donant suport als temes de frontera. Les Campanyes de Fraternitat combinen reflexions bíbliques i teològiques amb anàlisis econòmiques. Ofereixen ànims i informació als grups marginats perquè pressionin políticament per la reforma.

PASTORALS INNOVADORES

Una de les accions més urgents que realitza l'Església és la denúncia dels assassinats als menors abandonats. La mateixa policia, de vegades vestida de paisà, els mata "per evitar futurs delinqüents", com diuen els rètols que deixen sobre les víctimes. El cos policial no reconeix aquestes morts que només són denunciades amb força per la Pastoral de menors i la Comissió de Drets Humans de l'Orde dels Advocats de Brasil, el vice-president de la qual, Ricardo Carrera, declarà que diversos menors coneixen la identitat dels assassins, tanmateix no els inculpen per por de les represàlies.

Les migracions és un altre tema candent. Brasil, per tradició, és un país on la gent acostuma a traslladar-se d'un lloc a un altre per millorar en la seva vida. Amb tot, les migracions massives es deuen sobretot a la fugida de la misèria. Any darrera any una població d'uns 12 milions de persones migren de

Les viles de la misèria o "favelas" són un indret on l'Església testimonia esperança

tatge

un testimoniatge estigat per la misèria

unta a punta del país amb les
eves famílies o sense elles. Molts
pandonen el camp per anar a
ure a les grans ciutats on
gmenten el nombre de favelats.
s calcula que a l'any 2000 el 80%
e la població es concentrarà a les
ans ciutats. Això és una barbaritat
tenim en compte la riquesa que
osseeix en terres. Però aquest és
n altre gran problema.

La població negra està marginada
nt per qüestions racials com per
s qüestions socials. Componen
n grup de baix nivell econòmic i
ltural. Cada vegada més pren
nsciència del seu passat africà i
ol recuperar una identitat negada
es de l'esclavitud. S'apropen a les
ligions d'origen africà, com el
ndomblé i la macumba, per trobar
ha resposta en la línia de la seva
entitat a la vida i al sentit de la
da. L'Església es mira amb molt
interès aquests moviments, ja que
troba aspectes positius que es
den incorporar a l'expressió de
fe catòlica i que són un pas més
la inculturació.

LA CRIDA DE DÉU EN LA PROBLEMÀTICA DE LA TERRA

Alguns dels conflictes més greus
olents del Brasil estan relacionats
b la terra: Moltes de les enormes
opietats han estat adquirides per
tja del frau i de la violència i
vint es compra la terra per espe-
lar o com a barrera contra la
lació i no per produir. Diverses
mílies pobres grangeres han
perimentat organitzacions
munidades i productives amb
t. Amb tot, els sindicalistes rurals,
advocats i els treballadors de
sglésia que els donen suport són
cats.

Els assassins a sou es lloguen per
èfon i existeix una llista de preus
ipulats segons la importància de
persona que s'ha de matar. Un
emple notable va ser l'assassinat
el cap del castró, Chico Mendes,
1988. Una de les forces principals
oposició a la reforma agrària és
UDR, organització de propietaris.
ministre d'agricultura de l'actual
islatura és el líder de la UDR. El
resident del país, Collor, ha deixat
n clares les seves intencions
pre el tema.

En contraposició, la CPT (Co-
ssió de Pastoral de la Terra) és
servei cristià que dona suport a
reivindicacions dels camperols,
na una resposta pastoral a
uesta realitat, construint l'espe-
ça cristiana dia a dia. Uneix el
neixement popular amb l'anàlisi
nífica, manté un Banc de Da-

des sobre els conflictes en el camp
i recorre a especialistes per actua-
litzar aquesta anàlisi i oferir-la a la
societat brasilera i a la comunitat
internacional.

Els dos terços dels assalariats
rurals no tenen cartera de treball
signada i guanyen menys de 7.000
pessetes al mes; continuen els casos
de treball esclau: en els darrers 3
anys es van comptabilitzar 4.200
persones en condicions d'esclavi-
tut. En els darrers sis anys han
ocorregut 563 assassinats de gent
que defensa la reforma agrària i
3.374 conflictes de terra que
afectaven 2,4 milions de persones,
inclosos els nens. La CPT evan-
gelitza des de dins del poble cam-
perol.

Les construccions de grans
hidroelèctriques com la d'Itapú,
Tucuruí, Sobradinho, Itaparica o
Balbina, ha expulsat petits
camperols de les seves terres sense
gairebé indemnitzacions.

La situació dels "posseiros" tam-
bé té un rostre dramàtic, aquestes
persones sense terres ni casa ocu-
pen bocins de sòl de l'Estat i espe-
ren que se'ls atorgui. No guanyen
ni el sou mínim (de 15.000 a 25.000
cruzeiros, unes 5.000 o 9.000 pes-
setes al mes) i no poden pagar els
lloguers exigits a les ciutats. Perso-
nes vinculades a l'Església i
col·laboren amb el govern per fer
un cens just i veridic d'aquesta
gent i evitar les especulacions.
Tanmateix la majoria de vegades
l'ocupació de terres acaba amb
l'expulsió dels posseiros per la
policia.

SER INDI, AVUI

Vivien al Brasil uns 5 milions
d'indis abans de l'arribada dels
europeus... Avui queden uns
250.000 reduïts a reserves on no
poden defugir del tot la violència
dels buscadors d'or (garimpeiros),
de l'avenç de les multinacionals
que talen la selva amazònica amb
l'acord del govern brasilera i de
l'especulació de les seves terres
per part dels mateixos militars
encarregats de delimitar-les i
defensar-les. A mans dels buscadors
d'or van morir el 10% dels membres
de la tribu dels yanomani de Roraima
entre el 1987 i el 1989. La UNI,
Unió de les Nacions Indígenes
coordina la lluita pels Drets dels
indis, amb el suport de les esglésies
cristianes i els grups de drets
humans.

Des dels anys 60 els governs
brasilers van trobar en l'Amazònia
una sortida als problemes econò-
mics del país, fomentant l'agri-
cultura, la mineria i la industrialit-

zació. Amb tot, pel que respecta a
l'agricultura no es va valorar sufi-
cientment que si desapareix el bosc,
el sòl s'empobreix i s'erosiona.

El 8'4% de la selva Amazònica ha
estat destruïda, han desaparegut
molts animals i moltes plantes, al
nord-est del Brasil s'han creat àrees
semidesèrtiques, les quals són un
factor important en els canvis
climàtics globals al planeta.

Malgrat alguns gestos especta-
culars en la política del govern,
com fer volar les pistes d'aterratge
dels buscadors d'or, la seva polí-
tica ambiental no protegeix la tala
de la selva Amazònica.

El CIMI (Consell Indigenista Mis-
sioner) és un organisme d'Església
que treballa en la defensa dels
pobles indígenes i en paraules del
nou Secretari General, Chico Lo-
ebbens; **"assumeix el finan-
çament de les comunitats indi-
genes i el diàleg amb les seves
religions, aquest és un camí poc
fressat i que demostra una vo-
luntat d'encaminar els esforços
per aprofundir la relació, cosa
que era molt necessària"**.

DE LA TERRA A LA INDÚSTRIA

A Brasil 11'2% de les propietats
rurals són de més de 1.000 hectàrees
i corresponen al 45'8% de les terres
cultivables. En canvi, el 50'4% de
les propietats rurals són de menys
de 10 hectàrees i es corresponen al
2'4% de les terres cultivables. Amb
tot, si una persona que no pot
viure de la terra s'inclina per la
indústria es troba que els llocs de
treball en aquesta són molt limitats,
malgrat que el 26% de la producció
del Brasil recau en els productes
manufacturats. Entre els productes
que més exporta es troba els
vehicles o parts de vehicles i les
computadores.

AQUESTA GRAN ESGLÉSIA DEL BRASIL

Les inquietuds d'aquesta Església
que compta amb un 88% nominal
de membres queden reflectides en
les campanyes de fraternitat i en
l'èmfasi que posa entre l'organitza-
ció i l'acció que impliqui que la
Bona Nova sigui bona de veres,
sobretot per aquells que pateixen
i estan marginats. Les CEB (Comu-
nitats Eclesials de Base) són un
nucli petit de l'organització de
l'Església i acompanya l'estructura
de parròquia o la supleix en les
zones on aquella no podia arribar.

El Papa, tant en la visita ad-
limina dels bisbes brasilers el 1990

Al Brasil vivien 5 milions d'indis abans de l'arribada dels europeus...

com en la seva darrera visita a
aquest Estat, ha expressat el seu
suport en la defensa dels pobles
indígenes i dels petits grangers,
així com a la teologia de l'allibera-
ment que no usa categories mar-
xistes.

Tanmateix, no s'esborren les
diferències fonamentals de les dues
concepcions d'Església i de praxi
cristiana que es manifesten al Brasil.
La diferència radica en el camí i en
el testimoni que implica el servei al
poble pobre. Persones properes al
Vaticà i que cada vegada ocupen
més llocs de responsabilitat en la
jerarquia brasilera, com el successor
de l'arquebisbe Helder Câmara o
Olinde i Recife, es desmarquen
clarament d'iniciatives i organismes
populars que havien estat abonades
per l'Església. Això crea un clima
de desànim i d'abandó entre els
fidels i els mateixos sacerdots, un
els quals em va comentar: **"Acceptem sempre l'autoritat
del nostre bisbe, però lamentem
estar amb el poble, patint i
esperant amb ell, i que en canvi
el nostre bisbe no estigui amb
nosaltres"**.

Aquesta Església treballa amb
molta consciència de cara al poble.
Teòlegs eminents escriuen i editen
molts llibres que contribueixen a la
formació teològica, pastoral i cate-
quètica dels cristians. És admirable
la quantitat de material editat per a
la gent senzilla i per a tothom en
general.

VIURE L'ECUMENISME

L'Església catòlica treballa en
estreta col·laboració amb altres
Esglésies. L'Ecumenisme no és un
moviment, sinó una realitat ben
viva. El CESEP fundat el 1982,
actua com a centre de formació
d'agents de pastoral. Respectant la
identitat de cada Església, conforma
una estratègia de solidaritat con-
junta per avançar en els programes

d'evangelització. Formen part
conjuntament amb l'Església
catòlica, l'Església Evangèlica de
Concessió Luterana de Brasil,
l'Església Congregacional i l'Esg-
lésia Ortodoxa Antioquina.

Oscar Beozzo, és el responsable
catòlic de l'entitat, (mentre Julio de
Santa Ana és el responsable de
l'Església Anglicana). Aquest em
comentà que **"avancem per la lí-
nia dels Drets Humans i per un
camí de compromís més gran,
busquem formes eclesials més
participatives. Mantenim un
diàleg amb els dirigents indíge-
nes i els afroamericans. També
mantenim relacions d'amistat
amb la fraternitat de Taizé que
ha fundat un enclavament a Vi-
tòria de l'Esperit Sant, a
l'arqueidiòcesi d'Olinda, i s'han
inserir a l'Església local i amb
els més pobres."**

La problemàtica de les sectes
també preocupa l'Església del
Brasil. A cada cantonada de les
grans ciutats es pot trobar una
secta diferent, es fan la competència
entre elles i els megàfons ben alts
se senten des de ben lluny i criden
l'atenció. Les sectes capten cada
any milers de fidels catòlics, oferint
una via més espiritual que descon-
necta de la realitat i del compromís
amb els altres, oferint la solució
per a la salvació personal. Aquestes
sectes estan finançades pels EUA i
entren en confrontació amb les
comunitats eclesials de base i amb
les opcions socials de l'Església.

Això només és un petit esbós,
molt i molt petit, de Brasil.
Mirant-lo, encara veig un gran
gegant que malda per trans-
formar-se. Coneixent una mica
el seu poble, algunes de les
persones que lluiten i que espe-
ren, penso que aquest gegant té
la força ncessària per aconse-
guir-ho.

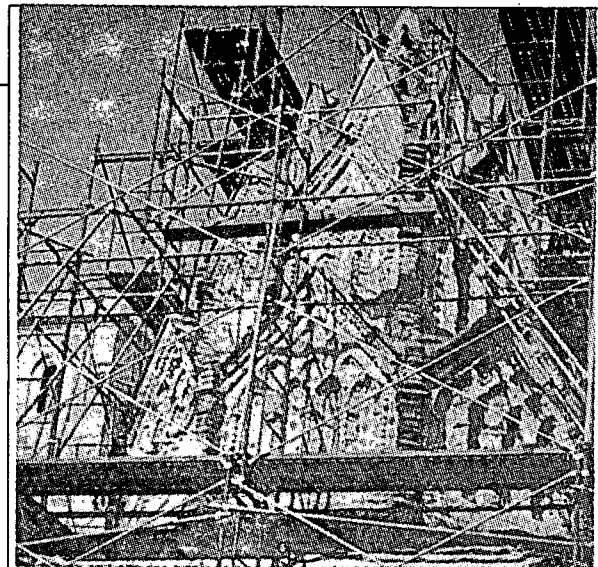
■ Núria Oriol Palarea

Aquest mes s'han commemorat els 200 anys de la mort de Mozart. Diuen que els infants quan arriben porten un pa sota l'aixella; Mozart hi portà un plec de partitures

L'arquebisbe de Cuzco conferí l'Orde sacerdotal a tres joves missioners de l'organització Lumen Dei, tot agraïnt la col·laboració dels missioners a la seva diòcesi que viu una situació d'extrema misèria

La Caixa de Dipòsits de Portugal, d'acord amb al World Monuments Fund, finançarà la restauració del temple mudèjar del Real Monasterio de Guadalupe (Càceres)

3, dimarts

Ucraïna independent, no firmarà el Tractat de la Unió

Així ho ha declarat **Leonid Kravtxuk**, un dia després del referèndum que ha donat llum verda a la independència de la república i a l'accés de **Leonid** a la presidència; al mateix temps ha demanat el reconeixement internacional d'**Ucraïna**; la **Federació Russa**, **Polònia** i el **Canadà** ja li han atorgat, membre els **EUA** i la **CE**, encara no s'han pronunciat. Per tranquil·litzar l'**Occident**, pel que fa al control de l'armament atòmic, **Leonid Kravtxuk** ha proposat la creació d'un consell col·lectiu format per les quatre repúbliques que en posseïxen: **Ucraïna**, **Rússia**, **Bielorússia** i **Kazakhstan**. La desfeta de l'imperi comunista rus sembla irreversible.

La situació a Croàcia

Finalment la **CE** ha fet un gest significatiu de suport a **Croàcia** i a **Eslovènia** en la seva lluita civil contra **Sèrbia** i els seus aliats. La **CE** ha aixecat l'embargament econòmic a quatre repúbliques iugoslaves que consideren favorables a una solució pacífica: **Macedònia**, **Bòsnia** i **Hercegovina**, **Croàcia** i **Eslovènia**. **Sèrbia** i **Montenegro** han quedat excloses dels acords comercials. Sembla que el reconeixement de la independència de **Croàcia** i **Eslovènia** per part de la **CE** podria ser considerada en la reunió del dotze a **Maastricht**. Mentrestant l'enviat de l'**ONU**, **Cyrus Vance**, estudia sobre el terreny, si hi ha o no les circumstàncies favorables perquè l'**ONU** pugui enviar a **Croàcia** els cascos blaus. Els combats continuaven ahir a la regió croata d'**Eslovània**.

Què passarà a Maastricht?

Els ministres d'**Afers Estrangers** hauran arribat a unes conclusions possibilistes abans dels propers dies 9 i 10 de desembre, en què els caps d'**Estat** i de govern dels dotze es reuniran en la ciutat holandesa per configurar una **Europa Unida** en els camps de la política, l'economia, la defensa, etc.? Hi ha moltes divergències sobre punts clau de la política i de la defensa, sobretot per part de la **Gran Bretanya**.

4, dimecres

Moscú: dramàtica crida de Gorbtxov

En una intervenció televisada a tot el país, **Mikhaïl Gorbtxov** ha intentat convèncer les repúbliques de l'antiga **URSS** que s'han declarat independentistes, que independència i sobirania no estan renyides amb la possible constitució d'**Estat** confederal formulat, negociat i aprovat entre totes elles. També ha advertit seriosament que la inestabilitat política, el trencament de la **Unió** en repúbliques independents, la devaluació del ruble, l'escassetat d'aliments, etc. poden crear un descontentament en la població que seria un terreny molt propici per una nova sublevació militar abonada per la nomenklatura.

Nova York: Ghali, nou secretari general de l'ONU

El vice-president d'Egipte, Butros Ghali, fou nomenat ahir, oficialment, secretari general de les Nacions Unides per l'Assemblea general de l'organisme mundial. El proper dia 1 de gener començarà l'exercici del seu càrrec. Ghali, de 69 anys d'edat, és egipci cristià copte, i és el primer africà que ocupa aquest lloc de màxima responsabilitat.

Brussel·les: Maastricht, ¿els interessos bloquejaran els ideals?

Falten quatre dies per la reunió de **Maastricht**, en la qual els caps d'**Estat** i de govern haurien de signar el tractat d'unió política, econòmica i monetària europea, a través d'una diplomàcia comuna, una moneda única i un banc central; però les discrepàncies en les converses preparatòries dels ministres d'**Afers Estrangers** són cada dia més evidents. Una mica és allò de tants caps tants barrets cada u és cada u, i tothom tira l'aigua cap al seu molí. Amb tot creiem que val la pena ser pacients per polir diferències i poder arribar a una comú unió.

5, dijous

200 anys de la mort de Wolfgang Amadeus Mozart

Ara fa dos-cents anys que el geni musical del pre-romàntic morí abandonat, en la penúria més gran i oblidat de tothom. Els musicòlegs estan d'acord a classificar-lo com un geni de la música, cent per cent creatiu, i que l'execució de les seves obres demana una gran sintonia rítmica amb l'autor que no sempre és fàcil d'assolir. Artista apassionat donà a la seva música una singular vivor.

Moscú: ¿Naixerà una comunitat eslava?

Aquest cap de setmana es reuniran a **Minsk** els presidents de la **Federació Russa**, **Bielorússia** i **Ucraïna**, les tres Repúbliques esclaves de l'antiga **URSS**. Tot i la dramàtica crida de **Mikhaïl Gorbtxov** per mantenir la **Unió**, ni que sigui com una confederació de **Repúbliques** independents i sobiranes, la negativa d'**Ucraïna** a firmar el **Tractat de la Unió**, fa que els presidents de **Rússia**, **Bielorússia** i **Ucraïna** es plantegin l'oportunitat de la formació d'una comunitat político-econòmica eslava.

Belgrad: l'informe dels observadors de la CE, cau malament

El judici altament crític de l'informe dels observadors de la **CE** sobre el comportament de l'exèrcit federal iugoslau a **Croàcia**, i la recomanació d'actuar militarment contra **Iugoslàvia**, han caigut molt malament a **Belgrad**. L'exèrcit ha tornat a bombardejar **Osijek** després de la visita de **Cyrus Vance**. **Budimir Kosutic**, segon home fort de **Sèrbia**, ha acusat de parcialitat la **CE**, ha pronosticat una expansió de la guerra, i davant la possibilitat d'un reconeixement diplomàtic de **Croàcia** i **Eslovènia** per part de la **CE**, ha dit que això "seria tràgic per a tots".

6, divendres

Washington: La pau al Pròxim Orient

Els **Estats Units** no proposaran cap data per a la represa de les converses de pau, malgrat que les delegacions àrabs ho hagin demanat, després que els israelians no varen comparèixer a la cita del dia 4. Els israelians diuen que no se'ls havia consultat. I han proposat el vinent dia nou per iniciar les converses de la segona fase de la **Conferència de pau** per a l'**Orient Pròxim** inaugurada a **Madrid**. Entre totes les delegacions àrabs regna molt d'excepticisme, ja que es dubta en general de la bona voluntat d'**Israel** per arribar a un acord que porti la pau.

Ucraïna reafirma la seva independència

El **Parlament d'Ucraïna**, fins ara la segona **República** de l'**URSS** va confirmar ahir la seva independència denunciant el **Tractat** pel qual l'any 1922 es va adherir a l'**URSS** com a membre fundador. En l'acte de possessió del seu càrrec com a president de la **República** ucraïnesa **Leonid Kravtxuk**, va manifestar que "Ucraïna mostrarà al món la seva voluntat de llibertat i democràcia".

Mentre es desenvolupaven aquests esdeveniments a **Ucraïna**, a **Moscú** el president de l'**URSS**, **Gorbtxov**, intentava convèncer el president de la **República** russa, **Boris Ieltsin**, que firmés el nou **Tractat de la Unió**, amb **Ucraïna** o sense.

La guerra iugoslava

El president de **Croàcia** **Tudjman** va aconseguir ahir a **Alemanya** un crèdit de 600 milions de pessetes destinat a ajuda humanitària. Segons **Ràdio Zagreb**, el **Parlament** croat va aprovar ahir una llei per la qual es concedeix una àmplia autonomia a les regions enclavades a **Croàcia**, amb majoria sèrbia. Per altra banda, sembla que ja són sis els **Estats d'Europa** que estan disposats i a punt de reconèixer la **República de Croàcia**. Aquests **Estats** són: **Alemanya**, **Itàlia**, **Àustria**, **Hongria**, **Suïssa** i finalment **França**.

El Papa ha nomenat Nunci Apostòlic als Països Bàltics Mons. Justo Mullor García, d'Almeria, actualment Nunci Apostòlic davant l'ONU, a Ginebra

El Papa rebé en audiència l'episcopat iugoslau presidit pel cardenal Franjo Kuharic

A la plaça del Kremlin, rabins jueus salten i ballen durant el festival d'hivern jueu, Chanukah, autoritzat pel Soviet de la Unió

7, dissabte

La precària situació econòmica de l'URSS

El president **Gorbatxov** va enviar ahir un missatge als màxims dirigents de les quatre principals **Repúbliques** de la vella **URSS**, demanant ajuda per resoldre la precarietat d'aliments que passa **Moscou**. Se'ls demana que facin el possible per evitar l'explosió social amb què s'enfronta **Moscou**.

Solució de la crisi política polonesa

L'advocat **Jan Olzewski**, de 61 anys, antic defensor dels dissidents durant l'antic règim comunista, ha estat nomenat, a proposta del president **Walesa**, nou cap del govern polonès. **Olzewski** creu que podrà resoldre en vuit o deu dies la formació del seu govern, i ha manifestat que **Polònia** pot arribar a ser "un país europeu normal", en "cinc o sis anys".

Albània torna a ser notícia

L'oposició albanesa ha forçat la caiguda del govern presidit per **Ylli Buqi**, el qual ha presentat la dimissió al president **Ramiz Alia**. L'acció de l'oposició és perquè considera que des del govern s'aturen les reformes i es protegeix l'antiga direcció comunista.

Pearl Harbor: cinquanta anys d'una trista efemèride

Avui fa cinquanta anys que l'atac japonès contra la base americana de **Pearl Harbor** va determinar l'entrada efectiva dels **Estats Units d'Amèrica** en la segona **Guerra Mundial**. Es discuteix ara sobre la possibilitat dels nord-americans d'evitar la gran catàstrofe. Ara es voldria que el Japó presentés una mena de disculpes pel dramàtic fet, cosa que sembla no estar-hi disposat. Per altra part el president **Bush** manifestà que no pensa pas presentar cap excusa per les tragèdies d'**Hiroshima** i **Nagasaki**, que determinaren el final de la guerra a Àsia.

8, diumenge

La recerca de la pau per al Pròxim Orient

Des de **Washington** arriba la notícia que les delegacions àrabs han anunciat que el vinent dia 10 s'asseuran a la taula de negociacions. Segons l'ambaixador israelià a la capital americana, **Jerusalem** ha donat el seu "sí" a la cita. A veure, si a poc a poc s'arriba a la pau...

Iugoslàvia: el difícil entrellat

L'enviat especial de les **Nacions Unides**, **Cyrus Vance**, ha donat per acabada la seva missió de pau que a resultat un fracàs donat que no ha aconseguit que l'exèrcit federal acatés l'ordre d'alto-el-foc. En conjunt es té la impressió ben fundada que els serbis no estan ni poc ni molt interessats a aconseguir la pau.

URSS: situació extremadament delicada

La greu situació econòmica i la decidida voluntat d'**Ucraïna** d'independitzar-se, com va ratificar en referèndum el dia 1 de desembre, han posat l'**URSS** en situació extremadament delicada. Per fer més delicat el moment, els presidents de les tres **Repúbliques** esclaves (**Rússia**), **Xuixkievitz** (**Bielorússia**) i **Kravtchuk** (**Ucraïna**) es van reunir ahir tarda a la localitat bielorussa de **Viskuli**. De la reunió podria sortir-ne el compromís de crear una comunitat eslava oberta a la participació d'altres **Repúbliques** de l'antiga **URSS**.

Per altra banda, el president soviètic **Mikhaïl Gorbatxov** va destituir ahir el general **Vladimir Lobov**, fins ara cap de l'estat major de l'exèrcit soviètic. Ha estat substituït pel general **Viktor Samsonov**, fins ara cap de la regió militar de **Sant Petersburg** (abans **Leningrad**). **Samsonov** es va destacar durant el fallit cop d'Estat del passat mes d'agost en situar-se amb el president de **Rússia**, **Boris Ieltsin**.

9, dilluns

Brest: neix la Comunitat d'Estats Independents

Fou ahir, i a **Brest**, localitat situada a 300 kms. a l'oest de **Minsk**, capital de **Bielorússia**, on els presidents de les tres **Repúbliques** independents, **Rússia**, **Bielorússia** i **Ucraïna** signaren l'acord que determina que les tres **Repúbliques** esclaves constitueixen la **Comunitat d'Estats Independents**. La **CEI** tindrà la seva capital política a **Minsk**, i estarà oberta d'altres repúbliques de la **Unió**. El document de constitució de la **CEI** declara també que l'**URSS**, com a subjecte de dret internacional i relitat geopolítica, ha deixat d'existir. Aquest sembla que tanqui definitivament a **Mikhaïl Gorbatxov** la via per a la formació de la **Unió d'Estats Sobirans** que ell preconitza.

Maastricht: la CE ha d'aprovar la Unió política, econòmica i monetària

Els caps d'Estat i de govern dels dotze països que formen la **CE**, tenen avui en la reunió de **Maastricht** un difícil repte per donar un pas endavant en el procés de la **Unió** europea. Serà difícil que l'acord final pugui recollir els diferents punts de vista de la cohesió econòmica i social, d'unió política i defensa, de política exterior i cessió de competències al **Parlament Europeu**, etc.

Belgrad: Croàcia necessita els cascos blaus, però...

Segons l'informe que avui presentarà **Cyrus Vance**, enviat especial de l'ONU a **Croàcia**, al secretari general, **Javier Pérez de Cuéllar**, **Croàcia** necessita urgentment l'enviament dels cascos blaus, però la situació general del conflicte el fa impossible. Abans caldria que s'aixequés el bloqueig de les casernes de l'exèrcit federal situades en territori de la república secessionista, i que es respecti un alto-el-foc real i general. Mentrestant l'exèrcit federal ha reforçat les seves posicions entorn d'**Osijek**; i el ministre croat d'**Afers Estrangers** ha fet una crida als polítics reunits a **Maastricht**, demanant que salvin **Dubrovnik**.

El món sobre la taula

Quan aquestes ratlles surtin de màquines la perspectiva amb què es miren els fets que s'estan passant en la política internacional pot haver variat substancialment. I és que, en aquests dies, s'està debatent quelcom més que assumptes puntuals com són el futur de la Comunitat Europea, l'estructura definitiva de les Repúbliques de l'antiga **URSS** i la pau a l'Orient Mitjà, sense oblidar les solucions proposades per aturar la guerra encesa entre serbis i croats. Convé prendre consciència que d'allò que resulti d'aquesta amalgama d'activitats que hem enumerat dependrà una bona part de la configuració d'un món amb vocació de canvi.

No són fàcils les gestions que les primeres figures de la política internacional estan realitzant aquests dies. No ho són perquè els interessos de les parts són contraposats. No ho són perquè és difícil que cada part cedeixi en aspectes accessoris en benefici dels resultats de conjunt.

En el cas de les converses de **Maastricht** per la **Unió Europea**, allora la tradicional intransigència anglesa que es tradueix en la resistència a renunciar a la **Lliura Esterlina** i en la negativa a contemplar la proposta de solidaritat de **Felipe González**. A l'altra cara de la moneda, aquesta proposta de solidaritat, ben acollida pels països pobres, compta també amb l'oposició matisada d'**Alemanya**, **França** i **Holanda**. Difícil de posar-se d'acord si no hi ha voluntat, uns de cedir i altres d'acceptar el que sigui possible d'aconseguir.

A l'est, l'emancipació de les repúbliques de **Bielorússia**, **Rússia** i **Ucraïna** ha donat el cop de gràcia al segon estat més poderós del món. L'**URSS** ja no existeix però, com queda el seu fabulós deute extern? Per altra banda, amb qui han de tractar els països disposats a ajudar econòmicament a omplir les boques famolenques del poble antigament soviètic? La preocupació occidental, tanmateix, no va per aquí. L'atenció de **George Bush** va dirigida a l'enorme potencial atòmic, i a la possibilitat d'un cop d'estat de conseqüències imprevisibles.

Sense abandonar **Amèrica**, a **Washington** àrabs i israelians lluiten a l'entorn d'una taula per aconseguir una pau que cada part vol amb el màxim d'avantatges, en unes converses amanides amb l'odi de més de quatre dècades de guerres i traïcions. Difícil, però almenys, hi ha voluntat de fer callar les armes.

Mentrestant, a **Iugoslàvia**, els enèsims alto-el-foc són violats contínuament sense fer cas de les recomanacions de l'ONU.

El món està, com mai, sobre la taula.

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

27. "Geografia" de la Lluna

Hem escrit "geografia" entre cometes perquè pròpiament això no es pot dir de la Lluna, ja que la paraula "geografia" significa etimològicament descripció de la Terra. La paraula adequada per a expressar les formacions del relleu lunar és "selenografia" (= descripció de la Lluna, que es diu "selene" en grec). Explicarem alguna cosa del que s'ha fet en aquest camp:

Resum històric de la selenografia

Ja abans d'inventar-se el telescopi **William Gilbert** (1544-1603) va dibuixar el 1600, pel que veia a simple vista un mapa lunar. Però ve ser **Galileu Galilei** (1563-1642) el primer que va observar la Lluna amb telescopi i en traçà diversos dibuixos; que no s'han conservat tots i, segons sembla, s'han perdut precisament els més ben fets. Ben aviat se'n tracen d'altres i sorgeix la necessitat de posar noms als accidents topogràfics lunars. El belga **Langrenus** proposa el 1645 de fer servir noms de sobirans. El polonès **Johannes Hevelius** (1611-1687) diu el 1647 que serà millor posar-hi denominacions de llocs terrestres. Però són els jesuïtes **Giovanni Riccioli** (1598-1671) i **Francesco M. Grimaldi** (1613-1663) qui obtenen l'èxit quan el 1651 publiquen un mapa lunar amb els noms que ells han ideat: els "cràters" amb noms de savis eminents, reservant els més grossos als filòsofs de l'antigor, els "mars" amb noms de fenòmens aquosos o d'estats d'ànim atribuïts a la influència de l'astre: tempestes, pluges, tranquil·litat, somnis, crisis... i les muntanyes i serralades amb els d'anàlegs

terrestres: Apenins, Alps, Pirineus, Caucas... Un total de 200 denominacions que són acceptades per la comunitat astronòmica mundial. La necessitat va fer que amb el temps se n'inventessin d'altres per designar les formacions més petites que els dos jesuïtes no havien batejat. El 1932 la Unió Astronòmica Internacional ratifica ja 640 noms. Actualment aquest nombre s'ha elevat a 1500, principalment pels que ha calgut posar a les formacions de la cara oculta a partir de 1959, quan les sondes espacials han anat fotografiant-ho tot.

El primer mapa lunar amb la xarxa de longituds i latituds, amb tots els noms admesos fins aquell moment, va ser publicada el 1748, obra de l'alemany **Tobias Mayer**. La primera fotografia de la Lluna va ser presa el 1839 per **Niepce** i **Daguerre**. L'atlas modern més complet ha estat el de **Gerard Kuiper** de 1960. Però posteriorment de moltes regions lunars se'n tenen fotografies més precises preses per les sondes "Lunar Orbiter" i les missions "Apollo": s'hi poden distingir detalls inferiors a un metre. Es pot dir que ja tenim la Lluna ben apamada.

Idea del relleu lunar

A la Lluna no hi ha una gota d'aigua. Els "mars", que no ho són (encara que ho creien els primers observadors), ocupen un terç de la superfície visible de la Lluna i només una desena part de la cara oculta. Són deserts de lava basàltica, fosca, sembrats de pedres de totes mides. Hi ha dues menes de "mars": els quasi circulars, que provenen clarament de

l'impacte d'un meteorit molt gros, o sigui d'un asteroide; i tenen un cercle de muntanyes que els rodeja; i els "mars" irregulars, que són simples planures amb ramificacions i "badies", "golfs", "llacunes"... Els satèl·lits "Lunar Orbiter" del 1968 han detectat unes concentracions de matèria més densa als "mars" circulars, que han estat anomenades "mascons" (de "mass concentrations"), gràcies a les mesures que han establert el mapa gravimètric de la Lluna. Als altres "mars" no hi han notat res d'especial.

Sobre els "mascons" hi ha tres teories: són els asteroïdes sepultats de densitat superior a la de l'escorça lunar, o bé la massa de basalt estesa que es va fondre amb l'impacte, que és més densa que l'altra matèria superficial, o bé un simple reompliment basàltic més dens de la conca que havia quedat. Són els astrònoms americans **H. Urey**, **F. Baldwin** i **O'Keele**, els que respectivament han proposat aquestes tres explicacions.

El mascon més important en densitat és el del mar de les Pluges. Segueixen després el del mar de la Serenitat, el de les Crisis i el del Nèctar.

Les muntanyes lunars són semblants als massissos terrestres vells, ja que es veuen més aviat arrodonides i gens cantelludes. Només les muralles dels circs joves són aspres i cairades. Hi ha algun cim força alt com el Mont Leibnitz, prop del pol sud, que arriba a uns 8.200 m. d'alçada en relació a la planura del seu voltant. Però molt més importants en quantitat són els "cràters" que és millor dir-ne "circs", sobretot si són grans. N'hi ha tants i tants que els uns encavalquen els altres. El seu nombre augmenta ràpidament a mida que es

fa petit el diàmetre. De més d'un km. se'n calculen uns 200.000. Els circs més grans són depressions de fons pla rodejat de "muralles" moltes vegades esglaonades o fent terrasses. Si un observador es posés al mig d'un d'ells, per exemple en el de Clavius que té 230 km. de diàmetre, tindria la impressió de trobar-se en un pla sense límit, no veuria les muralles perquè ja li quedarien per sota de l'horitzó. La majoria dels circs tenen una muntanyeta central, que és el testimoni del punt on caigué el meteorit, que, un cop endinsat, per l'elasticitat del sòl lunar va rebote un xic, tornant endarrere i originant aquella formació.

Hi ha circs, com els de Copèrnic i Tycho Brahe, que es veuen rodejats de rastres radials de color clar, llarguíssims, que s'estenen fins a mils de km. Procedeixen del material ejectat per l'impacte que originà el circ. Com que es veuen les ratlles per damunt dels altres han de ser relativament joves. El color clar mostra que són d'anortosita que és un material subjacent a l'escorça de la Lluna.

També hi trobem valls, com l'Alpina de 100 km. de llarga per 10 d'ampla. Les fotografies de les sondes mostren com una espècie de riu fòssil que hi serpenteja. Serà de debò un riu fòssil que s'ha eixugat o només una simple esquerda?

I quina mena de materials componen l'escorça i l'interior de la Lluna? En parlarem la setmana que ve.

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 82.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciants femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Bon Pastor" de Benguela (Angola); "Esperit Sant" d'Antioquia (Colòmbia); "Sant Josep" de Rangoon (Birmània) i "Nostra Senyora de Kandy" (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Obispo Irujo, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaza de San José, 2º 1º

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
Seminario diocesano

43500 Tortosa
Bisbat

Denúncia d'Amnistia Internacional

Centenars de morts i desapareguts al Perú

Malgrat la promesa del Govern de respectar els drets humans

Al Perú, més de dues-centes persones han estat víctima d'homicidi il·legítim o de desaparició a mans de les forces de seguretat durant aquest any — alguns dels quals en brutals matances de famílies senceres— malgrat les promeses del president de respectar els drets humans, va afirmar Amnistia Internacional.

“La realitat de la situació dels drets humans al Perú està molt allunyada del que s'esperava després de les promeses de fa més d'un any”, assegura l'organització de drets humans.

Hem presenciat els brutals abusos que s'han fet contra centenars de peruans, hem sentit el president criticar durament els activistes de drets humans i esperem que el govern adopti totes les mesures necessàries per canviar el curs dels esdeveniments relatius als drets humans al Perú.

En un nou informe, Amnistia Internacional afirma que des de la pujada al poder del nou govern el juliol del 1990, unes 250 persones han desaparegut o han estat víctimes d'execucions extra-judicials, la major part de les quals en les zones en estat d'emergència, controlades per l'exèrcit; l'organització afegeix que la veritable xifra pot ser que mai la sapiguem.

Impunitat

Malgrat la considerable quantitat de violacions de drets humans comesos pels militars sota el nou govern, s'han dut a terme molt poques investigacions judicials i no es té cap notícia que algú ha estat declarat culpable.

“La generalitzada sensació d'impunitat que hi ha entre les forces armades és perniciosa i perillosa i creix cada vegada que deixa de comparèixer davant la justícia un militar responsable de violar els drets humans”, manifestà l'organització en una carta al president Fujimori.

En la carta, Amnistia Internacional expressa la seva consternació davant la condemna indiscriminada del president als grups de drets humans, als quals titlla de “braços legals de la subversió” i dels “agents del terror”. L'organització té por que aquestes acusacions provoquin més amenaces i atacs contra els activistes.

L'organització afirma que les greus violacions de drets humans que han marcat la vida del Perú durant gairebé deu anys, passen tot sovint durant incursions de venjança, contra comunitats camperoles després d'atacs dels grups aixecats en armes

Moltes famílies viuen en una pobresa absoluta.

Sendero Luminoso i Movimiento Revolucionario Túpac Amaru (MRTA). En alguns casos, comunitats senceres han sofert represàlies per les atrocitats dels grups esmentats.

Les execucions extra-judicials en massa de camperols i suposats opositors del govern ha continuat succeint amb el nou govern. Des de mitjans del 1990, les forces de seguretat han ocasionat almenys cinc matances. Unes 16 persones, una de les quals d'11 anys, foren abatudes a trets pels soldats i les patrulles de defensa civil l'agost del 1990 perquè es negaren unir-se a un atac contra Sendero Luminoso. Segons els

informes, el maig d'aquest any, sis camperols més foren morts pels soldats que es feien passar per membres de Sendero Luminoso.

Desapareguts i tortures

Des del juliol del 1990 han desaparegut prop de 200 persones, sobretot camperols, principalment en les zones d'emergència. Se sap que els militars consideren que els habitants de les zones on hi ha activitat insurgent donen suport als grups aixecats en armes simplement per viure en aquestes zones. Les persones desapareixen en el mateix moment del seu arrest o després d'un temps de la seva detenció arbitrària i a la majoria no se les torna a veure mai més. Els que queden en llibertat és freqüent que hagin sofert tortura abans; alguns han aparegut vius, després de ser llançats d'un vehicle de l'exèrcit, lligats i emmordassats, sense que hi hagi constància que fossin detinguts.

En el seu informe, l'organització condemna les atrocitats comeses pel MRTA i, especialment, per Sendero Luminoso, que des

del 1980, és responsable del brutal assassinat de milers de civils no combatents i de soldats captius, en patent violació de les normes humanitàries. Durant el decenni passat, Sendero Luminoso ha mort uns 90 alcaldes a Perú i, recentment, diversos ciutadans estrangers, entre els quals una monja, sacerdots i treballadors de projectes de desenvolupament.

En la seva carta al president, l'organització afirma, no obstant, que aquests abusos no poden presentar-se com a pretext de les violacions de drets humans de les forces de seguretat. “Les

tàctiques de terror dels grups aixecats en armes mai no poden justificar el terrorisme d'Estat a mans de les forces de l'ordre públic”, afirma Amnistia Internacional.

L'organització expressa la seva satisfacció davant les mesures positives recentment adoptades pel govern per a la protecció dels drets humans, tals com la concessió als fiscals que investiguen violacions de drets humans i al Comitè Internacional de la Creu Roja de majors facilitats d'accés a tots els centres de detenció.

Malgrat tot, són necessaris canvis fonamentals en la investigació de les violacions de drets humans i en el processament dels responsables, segons ha instat l'organització; entre d'altres mesures, cal traslladar la jurisdicció sobre els casos de drets humans dels tribunals militars als civils.

En els poquíssims casos que han vist els tribunals militars, mai no s'ha declarat culpable de violacions de drets humans a cap militar, encara que el govern ha reconegut que s'havia donat mort de manera deliberada i arbitrària a civils.

Les dones són les principals víctimes de la pobresa a Nicaragua

MANAGUA.— Quaranta de cada cent llars nicaragüenques viuen en extrema pobresa. I d'entre les llars més necessitades, set de cada deu tenen com a cap de família la dona. Aquestes dades van ser fetes públiques, a Managua, per l'Associació de Dones Nicaragüenques “Luisa Amanda Espinoza”.

Segons el testimoniatge d'aquesta associació de dones, més de nou mil obreres agrícoles estan sense feina, tres mil treballadores industrials tenen manca d'un lloc de treball. I aquestes xifres poden disparar-se en un futur immediat.

És així com el 69% de les treballadores assalariades estan en situació de risc i podrien perdre el seu lloc de treball com a conseqüència de la restrictiva política econòmica governamental que afecta especialment la dona treballadora.

Per contrarestar la desocupació, les dones nicaragüenques han organitzat col·lectius de producció amb les treballadores que estan en situació d'atur, i han reestructurat serveis socials per a la dona, una de les fites assolides de la revolució sandinista, ara suprimides pel nou govern. (ISN)

La República Dominicana expulsa treballadors haitians

SANTO DOMINGO.— Milers de jornaleros haitians han estat brutalment expulsats del seu país, com a resultat d'un decret que donava per extingit el període de residència de tots els haitians més grans de 60 anys i els menors de 16. Molts d'aquests menors expulsats havien nascut a la República Dominicana i s'han trobat a Haití sense parents que els acullin.

Prop d'un milió d'haitians treballen a la República Dominicana. D'aquests, mig milió ho fan a la safra, i viuen als “bateyes” —les colònies dels haitians dins de les plantacions— en condicions inhumanes, segons els informes de l'Organització Internacional del Treball (OIT). (ISN)

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes
- Ensenyament de planificació familiar natural
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELEFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

PRO VIDA

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
Bonaplaça, 42. 1.º - T. 204 71 11
08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

☐ Si a la vida, desitjo rebre el butlletí informatiu PRO-VIDA.

Nom _____

Adreça _____

Població _____

Província _____

CP _____

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplaça, 42. 1.º T. 204 71 11 08034 BARCELONA

M. Dolors Canela i Barrabeig treu la cassette "7 Glops de Melodies"

Poetessa i rapsoda

La jove poetessa manifesta que ja des de l'adolescència sentia una inclinació per la literatura i en particular per la poesia. Escrivia poesia lliure, però a partir de l'any 1987, en pertanyer al "Seminari d'Investigació Poètica de Poesia Viva" s'ha dedicat escriure sonets. Actualment es troba en l'etapa de l'estructura clàssica.

—Quin missatge portes a dins que desitges expressar en les teves composicions?

—La poesia és la llibertat creadora de la sensibilitat i alhora un vehicle de la paraula i, cada poeta té el seu propi estil, el seu propi tema. Jo busco, a través de la paraula que és mitjà de comunicació i creació, expressar bellesa, donar forma al meu món interior de somnis, d'anhel, d'idees, de recerques i, tot això, poder-ho objectivar, exterioritzar i així prendre una forma per poder arribar a través dels mots a tothom que m'escolta o em llegeix. Això sí, ha de tenir fons, és a dir, contingut, ja sigui líric, ideològic, filosòfic, satíric, etc., i forma. Han d'anar agafats de la mà. També ha de tenir imatges poètiques (frases artístiques) i missatge poètic (eficàcia emocional). Tot això acompanyat d'un llenguatge entenedor.

La poesia l'allibera del cansament quotidià

M. Dolors Canela diu que està convençuda que si es fa de la poesia un art, al mateix temps rigorós i popular, tindriem a les mans un dels mitjans de normalització lingüística més eficaços a casa nostra. "Escriure poesia —diu— i recitar-la, m'allibera del cansament quotidià, sorgit del viure i del conviure".

"Quan escric poemes procuro que el tema tingui impacte i, a la vegada hi hagi una possibilitat de transmissió del missatge, i això ho manifesto quan m'inspiro sobre els drets humans, la natura, les injustícies o la pobresa", diu M. Dolors Canela i Barrabeig, que acaba de treure al mercat la cassette "7 Glops de Melodies", editada per la discogràfica ECB Records.

7 Glops de Melodies

—Què pretens en la teva cassette d'estil concret i alhora innovador?

—Procuro combinar una composició poètica d'estil clàssic com són els sonets, amb músiques i ritmes més actuals. Pretenc oferir un Recital-Espectacle de Poesia i Dansa i trencar els esquemes del rapsoda clàssic, barrejant-hi harmonies i moviments. La

coreografia la porta a terme la directora del grup de dansa, Miriam Buitrago.

Segons han manifestat alguns crítics, els temes musicals tenen matisos còsmics, ritme exterior i fons, que fa destacar l'ambient de la recitació.

Tasca investigadora i experimental

M. Dolors Canela ha col·laborat en distintes revistes de cultura. L'any 1981 va ser acceptada una ponència seva al Congrés de Cultura Tradicional i Popular, celebrat a Montjuïc. L'any 1986 participà en recitals literaris en homenatge a Jacint Verdaguer, a F.C. Llorca, Joan Salvat Papasseit i altres poetes i literats. Ha participat en distintes simposis sobre la poesia popular a Catalunya i ha col·laborat en emissores, ateneus i aules culturals.

Com a membre del "Seminari d'Investigació Poètica de Poesia Viva" M. Dolors Canela en dona una informació:

—Ens dediquem a investigar, a recerques formes i continguts poètics d'altres cultures per incorporar-les a la nostra. També, aprofundim les formes rítmiques poc usades actualment. Fem, doncs, una tasca investigadora i experimental.

■ Francesc Gamissans

MARESME I AFRICA

Dominiques de l'Anunciata a Yaoundé

En un article anterior ja em vaig referir a la Gna. M. Luisa Martínez, descrivint el seu treball en la "Llar de l'Esperança" de Yaoundé, a favor dels infants del carrer. Ella pertany a la Congregació de les Dominiques de l'Anunciata, i té la seva comunitat a Nkomkana, barri de la capital del Camerun. Amb les Gnes. Mercè Argerich, Carmen Merino i la novícia ruandesa Julienne comparteix una neta barraca, amb un pati ple de flors que són l'admiració de tots els veïns que de mica en mica copien la idea, i obtinguda la llavor de les Germanes, van decorant també les seves barraques amb flors vistoses.

El seu treball a favor del desnodrits de Rwanda

Aquesta comunitat de religioses foren enviades fa anys per la diòcesi de Vic a Muyauza, a Rwanda. Fa tan sols dos anys foren traslladades on ara viuen, al Camerun. Va influir en el canvi el perill constant que tenien en la seva antiga missió, ja que Rwanda està en prolongada guerra civil i a voltes els missioners, encara que essent neutrals, són perseguits per guerrillers que els acusen d'haver ajudat tribus enemigues.

Vaig notar com les Gnes. Dominiques, no solament tenien amb elles la ruandesa Julienne que les evocava la seva anterior missió, sinó una pila d'agradables records del que deixaven darrera seu, de tal manera que encara hi eren. Em parlaren sobretot de la seva dedicació als infants desnodrits que recollien en els poblats on els seus pares no podien o no sabien alimentar-los, per intentar curar-los en règim d'internat en la seva missió durant un període de 2 a 3 mesos i tornar-los sans a les seves cases.

Es tracta d'aquells petits, la imatge dels quals ens ha impressionat tant en veure'ls en reportatges per la televisió: amb el ventre inflat, desmotivats fins a tal punt que ni tenen ànim per espantar-se les mosques que tenen a sobre... M'explicaven les germanes que en les seves visites als poblats acostumaven a descobrir els casos en fixar-se en aquells infants que no es comportaven com a tals: en comptes de saltar i córrer, es passaven hores asseguts sense jugar, escoltant com si fossin persones grans. Era manca d'energia causada per la mala nutrició. Traslladats a la seva missió, els ensenyaven hàbits d'higiene i de sana alimentació. El procés era a voltes llarg i costós. Moltes vegades estaven envaïts de paràsits intestinals; l'adaptació a la nutrició correcta els comportava moltes diarrees; havien d'amenaçar-los amb un càstig per motivar-los a menjar (posar-los en una conillera). Així que donaven símptomes de tornar a ser infants, de perseguir-se, de jugar amb l'aigua... significava que ja estaven salvats.

I m'asseguraven les Dominiques que una vegada recuperats, aquests infants tenien més enteniment que els de la seva mateixa edat. Pel fet d'haver passat molts dies asseguts, sempre escoltant els grans, la saviesa d'aquests se'ls havia contagiada.

Com n'estaven de contentes les Germanes d'haver salvat tants infants d'una mort segura!

Dedicació als arribats del Nord a la gran ciutat

Aquests records tan vius de mica en mica els van deixant enrera, ja que en la seva nova missió de Yaoundé les germanes Dominiques tenen dedicació a persones també molt necessitades com són els emigrants arribats del nord del Camerun a la capital Yaoundé amb la intenció de progressar. Deixaren la zona semidesèrtica i musulmana del nord per instal·lar-se en el sud, selva verde i més cristianitzat. Però si a casa dels seus pares no els faltava el mill per menjar, a la ciutat qui no té treball difícilment pot obtenir l'aliment necessari. Això porta molts joves a buscar-se la vida, caient alguns en la delinqüència que els tempta amb el diner fàcil. Molts dormen a cel obert en els descampats propers a l'estació. Molts em confessaren "havia robat el tren" que els portà a N'gaoundere a Yaoundé, volent dir que viatjaren amagant-se del revisor per no tenir bitllet.

Aquests "infants de carrer" intenta recollir la Gna. M^a. Luisa i educar-los a la "Llar de l'Esperança". Als joves la Gna. Mercè procura alfabetitzar-los, ja que en el nord només aprenen una mica d'àrab i en el sud necessiten saber francès; els proporciona equips de futbol i organitza campionats per apartar-los al màxim del vici de l'alcohol, de vagar sense rumb pels carrers. Per a les dones la Gmn.

cordobesa Carmen promou cursos de costura i d'alfabetització.

Per la seva dedicació als emigrants del nord, les Gnes. Dominiques valoren molt la tasca semblant que el voluntariat de Mataró portem a terme amb els emigrants del sud que acudeixen al "Centre d'Acollida per africans de Sant Pau". Poques persones com elles han elogiat aquesta tasca que hè de reconèixer una vegada més ha estat a causa del meu descobriment d'Àfrica, i més concretament del meu tracte amb els nostres missioners que treballen al Camerun.

■ Ignasi Marqués

Centre d'Acollida per Africans "Sant Pau" - Mataró

Les germanes Mercè, Carme i Julienne, amb l'autor de l'article, en la Casa de Nkomkana (Yaoundé)

En el segon centenari de la mort del genial compositor

Santa Maria del Mar s'omple de melòmans per homenatjar Mozart

Poques vegades, la immensa basílica de Santa Maria del Mar, la Catedral de la Ribera de Barcelona, s'havia vist tan atapeïda de fervorosos melòmans, creients i no creients, com el dilluns, dia 25 de novembre passat per assistir a la missa que en sufragi de Wolfgang Amadeus Mozart van organitzar l'Associació AMICS DE MOZART i l'ORFEO LAUDATE en commemoració del segon centenari de la mort del genial compositor salzburguès.

L'Eucaristia, concelebrada per cinc sacerdots —un dels quals, mossèn Josep M. Bosch, fundador i ànima de l'Associació Amics de Mozart— va ser presidida per monsenyor Ramon Daumal, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. La part musical, òbviament molt important en aquesta ocasió, va anar a càrrec de l'Orfeo Laudate, amb la participació dels solistes Maria Lluïsa Muntada, sopran, que va cantar en substitució de l'exímia Victòria dels Àngels, afectada d'una forta afonia, la contralt Zandra McMaster, el tenor Enriqué Viana i el baríton Iñaki

Fresán i la Camerata Instrumental de Catalunya sota la direcció del mestre Àngel Colomer que durant la celebració litúrgica van anar interpretant en els moments oportuns l'obra pòstuma de Mozart, el Requiem en re menor KV. 626.

Mozart, cristià fervorós

En l'homília que inicià el Sr. Bisbe, destacà la fe en Jesucrist i la serenitat de Mozart davant la mort manifestada en una carta al seu pare en la qual diu: **"Perquè la mort, si serenaments s'hi pensa, és la meta final de la nostra vida... i la seva imatge no té res d'espantós per mi, al contrari, em reforça i consola. I dono gràcies a Déu que m'hagi concedit la gràcia de veure-la com a clau de la nostra veritable felicitat"**. Acabà el Dr. Daumal el seu breu parlament citant un altre escrit de Mozart que ens confirma que era un cristià ple d'esperança davant la mort com un pas vers

la veritable felicitat quan diu: **"Per aquesta joia, dono cada dia gràcies al meu Creador, i l'auguro de cor per a tots"**.

Reprengué l'homília el concelebrant mossèn Josep Maria Bosch, que parlà sobre els tres temes següents: a) La personalitat de Mozart, catòlic sincer malgrat l'adhesió a la francmaçoneria; b) La música religiosa de Mozart; i c) La música i la litúrgia. Sobre el primer tema, mossèn Bosch explicà que en temps de Mozart, la francmaçoneria —a la qual pertanyien dignataris de l'Església i de l'Imperi— era una societat que podríem anomenar, en vocabulari actual "progressista" però de cap manera antireligiosa. Ni des del punt de vista estrictament canònic, Mozart adherit a l'orde maçònic, era desobedient a Roma. La Butlla "In eminenti", de Climent XII, de 1738 contra la maçoneria, no va ser promulgada als territoris de l'Imperi, perquè l'Emperador Francesc de Lorena, malgrat l'oposició de l'Emperadriu Maria Teresa, pertanyia a l'orde. Com tampoc no ho va ser la Butlla de Benet XIV "Providas", de maig de 1751, per manca del "placet" regi de l'Emperador Josep II —corregnant amb la seva mare Maria Teresa— que tot i no ser francmaçó, protegia l'orde. A continuació féu una ràpida anàlisi sobre els temes de la música religiosa de Mozart i de la música d'altres autors i la litúrgia i acabà citant una "broma teològica" del teòleg Karl Barth que diu: **"No estic segur que els àngels davant Déu cantin Bach; però estic segur que els àngels, quan juguen en-**

L'Orfeo Laudate, amb motiu del seu 35è aniversari, el 1977, en un concert a Santa Maria del Mar, dedicat a Mozart, en el qual, entre altres solistes, destacà la soprano Victòria dels Àngels

tre ells, toquen música de Mozart, i que aleshores Déu Nostre Senyor es complau especialment a escoltar-los".

Prosseguí la cerimònia enmig d'un profund respecte malgrat la incomoditat que per molts significava haver de romandre drets i atapeïts. Tanmateix, per cenyir-se a les normes postconciliars, els fragments del Requiem corresponents a la Seqüència, o sigui, des del **Dies irae** fins al final del **Lacrimosa** van ser interpretats en acte de concert un cop acabada la celebració litúrgica. El Sr. Bisbe, després de donar-nos la benedicció, en lloc de pronunciar l'habitual "Germans, aneu-vos-en en pau" digué: "Germans, quedem-nos a escoltar aquesta excelsa música". El concert —ara ja el podem anomenar així— acabà, tal com acaba l'obra, amb la gran fuga "Cum sanctis tuis in aeternum" al final de la qual un esclat entusiasta d'aplaudiments premià llargament la magnífica labor de solistes, Orfeo Laudate, Camerata Instrumental de Catalunya i el mestre Àngel Colomer per la seva ajustada i emotiva versió del Requiem mozartian.

Tots ens sentíem més a prop de Déu

A l'hora dels comentaris, un cop acabat l'acte, tots coincidíem a destacar la profunda impressió que ens causà la interpretació del Requiem en el mac i en les circumstàncies per les quals fou compost, o sigui per uns funerals. La grandiositat i la bellesa del temple, la solemnitat de la litúrgia dedicada precisament en sufragi del gran compositor, l'homília compartida entre el Dr. Daumal i mossèn Bosch, tot això embolcallat amb l'excelsa música de Mozart ens va mantenir a tots en un clima d'emoció inexplicable, diferent i més profund que el que se sent en una audició de la mateixa obra en versió de concert en una sala probablement amb millors condicions acústiques que la immensa nau de Santa Maria del Mar. Estem segurs que tots, creients i agnòstics ens sentíem més a prop de Déu.

■ Lluís Romani

President de l'Associació Amics de Mozart

El mestre Àngel Colomer a la plaça de Sant Pere del Vaticà conduint els cants amb motiu del pelegrinatge organitzat per CATALUNYA CRISTIANA ara fa tres anys justos

Artesania de la Família Monàstica de Betlem

Les monges betlemites, de clausura —Germanes de Betlem i de l'Assumpció de la Mare de Déu—, produeixen als seus obradors monàstics pessebres i altres imatges, així com baixos relleus, medalles, ceràmica, etc. Les imatges són fetes de dolomia —pedra del Pirineu, reconstituïda—, amb acabat a mà: com a terracotta, policromades o en marfilina; la seva particularitat, doncs, és que són peces artesanals, úniques i de producció limitada. Us les recomanem ben especialment als subscriptors, amics i lectors de "Catalunya Cristiana" o bé a la llibreria La Formiga d'Or, de Barcelona. Us n'ofereim aquí una selecció (podeu demanar-ne el catàleg il·lustrat):

FIGURES DE PESSEBRE

1. JESÚS, MARIA I JOSEP: 8.560,- Pts.
2. ÀNGEL, MULA I BOU: 5.800,- Pts.
3. ELS TRES REIS: 10.440,- Pts.
4. PASTOR ADORANT AMB XAI: 4.640,- Pts.

PESSEBRE DE MIDA GRAN

5. SAGRADA FAMÍLIA: 28.420,- Pts.
6. PASTOR AMB ANYELLS: 15.200,- Pts.
7. REI DRET: 15.000,- Pts.
8. REI ADORANT: 15.000,- Pts.

EN MARFILINA

9. MARE DE DÉU DE MONTSERRAT: 9.400,- Pts.
10. STA. ANNA I MARIA: 4.600,- Pts.
11. CALVARI: 5.400,- Pts.
12. MEDALLÓ DE BRESSOL: 3.400,- Pts.

ALTRES IMATGES

13. ST. JOSEP: 9.960,- Pts.
14. MARE DE DÉU TORRE DE DAVID: 9.600,- Pts.
15. MARE DE DÉU ROMÀNICA: 14.800,- Pts.
16. ST. BENET: 9.200,- Pts.

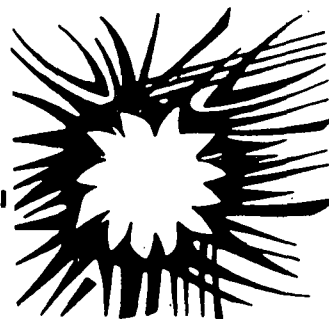

Felicitacions de Nadal

Per tal que pugueu felicitar com cal el Nadal i el Cap d'Any, tenim editada una sèrie de 8 nades diferents, amb composicions fotogràfiques de les figures de pessebre de les monges betlemites. A cada nadala hi ha una frase destacada i el text d'una de les nostres cançons de Nadal tradicionals. Una col·lecció, doncs, molt apropiada per a les vostres felicitacions i, alhora, un ajut a "Catalunya Cristiana".

17. BOSSA AMB LA COL·LECCIÓ DE VUIT NADALES (amb sobres): 650,- Pts.

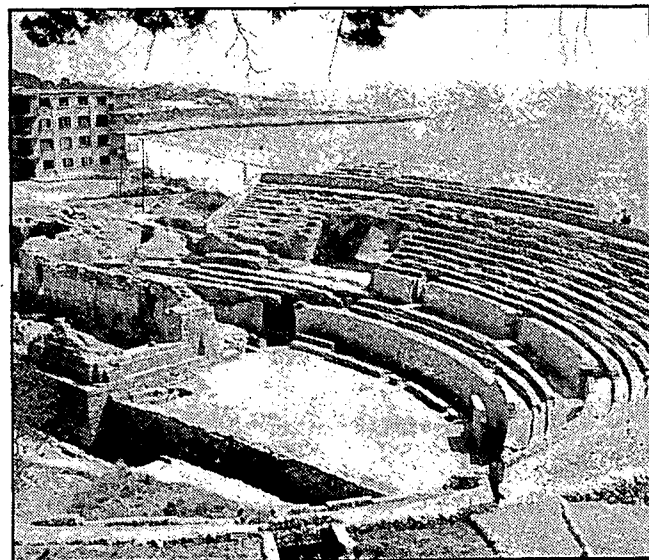
**"8 models"
"8 cançons"**

Calendaris de Catalunya Cristiana 1992

Tornem a oferir el CALENDARI LITÚRGIC, com l'any passat, per la seva acceptació i com a servei a tots els fidels, tant els laics com els religiosos i eclesiàstics, amb el propòsit de fer accessible la litúrgia a tots els qui hi participen. Per altra banda, hem redissenyat aquesta vegada el CALENDARI MURAL, obsequi de l'Associació d'Amics a tots els subscriptors del setmanari, d'acord amb una disposició i format més practicables, per tal que continuï essent present i útil com a full d'anotacions i amb el missatge permanent que comporta. El fet que l'any 1992 tingui unes especials connotacions esportives, ha marcat en certa forma la pauta o fil conductor tant de les il·lustracions com dels ingredients de reflexió i de pregària. Per tant, adquiriu-los a temps, abans no s'exhaureixin!

18. CALENDARI LITÚRGIC 1992: 195,- Pts.
19. CALENDARI MURAL 1992: 350,- Pts.

BUTLLETA DE COMANDA

nom: _____ cognoms: _____

adreça: _____

població: _____

codi postal: _____ telèfon: _____

☐ Indico el número, el nom i l'import del que desitjo que m'enviïn per correu:

Núm.	Import:	Pts.	TOTAL PTS.
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	[]
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	
Núm. _____	Import: _____	Pts. _____	

(Càrrec de 510,- Pts. per despeses d'embalatge i tramesa)

☐ Adjunto xec barrat, a nom d'Amics de Catalunya Cristiana.

☐ Ho pagaré contra reemborsament (hi carregarem les despeses corresponents).

Data: _____
Signatura: _____

☐ Voldria que m'enviéssiu el Catàleg d'Artesania.

PODEU FER LA COMANDA

PERSONALMENT:

A l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana", i també a la llibreria La Formiga d'Or (Av. Portal de l'Àngel, 5, Barcelona).

PER TELÈFON:

Trucant al número (93) 301 37 18, de l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana".

PER CORREU:

Emplenant la Butlleta de Comanda i enviant-la tot seguit a l'Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana". Ens permetrem carregar 510,- Pts. per despeses d'embalatge i tramesa per correu.

El llibre el publicarà aviat l'associació cristiana CONESTI

150 personatges catalans expliquen el sentit de la seva vida

El celeberrim enginyer va fer passar al seu despatx de fustes llustroses i sòl emmoquetat aquell capellà, mossèn Miquel Rodríguez, que insistia a preguntar-li pel sentit de la seva vida. Tenia feina, aquella tarda, no volia filosofies de pa sucat amb oli, però va rebre'l perquè feia dies que un conegut li ho demanava. Aquell capellà era de CONESTI, una associació cristiana que publicarà aviat un llibre amb les confessions de 150 personalitats catalanes sobre el sentit de la seva vida.

—Que què és per a mi la vida?— li digué a Mn. Rodríguez bruscament mentre jugava amb un bolígraf. Ho diré en poques paraules: pesseta i bragueta.

Mossèn Rodríguez va quedar sorprès però no va defugir el propòsit. Doncs molt bé. Signi-m'ho això, em dona una fotografia seva i ho inclourem al nostre llibre al costat de les respostes del president Pujol i de l'alcalde Maragall, unes planes abans o després del que ens diu el cardenal Jubany, el conseller Comas, l'Heribert Barrera o en Pere Calders. O si li sembla, cap al final del llibre, després de Montserrat Caballé, Gregorio López Raimundo, Raimon Obiols, Josep Lluís Núñez, Xavier Cugat, els Abats de Montserrat, la Mary Sempere o en Jordi L.P.

El celeberrim enginyer empal·lidí, s'incorporà al seient, deixà el bolígraf i, entrebancant-se, digué:

—Oh!, esperi, deixi-m'ho acabar de precisar si és així. Deixi'm pensar una mica més...

—Sí, per això tenim el cap: per pensar —li digué el mossèn; i, aixecant-se, va marxar.

Ara, quan en Miquel Rodríguez, capellà fundador de CONESTI i principal impulsor d'aquest recull de testimonis de 150 personalitats catalanes, recorda aquesta anècdota l'anomena "la nota xarona", i afirma que no hi va tornar "perquè hauria fet un escrit artificial".

Però allò, certament, només va ser una nota xarona. Conesti, en el seu interès de donar-nos a conèixer la intimitat dels nostres homes públics per veure si així els estimem una mica, no ha trobat més que facilitats. Tantes que fins es van sorprendre. "En general", diu Mn. Rodríguez, "sempre han respost d'una manera excel·lent, la qual cosa ens ha aclaparat perquè ens veiem amb una gran responsabilitat quan homes d'agendes plenes, veritables personatges, han tingut amb nosaltres aquesta delicadesa d'atendre'ns i contestar-nos de manera manuscrita". Si hi ha un primer judici general d'aquest capellà que ha rebut les respostes d'aquest centenar i mig de personatges, aquesta és que ha quedat "meravellat de la cordialitat".

Conèixer i estimar

CONESTI és la fusió de dos mots íntimament relacionats, segons afirma Mn. Rodríguez, "conèixer" i "estimar": "és interessant conèixer les persones, llavors les estimem més". Aquest interès augmenta quan ocupen un càrrec públic; ja

que "la gent i la premsa tot ho cappingen, cal conèixer la gent de prop". Tota aquesta preocupació va néixer fa uns quatre anys, arran d'un encontre casual de mossèn Rodríguez i el ja finat Miquel Coll i Alentorn. Un familiar del polític català es trobava greument malalt, tant que fins morí; Mn. Rodríguez l'auxilià espiritualment i va contactar amb Coll i Alentorn. "Em va captivar la pietat d'aquest home, la vida íntima del qual desconeixia, la seva senzillesa." Va conversar amb ell i li va plantejar aquesta reflexió: "és interessant conèixer les persones perquè llavors les estimes més". Immediatament li vingué la idea de fer avinent als ciutadans de Catalunya aquells personatges que cada dia tenim als llavis: Coll l'encoratjà i fou el primer enquestat ja que fou el que "va proporcionar la naixença de l'associació".

Per a Miquel Coll, "la vida era Crist i Catalunya", recorda ara aquest fundador de CONESTI, "i per això sí que valia la pena de viure. Ell deia que per a un ésser humà l'ideal més gran és ser cristià i que, també, el sol fet de ser humà és molt gran". Després de l'embranzida inicial van anar arribant més personatges rellevants i, segons afirma, "rics en valors humans". Un dels més recordats és Jordi Pujol, ja que la seva resposta va significar que "hi havia pes en això". Després del President vingueren el Cardenal Jubany, Josep M. Porcioles —ex-alcalde de Barcelona—, Jordi Llimona, Joaquim Xicoy i un llarg etcètera ja parcialment referit.

D'entre tants, quina generalitat podríem extreure?, com donen sentit a la seva vida els personatges públics? "Hi ha el qui obertament es declara transcendent, hi ha el qui ho dissimula i el qui explícitament nega qualsevol al·legat transcendent", generalitza Mn. Rodríguez. Ara bé, "cadascú té les seves coses per les quals li cal viure". Així el televisiu i simpàtic Jordi L.P., després de rebre'ls efusivament minuts abans de sortir a l'escenari, va dir-los que "la vida tindrà sentit si hi posem il·lusió i ens enfrontem a viure-la amb sinceritat, fe i, sobretot, alegria".

En canvi, Josep Lluís Núñez dona a la seva confessió una inclinació més vertical: "Quan un és feliç, quan la majoria dels moments són agradables, mai no et plantejes quin sentit té la vida perquè llavors ja en té per ella mateixa. És als moments durs i difícils quan et preguntes què vol dir viure (...). Hi ha dues qüestions que et donen la resposta: el contacte amb les persones pròximes (...) i el tenir unes conviccions religioses on recolzar-te".

El canvi del Dr. Puigvert

Al doctor Antoni Puigvert la pregunta li arribà un mes i mig abans del seu traspàs. "Per a nosaltres és un testimoni molt valuós, perquè ell, que sempre es va mos-

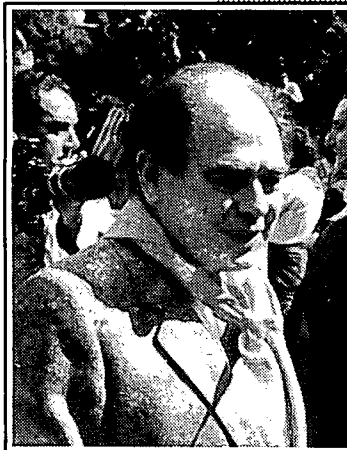
* JOSEP LLUÍS NÚÑEZ: "Quan un és feliç mai no es planteja quin sentit té la vida perquè ja en té per ella mateixa. És als moments durs i difícils quan et preguntes què vol dir viure".

* ANTONI PUIGVERT: "No crec ser l'únic que ho pensi: si no hi hagués Déu hauríem d'inventar-lo per no caure en la desolació".

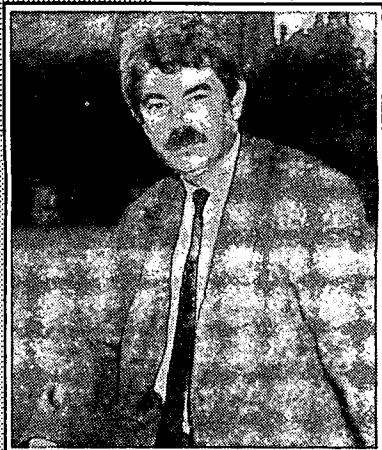
* JORDI PUJOL: "La vida té fonamentalment dos sentits: la plenitud temporal, que en el meu cas passa per l'amor a Catalunya i a la meua família, i el de la vida transcendent, la dimensió religiosa".

* XAVIER CUGAT: "La vida per a mi ha estat un encant, voldria repetir-la; però jo també sóc cristià i m'apunto a aquesta felicitat de la vida eterna".

* JORDI L.P.: "La vida tindrà sentit si hi posem il·lusió i ens hi enfrontem amb sinceritat, fe i, sobretot, alegria".

El president Pujol i l'alcalde Maragall també han donat el seu punt de vista en el llibre que traurà l'Associació Conesti.

Al acabar d'entrevista en Jordi L.P. abans de sortir a actuar.

trar desvinculat de la idea de Déu, va canviar d'actitud en arribar a la fi dels seus dies", reporta Mn. Rodríguez. L'excel·lent cirurgia va escriure que l'impressionava, i el "seguiu impressionant, el misteri a d'on venim i a on anem". Puigvert va fer una emocionant confessió: "No crec ser l'únic que ho pensi: si no hi hagués Déu, hauríem d'inventar-lo per no caure a la desolació".

També en aquest sentit es manifestà Jordi Pujol, per al qual "la vida té, fonamentalment, dos sentits. Un, el de la nostra plenitud temporal, que en el meu cas passa per l'amor a la meua família i a Catalunya, i l'altre, el

de la vida transcendent, el de la dimensió religiosa".

A l'altra banda d'aquestes respostes es trobaria la de Gregorio López Raimundo. "Em va sorprendre, em va deixar content però apenat," —recorda mossèn Rodríguez, "ja que estava molt lluny d'aconseguir el seu món just i igualitari; ara s'adonava, ja al seu captard, que potser hi havia d'altres camins per assolir-lo". Cal destacar, a propòsit de la presència al llibre de personalitats de molt diverses tendències ideològiques que tan sols un 2 per cent es va negar a respondre a CONESTI quin era per a ells el sentit de la seva vida.

Però aquesta associació cristiana de poc més de quatre anys no vol limitar-se a publicar un llibre. "Tenim la mirada oberta, i ja estem fent un llibre semblant amb 150 personalitats de les autonomies", explica Mn. Rodríguez. "Ja tenim el manuscrit de Manuel Fraga, president de la Xunta de Galícia. Així mateix ja tenim entre mans un altre amb 150 personatges internacionals, entre els que es troben ja François Mitterrand, Jacques Chirac, el bisbe de Lourdes i un llarg etcètera". A més d'això, la recollida d'opinions dels personatges catalans no la considera tancada, "perquè estem segurs que un cop s'hagi publicat el llibre seran molts els que voldran sortir-hi".

Per a aquesta associació cristiana no hi ha cap dubte que el llibre es vendrà molt bé, i que, per tant, té una sortida molt viable al mercat. Això, la venda del llibre, serà la principal font de finançament dels projectes de CONESTI juntament amb una subvenció que "La Caixa" ha atorgat al llibre. Aquests projectes no són només fer tres llibres. CONESTI s'ha marcat unes metes molt més llunyanes: "El nostre objectiu és fonamentar els valors humans i cristians, artístics i eclesials. Fer conèixer i estimar el país i les seves institucions democràtiques".

Dintre d'aquests objectius de CONESTI apareix també la reinviduació i la denúncia, segons explica mossèn Rodríguez: "Volem arribar a denunciar tota acció injusta i que atempti contra els valors humans i la persona, per exemple ara en el cas de l'eutanàsia o en el cas de la reforma educativa". Per fer-ho, compten ja amb el suport de 3.000 associats, i esperen arribar als 100.000.

XAVIER CUGAT

L'inici de CONESTI en aquesta feixuga tasca no ha pogut ser més esclatant: un llibre on 150 personalitats deixen testimonis per les generacions de l'avenir del sentit de les seves vides.

I si començàvem parlant de la "pesseta i bragueta" d'aquell enginyer celeberrim i poca-solta; acabarem referint-nos a les genialitats d'un dels reportats ja finats, Xavier Cugat.

—La vida per a mi ha estat un encant, voldria repetir-la —li engegà amb els seus ulls petits i espurnejants a mossèn Rodríguez.

—Però és que els cristians no volem tornar a aquesta vida de misèries i ombres de la que serà la veritable vida —respongué segur el mossèn.

En Cugat, redreçant-se a la cadira, mirant de desempallegar-se d'aquell encorbament que l'acompanyà els darrers anys, reconsiderà:

—Ah!, doncs jo també en sóc, de cristià: jo també m'hi apunto a aquesta felicitat.

■ David Vidal i Castell

LA SARDANA I LA DANSA

Monitors per la sardana

Potser una de les feines en el camp de la sardana que demanen més abnegació i lliurament sigui la de l'ensenyament, principalment a la gent menuda. És una tasca pacient, sempre massa igual, encara que com totes les tasques docents tingui la satisfacció de comprovar l'eficàcia del temps utilitzat, en les noves rotllanes dels joves dansaires.

S'ha parlat molt sobre si els mètodes que s'utilitzen són eficients, però s'ha comprovat que poden ser eficaços si entren en la psicologia de l'infant, si se li ensenya la sardana jugant, defugint l'encarregament de la simple ensenyança dels dosos i quates.

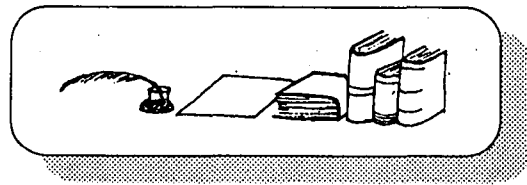
Però sigui quin sigui el sistema a utilitzar la responsabilitat sempre cau en una persona que forçosament ha de ser abnegada i convençuda de la necessitat sardanista del nostre poble. La seva actitud, la seva tolerància, seran factors indispensables perquè l'infant prengui les classes com un joc o com una obligació que se li imposa.

I no és fàcil trobar monitors per l'ensenyança de la sardana. La Secretaria permanent del Congrés de Cultura Catalana, amb la seva campanya "El país a l'escola", topa amb aquest handicap per poder cobrir les places de monitor que requereixen les més o menys 400 escoles on desenvolupa la campanya. Una campanya, doncs, que pot presentar algunes esquerdes per aquest concepte, per una mancança que potser tampoc no es pot atribuir a persones concretes sinó al gran abast que desenrotlla la campanya.

És per aquest motiu que la campanya "El país a l'escola" demana la col·laboració d'aquelles persones que puguin actuar com a monitor, les quals seran retribuïdes per la seva feina, que s'ofereixin al domicili de la Campanya, Rambla de Catalunya 15, pral., xamfrà a la Gran Via, o que telefonin al número 302 14 61, prefix 93, quan calgui, i demanin per la senyoreta Jordina. Cal aclarir que la Campanya s'estén a tot el país català encara que la seva domiciliació sigui a Barcelona.

■ Josep Ventura

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (16)

En altres aspectes, per analogia, també parlem dels braços de la creu, dels braços d'un canelobre, seiem en una cadira de braços, i encara, el mot braç ens serveix per situar la gent en categories, els que són del nostre braç i els que no ho són.

Quan veiem un home forçut, amb els braços en contracció, diem que té bons bíceps. Aquest és el nom del múscul més visible en l'esforç físic del braç; però, alerta!, perquè hom acostuma a pronunciar-lo defectuosament. No s'hi val a dir "bíseps", la consonant és una c, que naturalment, sona com a ss.

Al capdavant dels braços, trobem les mans, aquestes dues eines prodigioses i insubstituïbles, capaces de les feines més dures i matusseres, i de les més pulcrès i delicades. Els grans artistes de la pintura i l'escultura, els genials intèrprets de la bona música, els artesans honestos i ignorats no podrien fer res sense aquestes extremitats, que Déu ens conservi! I, no cal dir-ho, ni els prestidigitadors. Ja s'haurien acabat per sempre els jocs de mans.

Amb el mot mà es produeixen, com amb cap altre part del cos humà, una copiosa quantitat de frases fetes, una veritable allau. Sense por d'exagerar-ho, podem dir que n'hi ha una mà. En farà servir unes quantes de les que tinc més a mà, totes de primera mà, i a veure qui em passa la mà

per la cara. Com que no m'agrada estar mà sobre mà, li vaig donar un cop de mà, ajudant-lo a passar una altra mà de pintura a l'armari fet a mà. Ho va acceptar a mans besades, i com que tenia molta mà esquerra, em va dir que hi tenia la mà trencada i no va deixar que me'n tornés amb les mans buides. Em vaig posar a picar de mans i li vaig estrènyer la mà, content d'haver-li servit de mà d'obra amb tan bones mans.

En tombar la cantonada, a mà dreta, li van cridar: mans enlaire! Com que tenia manetes, va guanyar el lladre per mà, van arribar a les mans, les hi va lligar i el va deixar en bones mans, a la comissaria, i se'n va rentar les mans. Aquell pobre estava deixat de la mà de Déu, no sabia el que es duia entre mans i en va sortir amb les mans al cap.

PERLES ORTOGRÀFIQUES

Han obert una botiga de les que venen trofeus, copes, plaques, figures esportives i altres guardons per premiar els triomfadors. El títol l'han escrit en català, amb lletres vistoses i grosses. Diu: TRIUNF. Si ho haguessin consultat, els haurien dit que el mot correcte era TRIOMF.

■ Albert Pera

Aquesta Exposició es presenta a Andorra

Joies de la prehistòria

Des de finals de novembre es presenta a la sala d'exposicions del Govern Andorrà l'exposició *Joies de la Prehistòria*, produïda conjuntament pel Servei d'Arqueologia del Govern Andorrà, el Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya, la Fundació Pública Museu de Gavà i el Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.

Aquesta exposició pretén donar a conèixer l'origen i la funció de les joies durant la prehistòria i comparar-les amb les del món contemporani. Amb això es pensà exposar els diferents processos d'obtenció de la matèria primera i les tècniques de fabricació de les joies durant la prehistòria, i contraposar dos períodes històrics a partir d'una activitat comuna, la joieria. Amb

aquesta idea s'ha aconseguit reunir més d'un centenar de peces ornamentals del paleolític, el neolític i de l'Edat del Bronze, procedents d'una vintena de museus de Catalunya, Andorra, el País Valencià, Aragó i el Lluçanovet (França), i una selecció de algunes joies de disseny actual, que tenen com a denominador comú l'ús de materials similars als emprats durant la prehistòria.

Aquesta exposició és presentada al visitant com un circuit lineal, amb diferents atmosferes, algunes més obertes, altres més recollides, una amb sensació d'hermetisme i una altra que ens volgués sorprendre. Volem que el visitant realitzi un veritable viatge a través del túnel del temps, en el qual el punt de

partida i l'arribada és el seu món quotidià, és a dir, un anar i tornar del present al passat i tornada a l'avui. En aquest sentit, hi ha dues sales de climatització del visitant, la primera el transporten al món de les joies i a la prehistòria i l'altra al món contemporani.

Però com sens dubte el tema de les joies és molt ampli i complex i que és impossible tractar-lo totalment en una exposició com aquesta, per això s'ha partit de dues poblacions neolítiques: el centre productor de joies neolítiques (mines de variscita de Gavà, el complex miner en galeries més antic d'Europa) i un dels llocs més allunyats on arribava el mineral que n'extreien (la Feixa del Moro de Juberri, a Andorra).

Aquesta exposició *Joies de la Prehistòria* estarà exposada a Andorra fins el mes de gener de 1992 i posteriorment s'exposarà al Museu de Gavà els mesos de febrer-abril de 1992 i finalment el maig de 1992 al Museu d'Història de la Ciutat i al Saló del Tinell a Barcelona.

Premi periodístic Mozart 91

Convoca:

Patronat Mozartiana

Lliurament de treballs:

Patronat Mozartiana. Av. de Pedralbes, 54. Tel. (93) 323 34 01. 08034 Barcelona

Resum de les bases:

Aquest premi es convoca amb la voluntat de donar impuls al coneixement de l'obra i de la vida del gran compositor europeu, i a través d'ell difondre la cultura musical.

El premi s'atorgarà a la millor informació, reportatge, article o qualsevol altre gènere periodístic que hagi estat publicat entre el 5.12.90 i el 31.12.91.

L'àmbit geogràfic del premi és Catalunya i la resta de l'Estat espanyol, i s'admetran treballs escrits en qualsevol de les llengües de l'Estat.

En el sobre en què es presentin els treballs es farà constar "Premi Periodístic Mozart 91".

El Jurat podrà tenir també en compte altres treballs periodístics no presentats explícitament.

Composició del Jurat: un representant del president d'honor del Patronat Mozartiana (M.H. President Jordi Pujol), un representant de l'alcalde de Barcelona, la Junta Directiva del Patronat Mozartiana (Antoni Negre, Antoni Serra, Horaci Miras, Josep Bueno, Maria Guasch, Montserrat Mombrú, Jordi Marnau, Carles Güell, Isidre Abelló), el President de Joventuts Musicals de Barcelona (Joan Millà) i el director de l'orquestra Solistes de Catalunya (Xavier Güell). El premi es farà públic a la fi de gener de 1992 i serà atorgat en un acte mozartian el mes de febrer de 1992.

* El Premi Periodístic Mozart 91 presenta, a més de la modalitat de premsa, les de ràdio i televisió, dotades igualment amb 400.000 Ptes.

Termini de presentació de treballs: 10.01.92.

Dotació: 400.000 Ptes.

Residència Geriàtrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convallescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

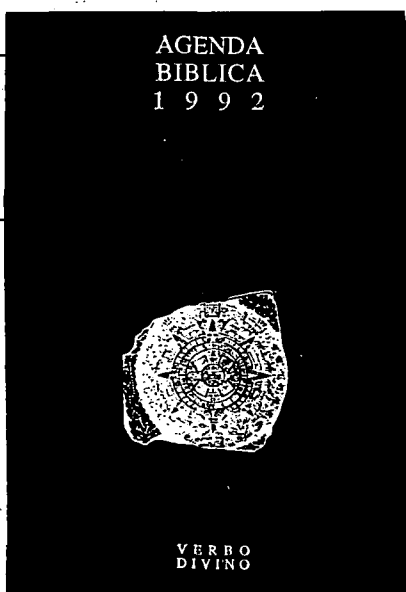
COSM. Balmes, 64; 3º. 2º.

Tels. 317 41 44 - 302 59 83

Prof. Concertar entrevista.

LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES •

Fernando Villanueva. *Agenda bíblica '92*. Ed. Verbo Divino.

Un instrument útil

Editorial Verbo Divino ha publicat a les portes del 92 l'AGENDA BÍBLICA. Pot afirmar-se que no és una agenda qualsevol, ja que és alguna cosa més. Serà un instrument útil per a totes aquelles persones que vulguin iniciar una trobada amb la Bíblia.

Així, presenta cites de les lectures bíbliques de cada dia; una frase síntesi de cada lectura; breu comentari a l'evangeli de cada dia; informacions i reflexions bíbliques, comentaris i reflexions per als diumenges; memòria dels 500 anys de l'Evangelització d'Amèrica Llatina; dibuixos; mapes bíblics; espai en blanc per anotacions, direccions, etc.

Formen l'agenda un total de 400 pàgines. Elegantment enquadernada, és adreçada a catequistes, sacerdots i agents de pastoral en general.

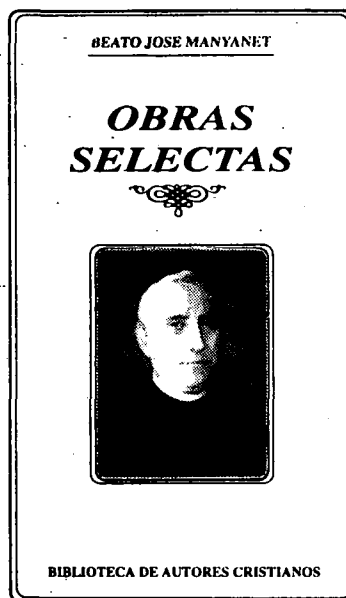
■ V.D.

Escrits del beat Manyanet

Beato José Manyanet. *Obras Selectas* Edició preparada per Josep M. Blanquet i Jordi Piquer. Biblioteca de Autores cristianos.

El passat dia 25 de novembre, aniversari de la Beatificació del Pare Manyanet, fundador dels *Fills de la Sagrada Família* y de les *Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natxaret*, a la seu de la cúria general de la congregació masculina, es va fer la presentació del volum "*Obras selectas del Beato José Manyanet*", preparat per Josep M. Blanquet, S.F. i Jordi Piquer, publicat per la "Biblioteca de Autores Cristianos" (BAC) de Madrid.

Es tracta d'un volum de 878 pàgines que recull els principals escrits del Beat Josep Manyanet. "A la seva vida tot sorgeix i tot tendeix vers Natxaret. Ell visqué aquest misteri sota una triple perspectiva: com a inspirador de la seva perfecció espiritual, com a model de la comunitat religiosa i com a prototipus de totes les famílies cristianes. Per això, el testimoni de la seva santedat i el seu missatge apostòlic estan continguts i reflectits en

aquestes principals obres literàries que deixà escrites i es recullen en aquest volum".

El llibre està dividit en quatre parts: Obres essencials (*La Escuela de Nazaret, Preciosa joya de familia y El Espíritu de la Sagrada Familia*); Altres obres (*Visitas a San José, Trisagio a la Sagrada Familia, Camareros y Camareras de la Sagrada Familia y Escuelas-Talleres de la Sagrada Familia*); Sermons (una selecció de 6) i Cartes (una selecció de 10).

"La família continua essent blanc d'atacs i amenaces que atempten contra la seva unitat i missió essencial en l'àmbit de

la pròpia llar, de la societat i de la mateixa Església. Necessita per tant tornar a mirar-se en el model donat per Déu en la Sagrada Família a fi de retrobar la seva identitat i missió. El Pare Manyanet, la seva obra i el seu missatge poden ser una invitació, un ajut i un guiatge per acompanyar els matrimonis i famílies vers la llar i l'escola de Natxaret". El volum pot trobar-se a les llibreries religioses i a les cases d'ambdues congregacions del Pare Manyanet. El preu és de 4.500 ptes.

■ C.C.

Guia per a la preparació de l'homilia

Pere Tena. *El leccionari de Lluc*. Ed. Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona.

iniciem aquestes setmanes. Es tracta d'una àmplia i precisa presentació de cada diumenge de l'any —situats a l'interior dels corresponents temps litúrgics—, àdhuc de cada lectura (basant-se, pel que fa a la introducció a cada lectura, en el material publicat a *Catalunya Cristiana*), que esdevé una il·luminadora guia per aquells que tenen el ministeri de la preparació de l'homilia. No són, certament, homilies ja fetes, sinó estudi previ del leccionari per tal de preparar l'homilia.

Amb tot, pensem que la utilitat d'aquest llibre de Mons. Pere Tena —publicat també en castellà— no es redueix pas als responsables de l'homilia. Pot ser també molt útil per a tots els cristians que vulguin conèixer i viure millor el missatge que cada diumenge ens proclama la Paraula de Déu. Un missatge que l'homilia no pot presentar en la seva riquesa i que és el millor aliment per a la vida cristiana de tots els fidels.

Aquest volum de la col·lecció "Dossiers CPL" que dirigeix el P.J. Aldazabal, inclou també tres presentacions de l'evangeli de Lluc, el propi d'aquest cicle, dels coneguts biblistes J.J. Bartolemé, Salvador Pié i Armand Puig.

■ C.C.

Un diccionari adreçat al gran públic

Marciano Vidal. *Diccionario de Ética Teológica*. Ed. Verbo Divino.

Ens trobem davant d'un diccionari que està adreçat al gran públic. Com assenyala l'autor: "...em vaig proposar una obra de consulta que fos d'ús ràpid i còmode, de contingut exacte i concís, i de temàtica suficientment àmplia i detallada". Sens dubte, s'ha aconseguit un diccionari temàtic en el qual a més d'explicar termes i conceptes, s'analitzen els principals problemes de la moral cristiana.

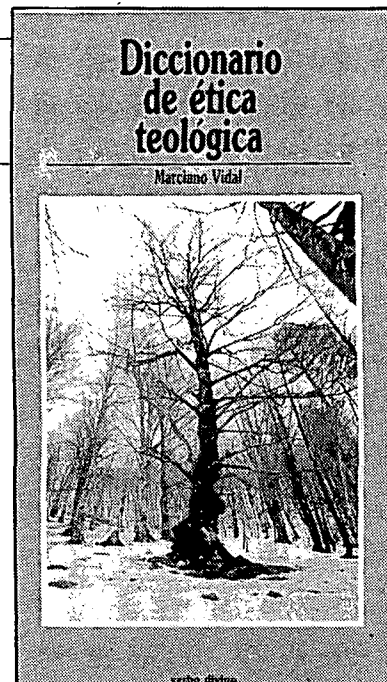
El conjunt de veus que comprèn aquest diccionari es refereix al camp de l'ètica —teològica i com a ajut ofereix una proposta de lectura sistemàtica del diccionari. Aquesta lectura, a tall de guia, permetrà al lector enquadrar les veus en els seus contextos temàtics al temps que possibilita tractar de forma sistemàtica molts temes més amplis dels que circumscriu cada una de les veus per separat.

Els principals temes que tracta són: La qüestió moral en general; fonaments de l'ètica teològica; bioètica teològica, moral de la sexualitat, del matrimoni, de la família, moral social; drets humans; moral del món de la cultura; canvi, conflicte i violència i, per acabar, guerra i pau.

En el desenvolupament dels temes l'autor, fugint de postures esnobistes i involucionistes, es posiciona, en canvi, dins de coordenades marcades per la renovació teològica moral, aportant en cada tema les respostes més conformes amb l'estat actual de la reflexió teològica moral.

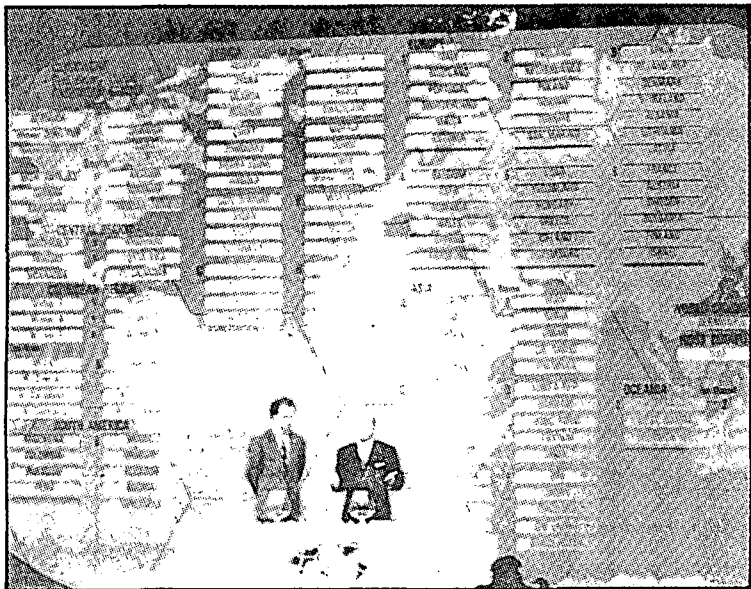
El seu esforç per sintetitzar i ordenar centrant-se en allò que realment és important, juntament amb una àmplia aportació bibliogràfica sobre el tema, fa que estiguen davant una obra de gran interès i realment valuosa.

■ V.D.

Mons. Pere Tena, sots-secretari de la Congregació romana per al culte i col·laborador habitual de *Catalunya Cristiana*, publicà el 1977 una "Guia homilètica per al leccionari dominical". Després, a diverses publicacions, especialment a *Missa Dominical* i a les pàgines del nostre setmanari, també a nombrosos cursos (per exemple, a un de recent a la Universitat Gregoriana de Roma), ha ampliat i aprofundit l'estudi i presentació del sentit de les lectures bíbliques que cada diumenge llegim en l'àmbit de la celebració eucarística.

Fruit de tota aquesta tasca és aquest extens dossier que acaba de publicar el CPL. Dedicat, en concret, al cicle C que

El sorteig es va fer al "Madison Square Garden"

FUTBOL

PRIMERA DIVISIÓ

Albacete	1	Burgos	0	Sevilla	1	Oviedo	1
Deportivo	1	Mallorca	0	Ath. Bilbao	3	At. Madrid	2
Logroñés	2	Español	1	Valladolid	1	Osasuna	1
R. Madrid	4	R. Sociedad	1	Cádiz	2	Valencia	0
Sp. Gijón	1	Zaragoza	2	Barcelona	5	Tenerife	3

1. Real Madrid	25 + 11	13
2. At. Madrid	19 + 7	13
3. Barcelona	17 + 3	13
4. Sp. Gijón	17 + 3	13
5. Burgos	16 + 4	13
6. Zaragoza	16 + 4	13
7. Sevilla	14	13
8. Valencia	14 + 2	13
9. Oviedo	13 + 1	13
10. Albacete	12 - 2	13
11. Osasuna	12	13
12. Logroñés	12 - 2	12
13. R. Sociedad	11 - 1	13
14. Ath. Bilbao	11 - 3	13
15. Cádiz	10 - 4	13
16. Deportivo	10 - 4	13
17. Valladolid	9 - 5	13
18. Tenerife	8 - 4	13
19. Español	7 - 5	13
20. Mallorca	5 - 5	12

Baquero (Barcelona)

GOLEJADORS

Hierro (R. Madrid)	11
Manolo (At. Madrid)	9
Butragueño (R. Madrid)	7
Fonseca (Valladolid)	6
Zamorano (Sevilla)	5
Carlos (Oviedo)	5
Corbalán (Albacete)	5
Escalch (Espanol)	5
Koeman (Barcelona)	5
Stoichkov (Barcelona)	5
Laudrup (Barcelona)	5
Michel (R. Madrid)	5
Monchu (Sp. Gijón)	5

SEGONA DIVISIÓ

Barcelona B	1	Palamós	2	Mérida	2	R. Madrid	2
Las Palmas	1	Sabadell	0	Sestao	1	Rayo	0
Castellón	3	Bilbao Ath.	1	Eibar	0	Compostela	0
Lleida	6	Betis	2	Figueres	2	Celta	0
Málaga	1	Avilés	0	Racing	3	Murcia	1

1. Rayo	20 + 6	14
2. Figueres	20 + 6	14
3. Celta	19 + 5	14
4. Betis	18 + 4	14
5. Racing	16 + 2	14
6. Lleida	15 + 1	14
7. Compostela	15 + 1	14
8. Mérida	15 + 1	14
9. Eibar	15 + 1	14
10. Murcia	15 + 1	14
11. Palamós	13 - 1	14
12. R. Madrid	13 - 114	14
13. Sestao	12 - 2	14
14. Castellón	11 - 3	14
15. Málaga	11 - 3	14
16. Avilés	11 - 3	14
17. Barcelona B	11 - 3	14
18. Sabadell	11 - 3	14
19. Las Palmas	10 - 4	14
20. Bilbao Ath.	9 - 5	14

Rivas (Sabadell)

GOLEJADORS

Gudelj (Celta)	14
Milojevic (Mérida)	9
Bilek (Betis)	8
Paquito (Mérida)	8
Amavisca (Lleida)	7
Jose M. (R. Madrid)	6
Pedro (Rayo)	6
Miladenovic (Castellón)	6
Benito (Racing)	6
Comas (Rayo)	5
Gabino (Betis)	5
Naixes (Murcia)	4
Márquez (Figueres)	4

LA TRAVESSA

JORNADA 15 (8-12-91)

1. Albacete - Burgos	1
2. Deportivo - Mallorca	1
3. Logroñés - Español	1
4. R. Madrid - R. Sociedad	1
5. Sp. Gijón - Zaragoza	2
6. Sevilla - Oviedo	X
7. Ath. Bilbao - At. Madrid	1
8. Valladolid - Osasuna	X
9. Cádiz - Valencia	1
10. Barcelona - Tenerife	1
11. Lleida - Betis	1
12. Mérida - R. Madrid D.	X
13. Sestao - Rayo	1
14. Figueres - Celta	1

Pleno 15

Racing - Murcia	1
-----------------	---

PROPERA BUTLLETA

JORNADA 16 (15-12-91)

1. Burgos - Barcelona	
2. Mallorca - Albacete	
3. Español - Deportivo	
4. R. Sociedad - Logroñés	
5. Zaragoza - R. Madrid	
6. Oviedo - Sp. Gijón	
7. At. Madrid - Sevilla	
8. Osasuna - Ath. Bilbao	
9. Valencia - Valladolid	
10. Tenerife - Cádiz	
11. Palamós - Racing	
12. Sabadell - Barcelona	
13. Compostela - Sestao	
14. Murcia - Figueres	

Pleno 15

Avilés - Lleida	
-----------------	--

PROPERA JORNADA

PRIMERA DIVISIÓ

1. Burgos - Barcelona	
2. Mallorca - Albacete	
3. Español - Deportivo	
4. R. Sociedad - Logroñés	
5. Zaragoza - R. Madrid	
6. Oviedo - Sp. Gijón	
7. At. Madrid - Sevilla	
8. Osasuna - Ath. Bilbao	
9. Valencia - Valladolid	
10. Tenerife - Cádiz	

Llum verda al Mundial 94

Els entrenadors i seleccionadors de futbol són més aviat ploràmiques, ja que habitualment mostren un respecte extraordinari cap a tots els rivals. Fins i tot quan la diferència entre dos equips és prou evident, solen recórrer al tòpic: "No hi ha enemic petit. No podem confiar-nos", solen dir els tècnics.

Aquesta actitud de prudència, de respecte exagerat envers els rivals, és la que ha mostrat el seleccionador espanyol Vicente Miera, després de conèixer els equips amb els quals s'haurà d'enfrontar Espanya en la fase classificatòria del Mundial del 94. La selecció de Miera haurà de jugar amb Albània, Irlanda

del Nord, Dinamarca, Eire, Letònia i Lituània. No hi ha motiu per esverar-se.

Espanya, bandejant anàlisis catastrofistes, no ha de tenir problemes per ocupar una de les dues places que li han de permetre ser present en un Mundial tan pintoresc com el que es jugarà als Estats Units. Només Eire i Dinamarca són rivals d'una certa entitat i n'hi ha prou que la selecció espanyola mostri un nivell mínimament acceptable per assolir la classificació.

El rival més seriós pot ser Eire, ja que es tracta d'una selecció formada, per homes que juguen a la primera divisió anglesa i

tenen prou experiència i ofici per fer front a reptes seriosos. Destaquen per la seva força física i per una capacitat de lluita encomiable, que sempre posa les coses difícils als equips contraris. Són inferiors tècnica-ment a la selecció espanyola.

Dinamarca, es una selecció més assequible. Només el barcelonista Laudrup despunta en el panorama internacional. No és l'equip poderós i imaginatiu d'anys enrera. A més, la selecció espanyola sempre ha estat la seva "bèstia Negra".

■ Tomàs Puntí

Catalunya, campiona d'Espanya per autonomies en Taekwondo

CARTAGENA.— Catalunya s'ha proclamat campiona d'Espanya per autonomies en categories masculina i femenina, després de disputar-se aquests campionats en el poliesportiu municipal de Cartagena.

En categoria masculina es proclamà campió el club Parra de Catalunya, seguit del Patronato Municipal de deportes de Guadalajara i el club Mang-Ho, de les Illes.

En femenina, després de Catalunya es classificaren en segon i tercer lloc Andalusia i Castella-La Manxa, respectivament, de les vuit comunitats que van prendre part en el campionat.

Jutges i cronometradors celebren el "Dia de l'Àrbitre", a Catalunya

Aquest cap de setmana no hi ha competició de waterpolo

BARCELONA.— Els jutges i cronometradors de la Federació Catalana de Natació no desenvoluparan les seves funcions en els encontres de Lliga Nacional de waterpolo d'aquest cap de setmana, ja que celebraran el dia de l'àrbitre.

La celebració del dia de l'àrbitre, que tradicionalment agrupa els col·legiats de la Federació Catalana en aquestes dates, afectarà també l'encontre de tornada de quarts de final de la Copa d'Europa de waterpolo, que disputaran en la piscina Sant Jordi el Club Natació Barcelona i el Jadran Splitz.

A causa que les taules dels encontres de Lliga Nacional estan integrades per jutges de la Federació territorial catalana, l'absència dels col·legiats haurà de ser solucionada amb la presència d'àrbitres d'altres territorials.

■ E.F.E.

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquit repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Imprès a dues tintes. Enquadernació Gualflex, amb dues tintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

televisió

Programació del 15 al 21 de desembre de 1991

TV
3

DIUMENGE, 15

09.15 Sardanes
09.30 Clup super 3
12.30 Una caseta al camp (D)
12.55 La reina de casa (D)
13.25 Amor a primera vista
14.30 Telenotícies - El temps
15.10 Club super 3
15.35 Tarda de cine (D):
«Estimats pares»
17.20 Stingray (D)
18.30 Roseanne (D)
19.00 Magnum (D)
20.00 Gol a gol
20.30 Telenotícies
20.55 El temps
21.00 Trenta minuts
21.35 Dallas (D)
22.25 Gran estrena: «Un cert encant»
23.45 Innocent o culpable (D)
00.10 **SIGNES DELS TEMPS**

ESPAIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

09.50 Gradul's, ara pot
10.20 Informació agrària
10.30 Universitat oberta
12.30 A dalt i a baix (D)
14.00 T/N Comarques
14.30 Telenotícies - El temps
15.05 Bona cuina

20.15 Bona cuina
20.30 Telenotícies - El temps

DILLUNS, 16

11.00 Trenta minuts
11.30 Això és massa
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Betes i films
21.35 Pantalla (D): «Indiana Jones i el temple maleït»
23.45 Telenotícies - Diners
00.15 Tot l'esport

DIMARTS, 17

11.00 Thalassa
11.30 Versió directa
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Amor a primera vista

22.15 Avui per demà

22.45 Wolf (D)

23.45 Telenotícies - Diners

00.15 Tot l'esport

DIMECRES, 18

11.00 Personal i intransferible
11.40 Dallas
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)

15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.05 Cinema 3: «danquis»
23.45 Informatiu cinema
00.15 Telenotícies - Diners
00.45 Motor a fons

DIJOUS, 19

11.00 Vida salvatge
11.45 Més enllà del 2000
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)
15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 El joc del segle
22.40 Actual
23.40 Telenotícies - Diners
00.10 Temps de neu

DIVENDRES, 20

11.00 Vida salvatge
11.40 Actual
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)

15.15 Gent del Barri (D)
15.50 Com a casa
16.45 Cagney i Lacey (D)
17.30 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 La vida en un xip
23.50 Telenotícies - Diners
00.20 Pel·lícula: «Per Nadal, a casa»

DISSABTE, 21

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.30 El joc del segle
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 Bona cuina
15.10 Clup Super 3
15.40 Tarda de cine: «Un cervell de mil milions de dòlars» (D)
17.30 El pare Dowling (D)
18.30 Cop de sort
19.30 Baby boom (D)
19.55 El peregrinyetes (D)
20.30 Telenotícies
20.25 El temps
21.05 Això és massa
22.05 Cine nit: «El passatger de la pluja»
00.05 Cine de mitjanit: «Bogeria»

TV
2

DIUMENGE, 15

08.00 Clip clap video
09.00 **SANTA MISSA**
09.45 Faules d'Europa
10.00 Archie i Sabrina
10.30 Cine para todos: «Dos gemelas estupendas»
12.00 Domingo deporte
15.30 Cine paraiso presenta (I): «Soberbia»
17.05 Días de cine
17.45 Cine paraiso presenta (II): «Los Tarantos»
19.30 Frecuencia pirata
21.00 L'informatiu
21.15 Las colecciones de la 2: «Reunión familiar»
23.00 Estudio estadio
00.00 Off cinema
01.30 Jazz entre amigos

ESPAIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

08.00 Dibuja - 2
08.30 Mofli l'últim koala
09.00 TV educativa
10.00 Noticias
10.05 TV educativa
13.25 Conta cant
16.25 Redacció a la 2

DILLUNS, 16

11.00 Tandarra
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.30 Alac i gol
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip, clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest

17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «Esther y el Rey»
19.30 ACB
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 La barberia
21.15 Aquellos maravillosos años
21.45 Las chicas de hoy en día
22.15 La estrella es... la Universal: «Memorias de África»
00.30 Cine club: «Reina de la carretera»

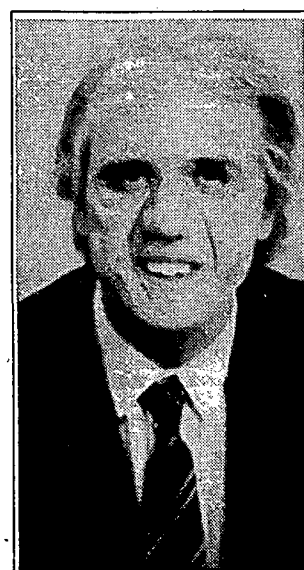
DIMARTS, 17

11.00 Se ha escrito un crimen
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.30 Especial
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «Retorno al paraiso»
19.30 Deportes
20.00 L'informatiu
20.30 Contrapunt
23.45 Força Barça
21.15 Punto y aparte
22.15 Llamadas a medianoche
23.15 Escalofríos
00.00 Prisma
00.30 Cine club: «Serafin»

DIMECRES, 18

11.00 Se ha escrito un crimen
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé

13.00 Xafarranxo
13.30 Força Barça
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras

15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera sesión: «El maravilloso mundo de los hermanos Grimm»
19.30 Barcelona olímpica
20.00 L'informatiu Vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Petits estats
21.15 Economía
21.20 Línea 900

22.15 El supercine de la 2: «Chicos listos»
00.00 Amancio Prada
00.30 Cine club: «Las tribulaciones de baltazar Kober»

DIJOUS, 19

11.00 Se ha escrito un crimen
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.25 Conta cant
13.30 Cara B
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras
15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera Sesión: «El hijo de Caroline, chérie»
19.30 Via olímpica
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Neu a la 2
21.15 Los Simpson
21.45 Matrimonio con hijos
22.15 Dijous cinema
00.00 Metropolis
01.00 Cine club: «Vive como quieras»

DIVENDRES, 20

11.00 Se ha escrito un crimen
12.00 Crear i viure
12.30 Menjar bé
13.00 Xafarranxo
13.30 Alicia
14.00 La familia Monster hoy
14.30 Clip clap video
15.00 Cifras y letras

15.30 Documental
16.30 Falcon Crest
17.30 Kate y Allie
18.00 Primera Sesión: «El filandrom»
19.30 NBA
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Lateral
21.15 Documentos TV
22.15 El mirall:
01.15 Cine club: «Las diosas del amor»
01.15 Cine club: «La mujer pantera»

DISSABTE, 21

08.00 Secuencias
09.00 España en solfa
10.00 Archie i Sabrina
10.30 Cine para todos: «Los viajes de Gulliver»
12.00 N.B.A.
13.30 Alac i gol
14.25 L'apuntador
14.30 L'informatiu
15.00 Va de cine
15.30 Ponte las pilas
16.25 Redacció de la 2
16.30 Sábado deporte
19.30 Redacció de la 2
19.35 Pista de estrellas
20.00 Sala-2
21.45 Devórame otra vez
22.30 L'informatiu
22.45 Mozart
23.45 Leyendas de la guitarra
00.15 La tabla redonda
01.15 El show de Steve Allen
01.45 Cine club: «Triángulo a cuatro» - «La mansión de Araucaime»

canal
33

DIUMENGE, 15

13.00 Handbol
14.30 Test 92
15.30 Gol a gol
16.00 Waterpolo
17.00 Futbol americà
18.00 Bàsquet
20.30 L'equalitzador
21.30 Gol a gol
23.45 Sputnik concert
00.45 Informe mundial CNN

ESPAIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

17.15 Gradul's, ara pot
17.45 Universitat oberta

18.10 Victor
18.30 Star Trek, nova generació
20.00 Tot l'esport
21.30 Les notícies amb Josep Cuni
22.00 El temps-Diners
21.25 Mil paraules

DILLUNS, 16

19.20 Ciptoman
19.25 Basquetmania
20.20 Sputnik TV
20.55 Gent del barri
22.15 Versió directa
23.10 Segle XX

00.10 Jazz & Co

DIMARTS, 17

19.20 Ciptoman
19.25 Basquetmania internacional
20.20 Sputnik TV
20.45 Sorteig Super 10
20.55 Gent del barri
22.15 Teatre: «Pèricles»

DIMECRES, 18

19.20 Ciptoman
19.25 Motor a fons
20.20 Sputnik TV
20.45 Sorteig Lotto 6/49
21.00 Futbol

23.00 Canal 34

DIJOUS, 19

19.20 Ciptoman
19.25 Temps de neu
20.30 Bàsquet
22.45 Informatiu cinema
22.45 Fila 33: «L'article 22»

DIVENDRES, 20

19.20 Ciptoman
19.25 Futbol
20.20 Sputnik TV
20.50 Gent del barri
22.15 Els intocables
23.05 Tres catorze setze

23.50 Sense retorn

DISSABTE, 21

13.15 **SIGNES DELS TEMPS**
14.00 Cadència
15.00 Viforia
15.15 Personal i intransferible
16.00 Futbol anglès
17.55 Moments olímpics
18.00 Futbol
19.45 Moments olímpics
20.00 Futbol
22.05 Telenotícies
22.30 Thalassa
23.10 Més enllà del 2000
24.00 Planeta terra

TV
1

DIJOU, 15
08.00 Informe semanal
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Campo y mar
12.00 135 escons
12.30 Un, dos, tres...
14.35 Dibujos animados
15.00 Telediario-1
15.35 El retorno d'Artacán
16.00 Sesión de tarde: «Aviador»
17.45 Los cuentos de Alf
18.10 Colegio Degraasi
18.35 Juego de niños
19.05 Un mundo diferente
19.30 Historia de dos ciudades
20.30 Telediario-2
21.05 Juzgado de guardia
21.35 Domingo cine: «Desaparecido en combate»
23.15 No tan bestias
23.20 Valentina
23.55 En canoa del Amazonas al Caribe
00.25 Arte y artistas flamencos
00.55 Música N.A.

ESPÀIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.35 Informativos en inglés
08.00 Avance telediario
08.05 Cada mañana
09.00 Avance telediario
12.55 Avance telediario
13.00 Teleuna
14.00 L'Informatiu migdia
15.00 Telediario-1
17.30 Avance Telediario
20.30 Telediario-2

DILLUNS, 16
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Más vale prevenir
18.00 Juega con nosotros
19.30 Telefilme
21.05 El precio justo
22.35 La piovra
23.50 En portada
00.20 Diario noche
00.40 Punto de vista
00.50 Acervo

DIMARTS, 17
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Tendido cero
18.00 Juega con nosotros
19.30 Telefilme
21.05 Los videos de primera
21.40 Sesión de noche, con... Alfredo Landa
23.20 A debate
00.20 Diario noche
00.40 Punto de vista
00.50 Semblanzas
01.40 **TESTIMONIO**

DIMECRES, 18
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 La última frontera
18.00 Juega con nosotros
19.30 Telefilme

21.00 Noche de Humor: «Taller mecánico» - «Las chicas de oro»
22.05 El teniente Lorena
23.30 Grandes relatos
23.50 Diario noche
00.20 Punto de vista
00.30 Caja de música

DIJOUS, 19
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Llave en mano
18.00 Juega con nosotros
19.30 Telefilme
21.05 Primero izquierda
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV
00.20 Diario noche
00.40 Cine de medianoche

DIVENDRES, 20
09.05 Sesión matinal
10.25 De par en par
12.10 Amor prohibido

13.30 Belleza i poder
14.30 No te rias que es peor
15.35 Rubi
16.25 Pasa la vida
17.35 Seguridad en marcha
18.00 Juega con nosotros
19.30 Telefilme
21.05 Un, dos, tres...
23.30 La pasión de Gabriel
00.30 Diario noche
00.55 Alucine

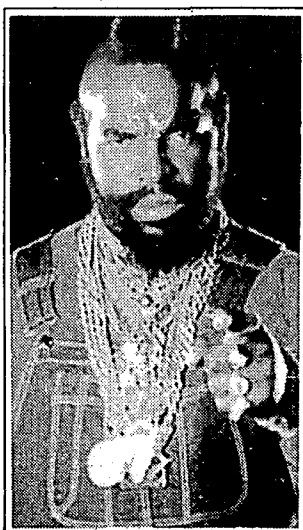
DISSABTE, 21
08.00 Caja de música
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 Concierto del Sábado
11.00 3, 2, 1, contacto
11.30 Juega con nosotros
13.00 Encuentro juvenil con Banesto
14.00 Rockpop
15.00 Telediario-1
15.35 Dibujos animados
16.00 Sesión de tarde «El Western»
17.35 Club Disney
19.35 El tiempo es oro
20.30 Telediario-2
21.05 Informe semanal
22.00 Sábado cine

antena
3

DIJOU, 15
06.00 Oh vídeo
06.30 Centímetros cúbicos
07.15 3 de A3
08.00 El gordo
09.33 La guardería del domingo
11.00 Fútbol sala
12.30 Peyton Place
13.15 Polvo de estrellas (I):
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas (II): «La conquista del Oeste»
20.03 La familia Newton
20.30 Noticias
21.00 El gordo
22.30 Noticias
22.35 Noche de lobos: «No abrirlo hasta Navidad»
00.30 Noticias del deporte
00.45 El programa de Hermida

ESPÀIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
06.45 Noticias
07.30 Aula-3
08.00 Noticias de economía
08.15 La guardería
09.30 Tan contentos

09.45 La salud
10.00 El oro y el barro
12.03 Santa Barbara
13.03 Bonanza
14.03 Noticias religiosas
14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias

15.30 Leonela
18.00 Teletienda
19.40 La ruleta de la fortuna
20.30 Noticias

DILLUNS, 16
07.00 Los protectores
16.30 Telecine: «Adiós Mr Chips Iª parte»
18.10 La merienda
18.30 Salvados por la campana
21.00 El equipo «A»
22.01 La película del lunes: «Stark, el duro»
00.30 Diamantes
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela
03.00 Aula - 3

DIMARTS, 17
07.00 La llamada del oeste
16.30 Telecine: «Adiós Mr Chips IIª parte»
18.10 La merienda
18.30 Un hombre de familia
21.00 El coche fantástico
22.01 La película del martes: «El árbol de la vida»
00.00 Mancuso

01.00 Hospital general
01.45 Pasarela
02.30 Aula - 3

DIMECRES, 18
07.00 La periodista atrevida
16.30 Telecine: «El pequeño milagro»
18.10 La merienda
18.30 Superforce
21.00 Nuevos policías
22.00 Cine: «Los presuntos»
00.15 En el calor de la noche
01.15 Hospital general
02.00 Pasarela
02.45 Aula - 3

DIJOUS, 19
07.00 La llamada del Oeste
16.30 Telecine: «El jardinero español»
18.10 La merienda
18.30 Salvados por la campana
21.00 Cinturón negro
22.01 Farmacia de guardia
22.30 De tú a tú
00.15 Lou Grant
01.15 Escuela de periodismo
02.00 Pasarela

02.45 Aula - 3
DIVENDRES, 20
07.00 Dos chicas de altura
16.30 Telecine: «Influjo del mal»
18.10 La merienda
18.30 El príncipe Bel Aire
21.00 Nuevos policías
22.03 La clave
02.30 Cine de madrugada: «La máscara de acero»

DISSABTE, 21
07.00 La llamada del oeste
07.30 Aula 3. Sala de concierto
08.00 Especial «Tan contentos»
14.03 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas (II): «Curro Jiménez»
20.03 Chicas con clase
20.30 Noticias
21.00 3 de A3
22.03 Polvo de estrellas (III): «Kim de la India»
01.30 «Mater Amatissima»
03.00 El programa de Hermida

tele
5

DIJOU, 15
07.20 Entre hoy y mañana
08.00 Superguay del domingo
10.30 Pressing catch
11.00 Arco iris
11.30 La 5ª Marcha
12.00 El Sheriff chiflado
13.05 ¡Que pasadal!
13.45 Helicóptero
15.00 Humor amarillo
15.30 Cine fiesta: «Flecha rota»
17.15 Que gente tan divertida
17.50 Tutti frutti
19.00 ¡Vivan los novios!
19.30 Sensación de vivir
20.30 Misterio para tres
21.30 Vip noche
24.00 Entre hoy y mañana
24.40 Colombo
02.00 ¡Que pasadal!
02.50 ¿Hablando se entiende la basca?

ESPÀIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.15 Entre hoy y mañana
07.55 Desayuna con alegría
09.20 «María, María»
10.05 Vacaciones en el mar
12.55 Entre platos anda el juego
13.25 Hoy
13.30 «...A mediodía alegría»
14.00 Enredos de familia
14.30 «Inés Duarte, secretaria»
15.30 Remington Steele
16.30 Viente de alquiler
17.20 Super Guay
19.00 Vip Guay
19.30 ¿Hablando se entienden la basca?
20.00 Hoy
20.05 Su media naranja

20.45 Telecupón
21.00 Manuela
DILLUNS, 16
11.00 Cine corazón: «Terapia al desnudo»
22.00 Gran pantalla T.V.:
23.45 Entre hoy y mañana
24.25 ¿Hablando se entiende la gente?

01.40 Arco iris
02.10 El inspector Derrick
DIMARTS, 17
11.00 Cine corazón: «Loco por Anita»
22.00 Gran pantalla T.V.:
23.50 Entre hoy y mañana
24.30 ¿Hablando se entiende la gente?

01.30 Las chicas con las chicas
02.00 El inspector Derrick
DIMECRES, 18
11.00 Cine corazón: «Tierras salvajes»
22.00 Cine 5 estrellas: «Los señores del acero»
00.20 Entre hoy y mañana
01.05 Fútbolísimo

02.55 El inspector Derrick
DIJOUS, 19
11.00 Cine corazón: «Trío de damas»
22.00 ¡Que gente tan divertida!
22.30 Silencio, se ríe: «Un rolls para Hipólito»
00.15 Entre hoy y mañana
01.00 Noche de miedo: «Llamadas de terror»
02.40 Humor 5 estrellas

DIVENDRES, 20
11.00 Cine corazón: «Una esposa para Navidad»
22.00 Sensación de vivir
23.00 Tutti frutti
00.15 Entre hoy y mañana
01.00 ¿Hablando se entiende la gente?

DISSABTE, 21
07.15 Entre hoy y mañana
07.55 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor amarillo
11.30 Pressing catch
12.05 El sheriff chiflado
13.00 Telecinco, ¿Dígame?
15.00 Campeones
15.30 Cine fiesta: «Un grito en el pantano»
17.30 Vip noche
19.00 Vivan los novios
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Inés Duarte, secretaria
21.00 Manuela
22.05 Humor cinco estrellas
24.15 Entre hoy y mañana
24.30 Pressing boxeo

COMENTARI TV

TV publicitat i Nadal

Encara faltaven dos mesos per Nadal que en tots els canals de TV ja feien publicitat de joguines bombardejant tant a pares com a fills.

Deixant de banda les creences de cadascun i de tots aquells que comprem joguines i regals, de tots els que anem amunt i avall corrent per trobar tal o qual cosa més barata o que almenys no s'hagi esgotat, em preguntava jo quants de tots nosaltres teniem realment un motiu per comprar, gastar i fins i tot endeutar-nos?

La meua filla gran, de cinc anys, ja em comença a preguntar pels Reis. Mare, i quant falta perquè arribin els reis? I com que és una criatura està embadalida per les joguines i ho demana tot.

Doncs bé, penso que sigui la que sigui la nostra manera de veure la vida, el Nadal és un temps especial per compartir. Compartir amb la família, amb els amics, amb els qui tenen més o tenen menys, o fins i tot amb els qui no tenen res. (Sempre es pot aprendre dels altres).

Tant de bo tot aquest enlluernament dels anuncis publicitaris i aquestes cançons d'una felicitat recobrada ens ajudi a tots a mirar-nos una mica més endins, a créixer en qualitat humana, a donar-nos als altres, a ser més alegres, més tolerants, més oberts i a saber mirar al fons de les persones i a treballar-hi quelcom de nou, i no deixar-nos emportar només per un consumisme que arribat el dia 7 podria trobar-nos buits de motivacions i de butxaca.

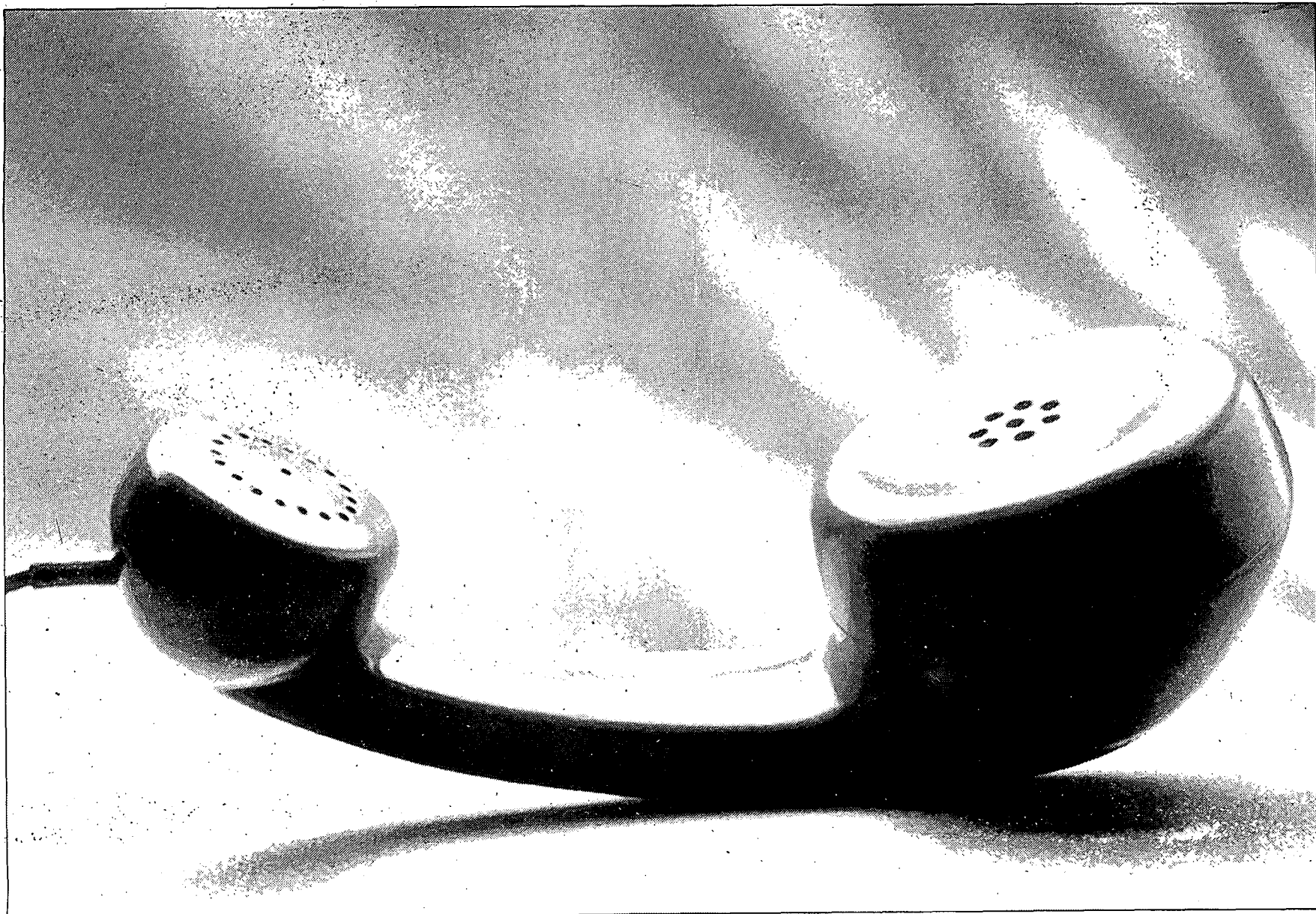
■ Mercè Pérez i Lorda

Telespectadors Associats de Catalunya
Plató 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

GENERALITAT DE CATALUNYA

AQUEST TELÈFON SAP ESCOLTAR

Qualsevol dubte, avís, idea o suggeriment sobre el món dels infants, serà escoltat.

Perquè el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya posa a la seva disposició el **Telèfon de la Infància**.

Un telèfon important, per als nostres nens, que sabrà informar, atendre i ajudar a solucionar tots els temes

que afectin directament aquells qui seran el futur de Catalunya. Una sola trucada al **900 300 100** posarà en moviment tot un grup d'especialistes en saber escoltar i respondre.

Departament de Benestar Social

Amb la col·laboració de la Federació de Municipis de Catalunya
i l'Associació Catalana de Municipis.

PER AJUDAR

SOM 6 MILIONS

ELS NOSTRES NENS

A fer el pessebre!!!

-Pare, hem de fer el Pessebre!

-Oi tant! Quan tinguis un moment, mira aquella capsa grossa on varem guardar les figures i altres coses del Pessebre de l'any passat. Un vespre, tots plegats, farem el projecte del Pessebre d'enguany, i mirarem allò que ens falta.

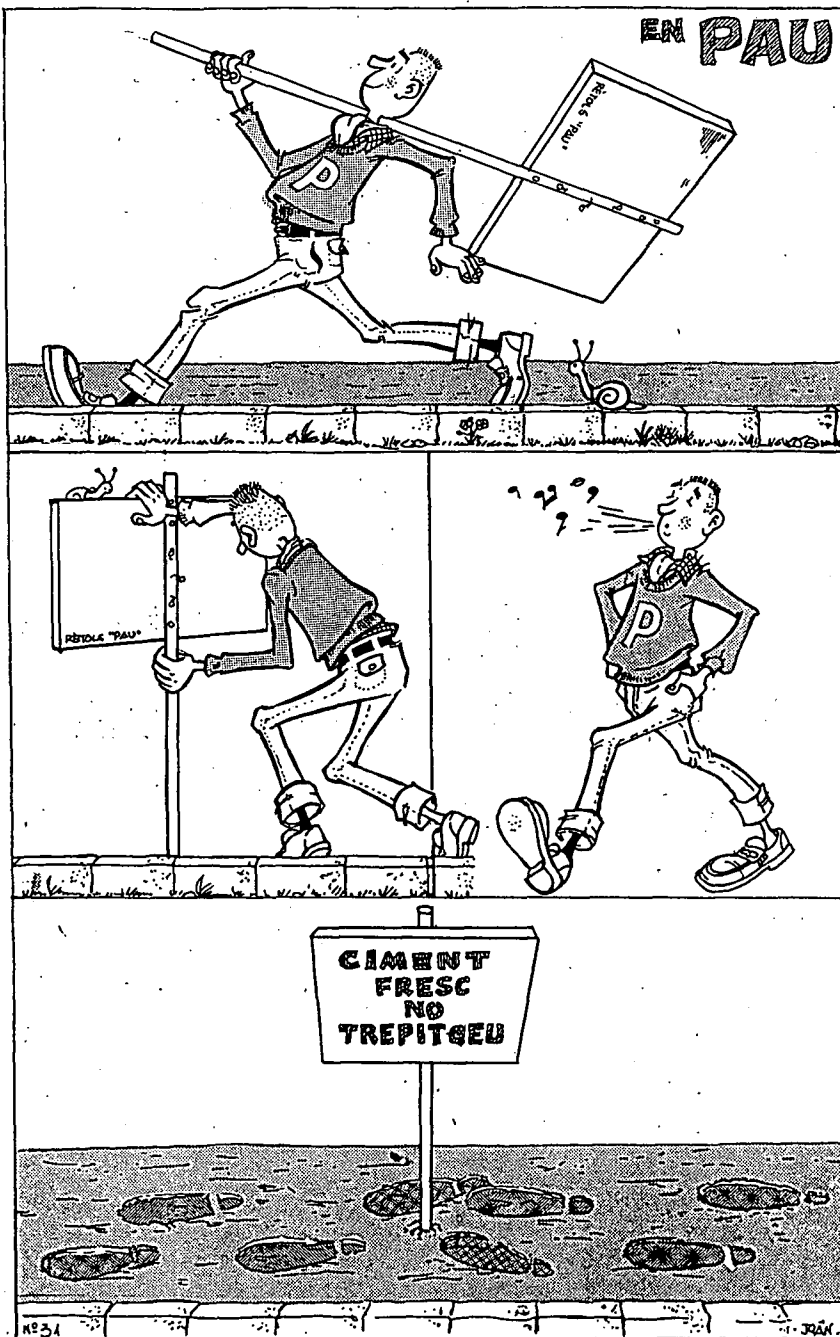
Avui, en tornar del "cole", he dit a la mare que m'ajudés. Amb l'escala d'alumini m'he enfltat i he baixat dels dalt de l'armari gran la "caixa de Nadal".

A mi, allò que més m'agrada, és treure la pols i els flocs dels menuts encenalls a la figures del Pessebre. És com trobar-se de nou amb uns estimats amics. Les miro i remiro, i em sembla que el pescador està més somrient, que a Sant Josep li ha crescut més la barba, que la Mare de Déu té els braços una mica més oberts, que l'Infant Jesús té ganes que el pugin a la falda, que els pastors no es cansen de jeure i els altres de caminar... Els Reis amb les seves barbes, i els seus patges, semblen personatges de somni.

Quan vingui el pare, parlarem del suro i de la molsa, del guix i de les pintures, del cel blau i del riu, de com instal·larem els llums, i ben aviat farem el Pessebre.

És clar que, allò més important del Nadal, com diu Mn. Josep, no és allò que fem a fora, sinó allò que passa a dins del nostre cor. Cada cor ha de ser un Pessebre Vivent, on Jesús, Maria i Josep sigui acollits i estimats de debò.

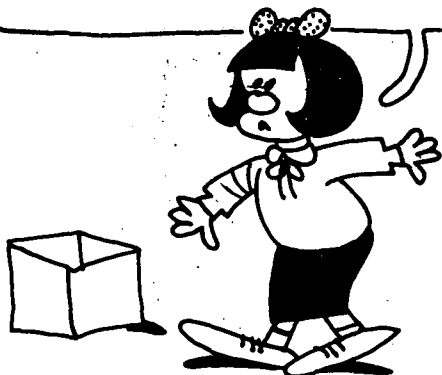
L'Eixerit

Avet Set esllips per a nenes i nens

EN PITU CALSAPEU

TOTA LA CIUTAT ESTÀ
PLENA DE CARSES BUIDES

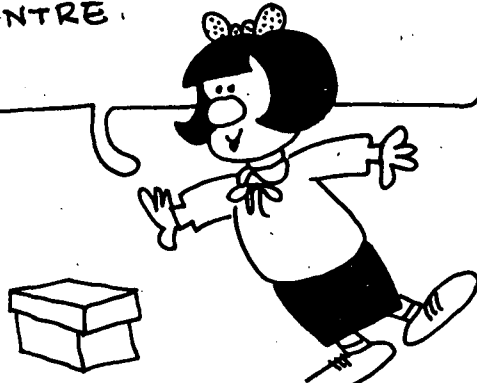
CADA VEGADA N'HI
HA MÉS.

LES TROBO PERTOT ARREU

OH! UNA DE TAPADA...
VAIG A VEURE QUÈ HI HA
DINTRE.

"SENYOR O SENYORA :
VOSTÈ ÉS MOLT XAFARDER
OXAFARDERA"

VOLS QUE T'EXPLIQUI LA
BROMA TAN BONA QUE HE
FET AVUI ?

NO CAL JA
L'HE
PATIT

JOAN G. JUNCEDA

(BARCELONA 1881-BLANES 1948)

per J. Salvador

No diguis ase a ningú
que no ho sigui més que tu.

En Joan Junceda fou un dels dibuixants (amb en Cornet, potser el més important) dels periòdics infantils "En Patufet", el "Violet" i "L'Esquix" que tant van influir en la formació dels nois i noies catalans d'almenys dues generacions. Col·laborador habitual d'en Josep M. Folch i Torres, il·lustrà les seves "Pàgines viscudes" i la majoria de les novel·les d'aquest escriptor. Tot i ser d'origen castellà—era fill de militar—s'integrà plenament en l'esperit del nostre poble i col·laborà en una pila de

publicacions nacionalistes. Fou, creiem un gran educador dels nois i noies a través de la imatge. Fou un bon patriota i un home bo, creient i religiós.

El 1915 el "Foment de Pietat Catalana" edità el llibre "Proses de Bon Seny", recull dels aforismes, faules i acudits il·lustrats per en Junceda i publicats al setmanari "Bon Seny" d'en Jaume Raventós, de Sant Sadurní d'Anoia. Un d'aquests refranys il·lustrats és el que reproduïm en aquesta pàgina.

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Lluç, capítol 3, versets del 10 al 18. (Lc 3:10-18).

Reflexionem: 1. La pregunta que es feia la gent davant la crida de Joan, era raonable: "Així, doncs, què hem de fer?" És la pregunta que hem de plantejar-nos tots i cadascú de nosaltres: ¿Què puc fer per mostrar el meu amor a Jesucrist, que l'estimo i que vull viure com un deixeble seu?

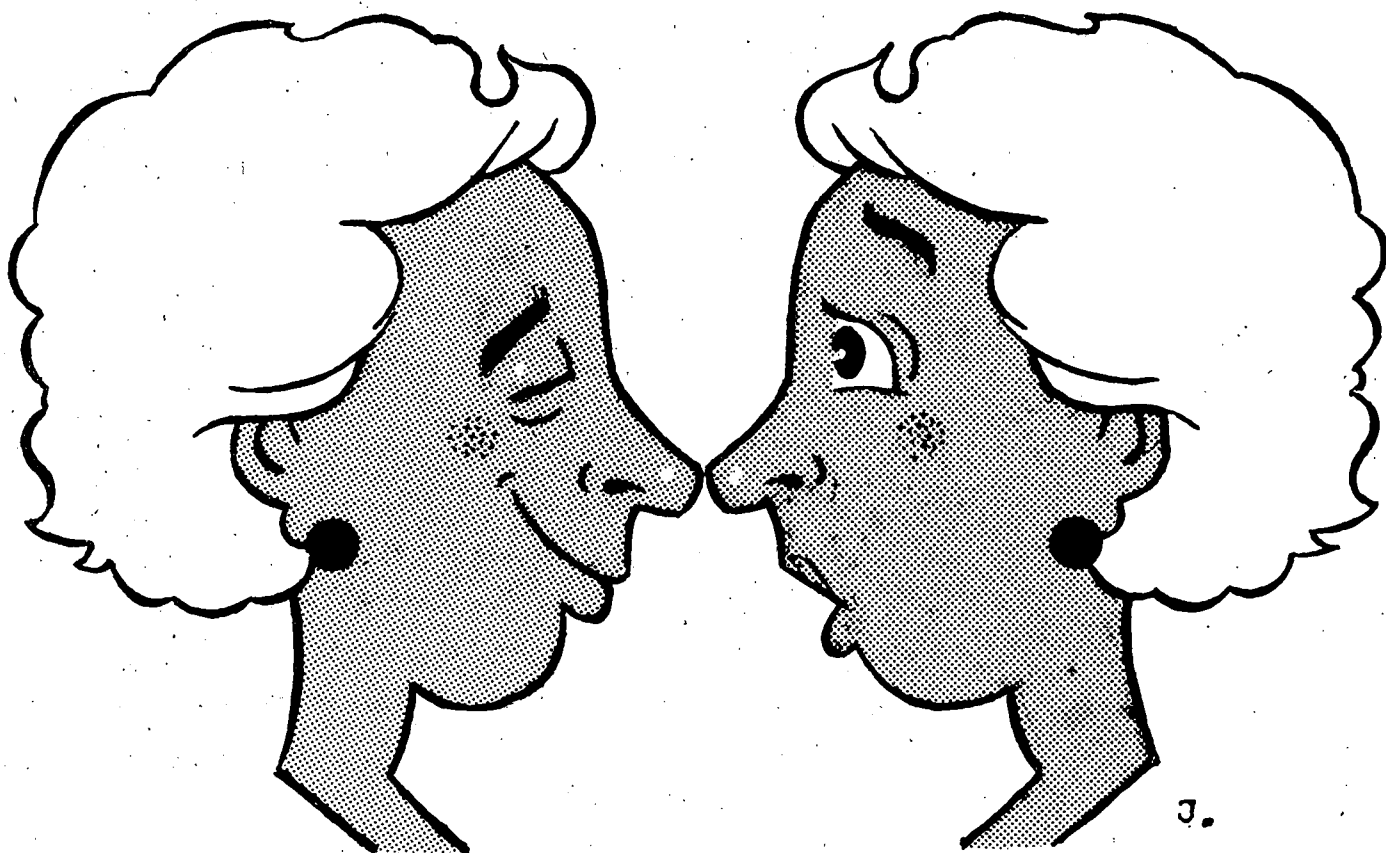
2. Potser el meu comportament a casa pot ser millor? Potser podria fer quelcom que m'ajudés a no ser egoista: ajudar, compartir, donar? Potser haig de revisar com tracto els meus companys i amics; si de debò els estimo o només vull que facin la meua? De cara a Jesucrist, hi penso, prego, l'estimo?

3. El baptisme de Joan era un baptisme simbòlic que significava que la persona demanava a Déu perdó pels seus pecats. En el nostre baptisme, instituit per Jesucrist, nosaltres rebem l'Esperit Sant que ens fa participants de la vida divina que Jesús viu en plenitud, i posa en el nostre cor el foc de l'amor a Déu i als germans

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'amic del mirall

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un poblet llunyà, qui sap on para, hi vivia un jove net molt tímid que es deia Ignasi. L'Ignasi no tenia cap germà, ni cap cosí, i com que era tan tímid, gairebé no tenia cap amic.

Bé, de fet, això que us acabo de dir no és del tot veritat. L'Ignasi tenia un gran amic, un amic molt especial. L'amic de l'Ignasi el venia a saludar cada matí, quan es treia la son de les orelles al lavabo, i quan es rentava les dents després de dinar.

Sempre que l'Ignasi es mirava al

mirall, arribava el seu amic. Quan la mare el clénxinava i li omplia el cap de colònia, el seu amic era allà, despistant perquè la mare no el veiés. I quan l'Ignasi l'esquitxava des de la dutxa, el seu amic era allà rient tant o més que el mateix Ignasi.

Però quan l'Ignasi n'havia parlat amb els companys de l'escola, li havien fet befa. El pare li deia que ja era massa gran per aquestes ximpleries. I la mare tampoc no li feia gaire més cas que els altres.

Una nit, quan l'Ignasi s'estava rentant les dents, abans d'anar a

dormir, la mare el va sentir que xerrava.

—Amb qui parles, Ignasi? —li va preguntar.

—Amb el meu amic, mare, mirate'l —va fer l'Ignasi.

—Au, vinga, deixa't de bestieses que ja saps que el pare no li agrada.

Tot moix, l'Ignasi va arronsar-se d'espatlles i va dir-li "bona nit" al seu amic.

La mare, somrient, va fer un cop d'ull al mirall, i encara ara no s'ha refet de la sorpresa: la imatge del mirall li havia fet l'ullet!!!

Avet Set — Avet Set —

BABAR™

i els seus amics d'excursió

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

Mentre Celest, la vella senyora i Babar prenen cafè, els nens exploren els voltants.

Artur descobreix una al llot, després una altra, i una altra, i decideix seguir-les.

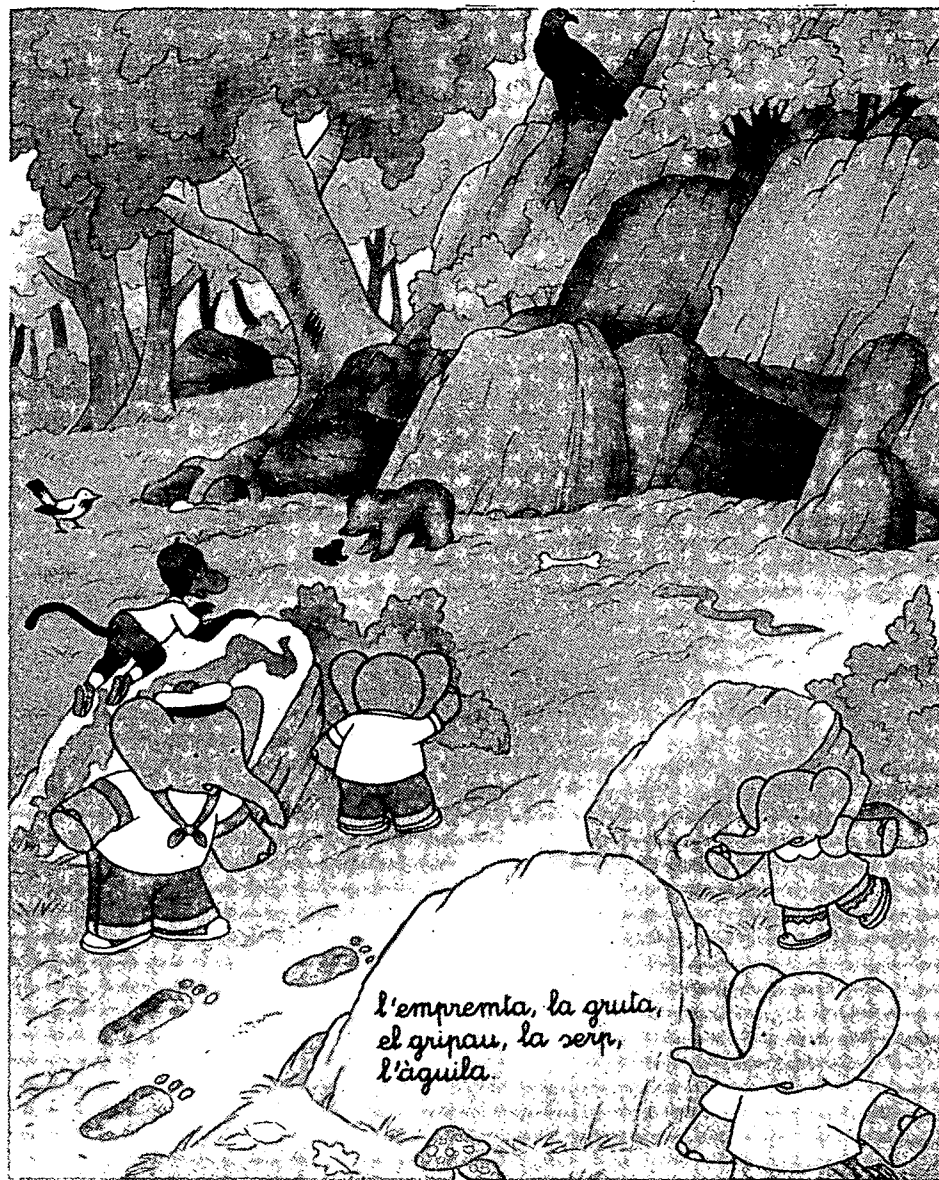
-Una ! -crida Alexànder, entusiasmada.

-Mira, el cadell d'ós que hem vist abans -diu

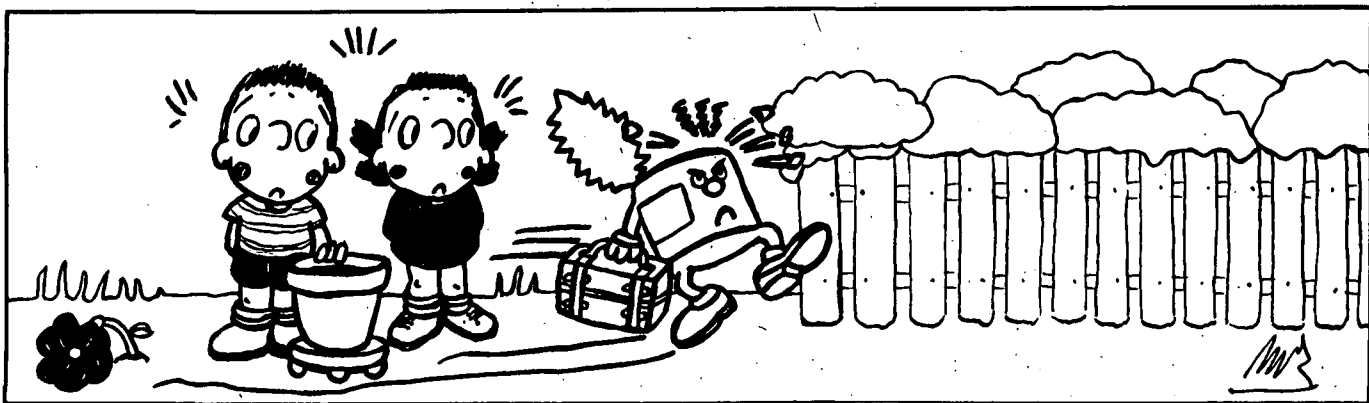
Zèfir, fluixet -. Fa riure amb el .

-El que no fa... fa ri... riure -balbuceja Flora -, és aquella ! Auxili!

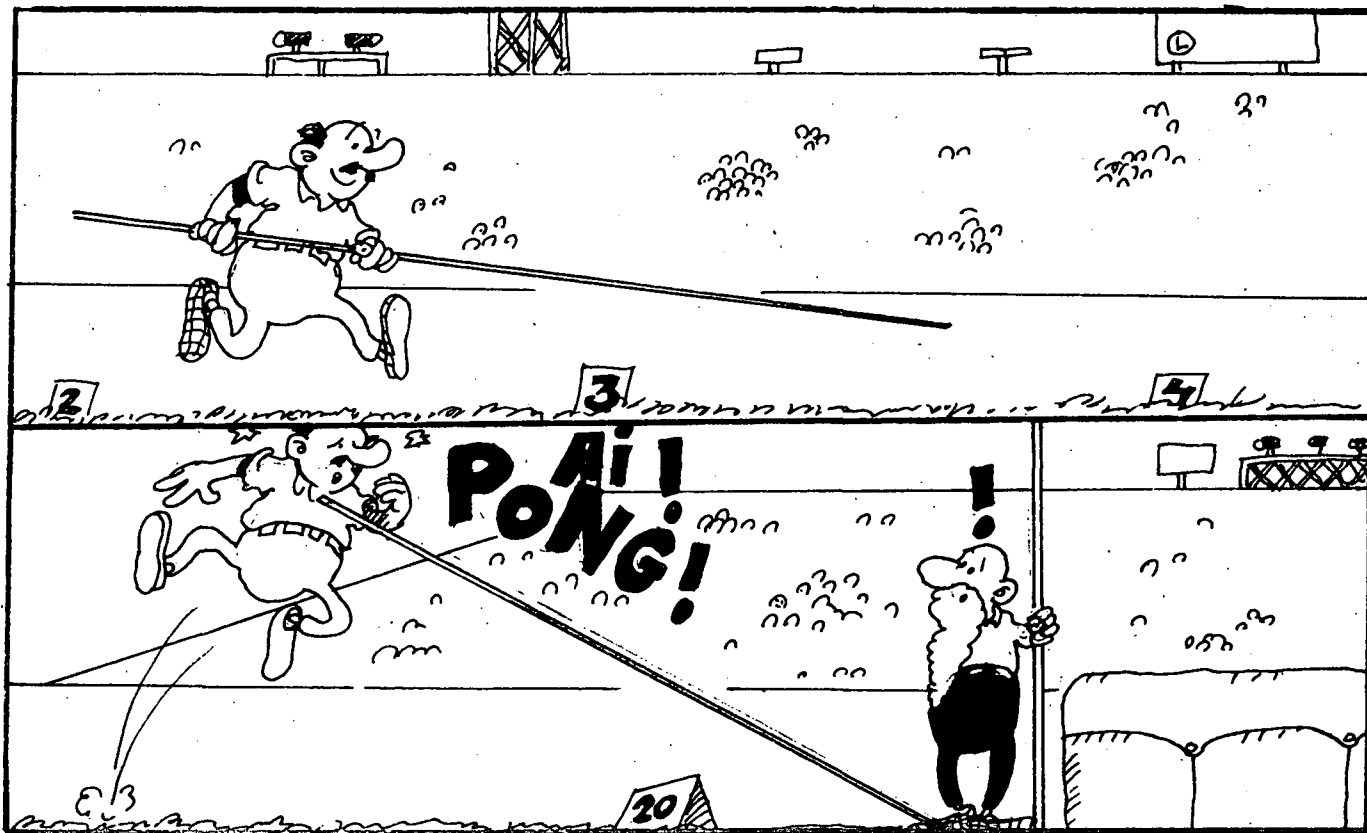
Però qui hauria de tenir més por és la serp, perquè des del rocam, una l'ha vista.

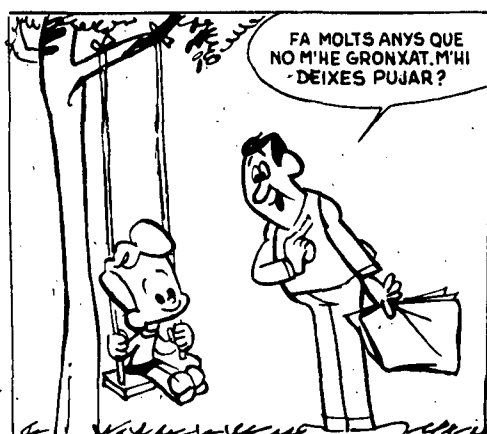
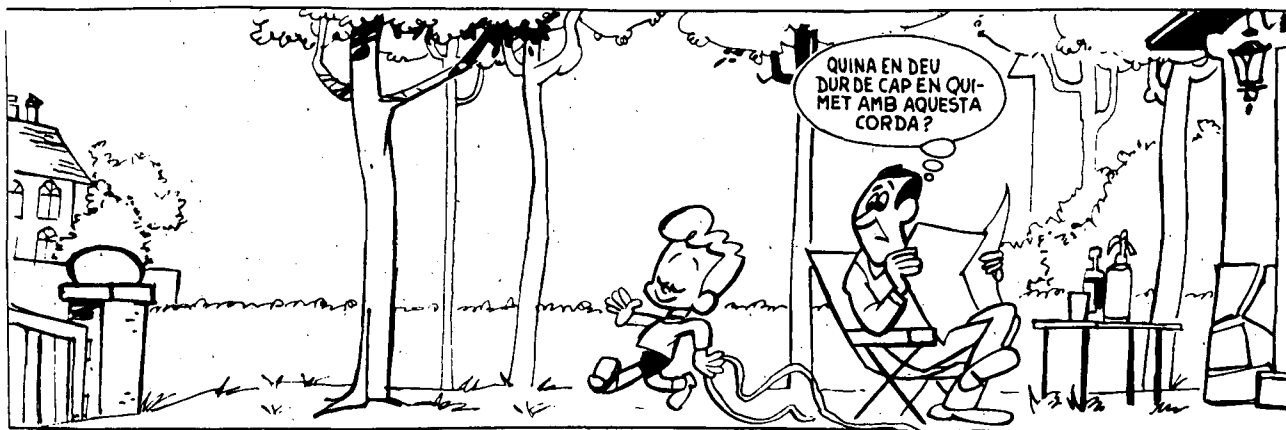
Babar i els seus amics creats per Jean i Laurent de Brunhoff

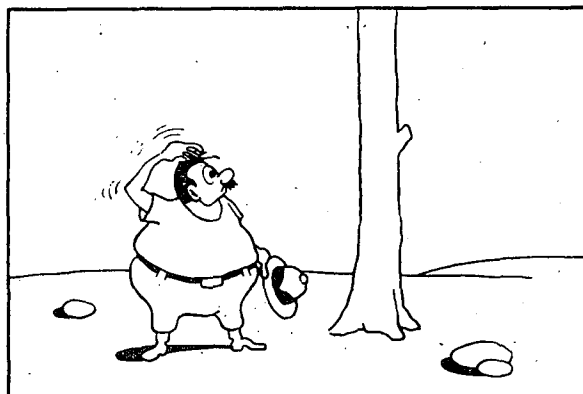
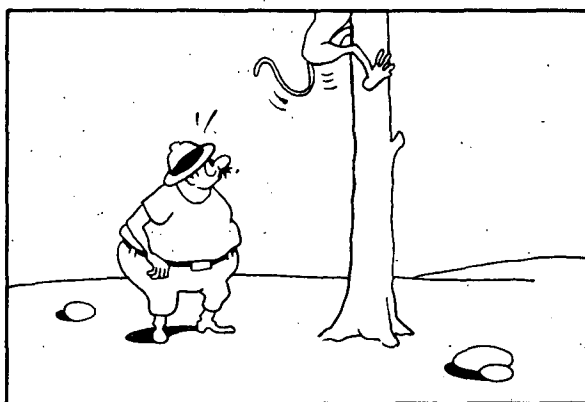

EN BADOSA I EN BASORA

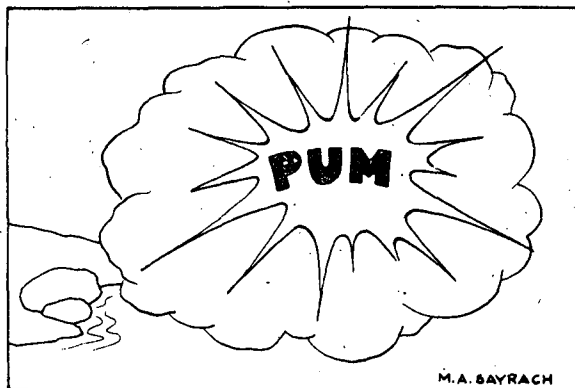
EN QUIMET TRAPELLA

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

© M. A. SAYRACH

Avet Set — Avet Set —

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 35

Cada dia és festa

CALENDARI

Diumenge, 15 de desembre. III d'Advent. Sta. Sta. Cristiana (Nina), esclava.

El sol surt a les 7.10 i es pon a les 4.23 —hora solar—.

Dilluns, 16 de desembre. Sts. Ananies, Azaries i Misael, mrs.; Eusebi, b. mr. Stes. Albina, vg. mr. i Adelaida (Alicia); emp.

Dimarts, 17 de desembre. Sts. Llätzer, b. mr.; Joan de Mata, cfr. fdr.; Sta. Vivina, vg. Bta. Iolanda. Bt. Josep Manyanet.

Dimecres, 18 de desembre. La Mare de Déu de l'Esperança —o de la O—. St. Gracià, b.

Festa major a la Batllòria, Cadaqués i Figuerola del Camp.

Dijous, 19 de desembre. Sts. Urbà V, p.; Nemesi, mr. Stes. Tea, mr. i Eva.

Divendres, 20 de desembre. Sts. Domènec de Silos, ab.; Macari, mr. i Benjamí, patriarca.

Dissabte, 21 de desembre. Sts. Pere Canisi, S.J. dr.; Severí, b. i Glicerí, pvre. mr.

15 de desembre. Diumenge III d'Advent. Lectures: Primera So 3:14-18a; Is 12; segona Fl 4:4-7; tercera Lc 3:10-18.

16 de desembre. Dilluns de la III setmana d'Advent. Lectures: Primera Nm 24:2-7.15-17a; Salm 24; segona Mt 21:23-27.

17 de desembre. Dimarts. Fèria privilegiada. Lectures: Primera Gn 49:1-2.8-10; Salm 71; segona Mt 1:1-17.

18 de desembre. Dimecres. Fèria privilegiada. Lectures: Primera Jr 23:5-8; Salm 71; segona Mt 1:18-24.

19 de desembre. Dijous. Fèria privilegiada. Lectures: Primera Jt 13:2-7.24-25a; Salm 70; Lc 1:15-25.

20 de desembre. Divendres. Fèria privilegiada. Lectures: Primera Is 7:10-14; Salm 23; segona Lc 1:26-38.

21 de desembre. Dissabte. Fèria privilegiada. Lectures: Primera Ct 2:8-14 o bé So 3:14-18a; Salm 32; segona Lc 1:39-45.

Litúrgia de les Hores.

Setmana 3.

Diumenge III d'Advent. Tot propi.

Dilluns: De fèria.

Dimarts: De fèria.

Dimecres: De fèria.

Dijous: De fèria.

Divendres: De fèria.

Dissabte: De fèria. Vespres I de demà.

a cura de Pletat Campmajó

La manipulació de l'esperit

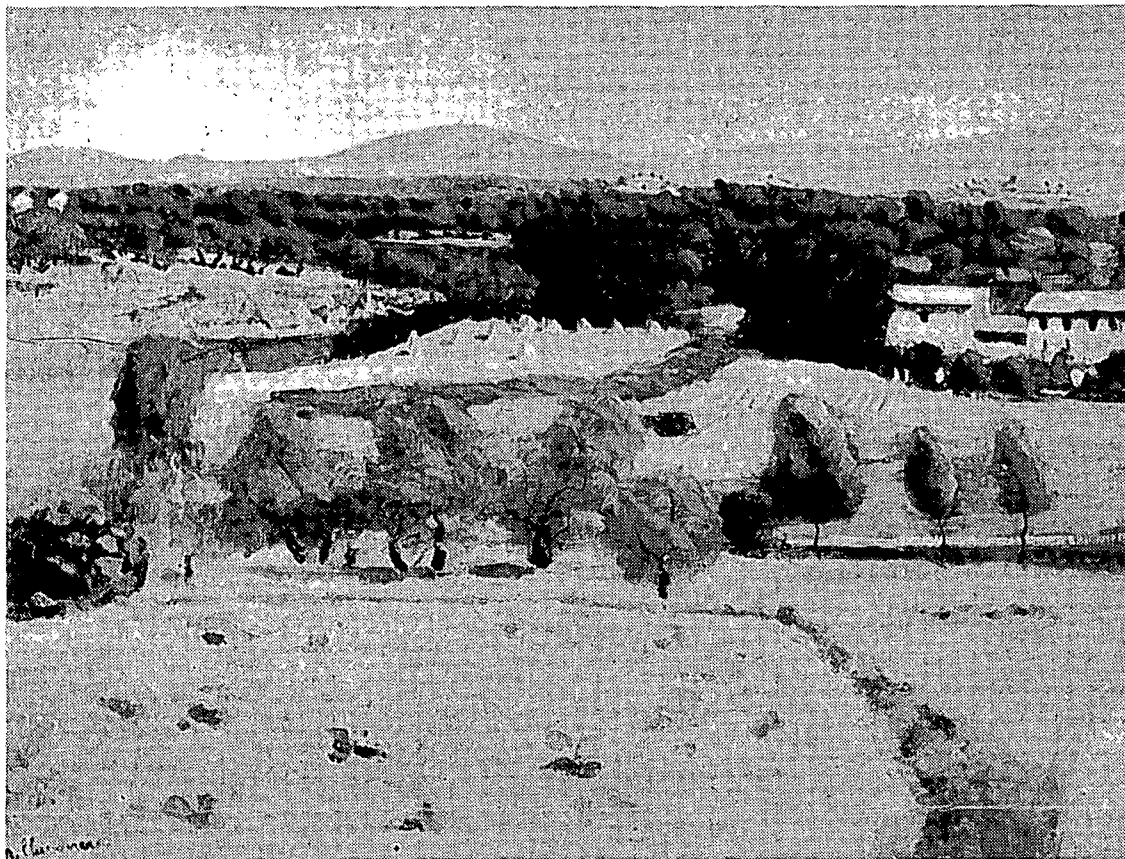
Els nostres dies abunda la gent que per mitjà d'estimulants, sintètics o no, accelera el seu ritme vital per poder rendir més o per tal de sentir-se eufòrica. I no parlem de la droga pròpiament dita, la qual, després d'haver-te donat ales, t'enfonsa i causa esgotament en una mena d'infern. ¿Com volem que la gent d'avui tingui fortalesa d'esperit, si a la més petita contrarietat corporal o anímica acudeix a l'instant a les píndoles estimulants o als analgèsics? L'ús acaba en abús.

■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

L'ESGLÉSIA CELEBRA

D'ACÍ I D'ALLÀ

HOMES I INSTITUCIONS

REPRODUCCIÓ D'UN ORIGINAL DEL PINTOR LLAVANERA •

Record d'un pintor empordanès

Marià Llavanera i Miralles

Si la vida de Marià Llavanera fou breu, la seva tasca i aportació artística foren abundoses, plenes d'encerts, formant part de l'anomenada Escola d'Olot, que dirigia Iu Pascual, artista bondadós de la ciutat dels volcans.

El pintor Llavanera va néixer a Lledó d'Empordà l'any 1890 i morí en la mateixa vila el 1927: solament tenia 37 anys.

L'origen de l'Escola d'Olot, molt tradicional, data del segle XVIII, quan per exigències en la preparació de teixits estampats anomenats "indianes", el Bisbe de Girona, Tomàs de Lorenzana, hi fundà l'any 1783 una Escola de Dibuix en l'antic immoble del Hospici de l'esmentada ciutat d'Olot. Més endavant, patrocinà també una "Escola d'Arts i Oficis", que és on Iu Pascual desenvolupà el seu destí vocacional com a artista i mestre director, institució que cap als anys trenta s'anomenaria "Escola Superior de Paisatge", sota el

patronatge de la Generalitat.

Les obres, entre altres, de Josep Clarà, Joaquim i Marià Vayreda, Gussinyè, Bardanas... donaren un autèntic i mundial prestigi a l'Escola d'Olot per les seves obres i els bells voltants que plasmaven amb encert reconegut.

Llavanera era tingut com un pintor de gran percepció, amb exquisit sentit dels colors. Rafael Benet, un bon crític d'art, ens diu que era home de temperament i personalitat poc corrent, inspirat sempre en la nostra terra i els seus paisatges, exposant a Barcelona, Girona, Bèlgica i Figueres.

Tractà en la seva pintura diversos temes; marines, figura, composició, etc. copsant els horitzons empordanesos que interpretava de manera personalíssima.

Tot i que la seva tasca no fou gaire reconeguda en el seu temps, pel que fa a la nostra Ciutat—Barcelona—, el Dr. Estil·las Reixac, bon metge barceloní i personatge

d'agut criteri, procurà aplegar a casa seva bona part de l'obra pictòrica de Llavanera, que el pas del temps ha revaloritzat, conservada com una preuada joia per la bellesa dels temes i les delicades tonalitats dels ambients representats, sense oblidar l'adequat cromatisme, ni la lluminositat de l'Empordà que ell tant estimava.

I ara, recordant la seva dedicació admirable podríem dir, com el poeta, a Marià Llavanera:

*"Sota el xiprer i là Creu,
ja res no et manca.*

Una balada et faci de tatll.

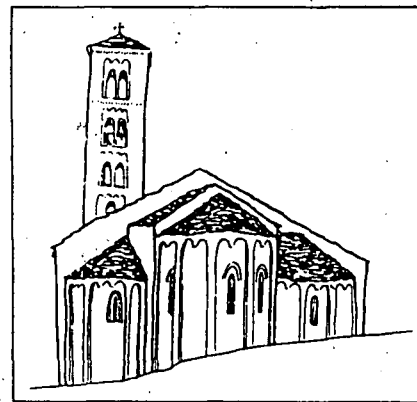
*Tots els mussols de ploma de vellut,
—immòbils, drets al caire de la tanca—
t'han dit adéu amb l'ala grisa i blanca."*

Amb emoció també hem recordat el pas del bon pintor que espera a l'Empordà, la veu del qui un dia dirà a la seva despulla: "Aixeca't i camina!..."

■ Pletat Campmajó

VIURE EN L'ESGLÉSIA

Joia. Pregària. Pau

El Sínode d'Europa serà clausurat el dia 14 de desembre. Encara no sabem exactament quina serà la conclusió que se'n treurà, i quina la imatge que en restarà per a la vida de l'Església, a Europa. Tanmateix, en el moment present ja hi ha alguns elements que permeten un comentari, i que poden trobar en la segona lectura d'aquest diumenge «Gaudete» una forma de síntesi afortunada.

• "ALEGREU-VOS SEMPRE EN EL SENYOR...!"

Diverses veus, dins i fora del Sínode, han insistit aquestes setmanes en la importància de la joia com element testimonial cristià de cara a l'evangelització. Entre elles, és particularment aguda la reflexió d'un professor d'origen berlinès que ensenya actualment a l'Universitat de Munic. Heus aquí el seu pensament:

«Només quan la fe és experimentada com un privilegi (gràtuit), el cristianisme està en condicions de suscitar el desig de participar d'aquest privilegi. Per guanyar les persones a una causa, és necessari que aquesta causa pugui ésser presentada 1) com a veritable, 2) com a bona, és a dir, com a font de salvació, i 3) com a bella, és a dir, com a font de joia, quelcom que es fa irresistible a causa de la seva bellesa intrínseca... El futur de la fe depèn del fet que la fe esdevingui visible com a font de joia... Només quan les falses expectatives seran desemmascarades amb decisió mostrant llur caràcter il·lusori i sense fonament, la fe tornarà a ésser visible com a font de joia. La nova evangelització depèn d'això, puix en últim terme l'home es decanta per allò que pot donar-li una joia més gran».

Les paraules d'aquest professor, que ha intervingut en el Simposi preparatori al Sínode, són una bona interpretació del «visqueu sempre contents» de l'Apòstol. No es tracta, en efecte, de la recerca d'una «felicitat» a mesura de compra/venta, sinó de la joia que ve de la fe, és a dir, de la seguretat que «el Senyor és a prop». I el Senyor és a prop sempre. Els bisbes de l'Est europeu han testimoniat el que ja en altres temps havien testimoniar altres Esglésies que havien viscut la persecució, i que el mateix Apòstol Pau assegura en les seves cartes: ple de joia enmig de les tribulacions.

• "ACUDIU A LA PREGÀRIA... AMB ACCIÓ DE GRÀCIES"

No han estat infreqüents, en el Sínode, les intervencions

de bisbes que han fet constar el valor decisiu de la pregària en el tema de l'evangelització. En realitat, no podia ésser altrament. Des del començament de l'Església, els Apòstols decidiren que la seva tasca era la dedicació a la Paraula i a la pregària. I els sants patrons d'Europa -sant Benet, sant Ciril i sant Metodi- tenen precisament com a comú denominador la seva condició monàstica, i la dedicació de les seves vides a la litúrgia de l'Església.

Tanmateix, massa sovint s'associa la imatge de la pregària amb una actitud d'allunyament de les empreses apostòliques. Cal lluitar contra aquesta idea. La pregària no és pas "desmobilitzadora", com diuen, sinó ben al contrari: una pregària que cerca de sintonitzar amb el disseny salvífic del Pare —el seu amor "fontal"—, amb l'impuls servicial i glorificador del Fill, Jesucrist, i es deixa conduir per la força de l'Esperit vivificant, no pot menys que fructificar en un esforç evangelitzador.

• "LA PAU DE DEU GUARDARÀ ELS VOSTRES CORS"

Les informacions dels periòdics han insistit molt en el fet de l'absència de delegats de les Esglésies germanes de l'Orient. Ha estat un fet que no han participat molts dels que havien estat invitats, i això no és pas quelcom que es pugui considerar satisfactori. Malgrat tot, això ha estat motiu per un testimoni evangèlic que va més enllà de les qüestions protocol·làries i de les anècdotes.

Em refereixo al que ha succeït a l'Aula Sinodal quan el representant del Patriarca de Constantinoble ha exposat amb molta claredat els motius pels quals els representants invitats no havien acudit. En realitat, ha estat una manifestació del que, a judici de les Esglésies citades consideren greuges. Enmig del silenci que ha seguit aquesta intervenció, el Papa s'ha aixecat i s'ha apropat a abraçar el metropolita que acabava de parlar. Tota l'Aula ha ressonat en un aplaudiment.

Aquest aplaudiment pot ésser una aprovació del gest del Papa. Però, en definitiva, aquest gest és evangèlic. "Si algun germà té alguna cosa contra teu..." Heus aquí la reconciliació cristiana. No es tracta de discutir qui té raó, sinó d'assegurar que el germà no vegi en mi un enemic. Ni es tracta de perdonar una ofensa, sinó d'assegurar que el cor està obert.

En el moment present de les Esglésies d'Europa, és essencial que "la pau de Déu guardi els nostres cors".

LECTURES DEL DIUMENGE

TERCER DIUMENGE D'ADVENT - Cicle "C"

"PER TU EL SENYOR S'HA TRANSPORTAT D'ALEGRIA"

Cada any, la profecia messiànica d'aquest tercer diumenge d'advent parla del goig per la proximitat del Senyor. Però en aquest cicle C, la lectura de Sofonies està íntegrament dedicada al goig i a l'entusiasme. És que l'evangelista Lluc —que ens acompanya enguany— parla sovint de l'alegria evangèlica. Més encara: l'anunci de l'àngel a Maria està calcat sobre les paraules del profeta Sofonies. Ella és la "filla de Sió", la nova Jerusalem ciutat santa, on Déu habita. I no ens alegrem només nosaltres; el mateix Senyor es pot dir que experimenta l'alegria per la seva obra. "Joia, joia, joia, llàgrimes de joia!", deia Pascal, per expressar la seva emoció religiosa.

Lectura del llibre del Profeta Sofonies (3:14-18a)

Crida de goig, ciutat de Sió. Aclama, Israel. Alegra't i celebra-ho de tot cor, ciutat de Jerusalem. El Senyor ha tret fora els qui et condemnaven, ha fet fugir els teus enemics. Tens dintre teu el Senyor, rei d'Israel, no veuràs mai més cap desastre. Aquell dia diran a Jerusalem: "No tinguis por, Sió, no deixis caure les mans, el Senyor, el teu Déu, el tens a dintre, com a Salvador poderós; per tu s'ha transportat d'alegria, et renova el seu amor, està de festa i crida de goig com en dies d'aplec".

"ACLAMA DE GOIG, PERQUÈ EL SANT D'ISRAEL ÉS GRAN A LA TEVA CIUTAT"

Com un eco de la profecia de Sofonies, el càntic d'Isaïes que ocupa avui el lloc del salm insisteix en les mateixes idees. La presència del Senyor en la nostra ciutat —en l'Església de Déu— és la que motiva el nostre cant d'alegria. Tant de bo que aquesta fe es mantingués sempre viva en nosaltres, per no caure mai en la por o en el desànim, ans al contrari: per viure sempre donant testimoni d'alegria que ningú no ens pot prendre.

Isaïes 12:2,3-4bcd,5-6 (R.: 6)

El Senyor és el Déu que em salva,
confio, no m'espanto.
D'ell em ve la força i el triomf,
és ell qui m'ha salvat.

**R.: Aclama ple de goig
perquè el Sant d'Israel és gran a la teva ciutat.**

Cantant de goig sortirem a buscar l'aigua
de les fonts de salvació.
"Enaltiu el Senyor, proclameu el seu món,
feu conèixer entre els pobles de les seves gestes.
Recordeu que el seu nom és excels". **R.**

Canteu al Senyor que ha fet coses glòries.
Que ho publiquin per tota la terra.
Poble de Sió, aclama'l ple de goig,

perquè el Sant d'Israel
és gran a la teva ciutat. **R.**

"EL SENYOR ÉS A PROP"

Aquest és el text més clàssic d'aquest tercer diumenge d'Advent, que la tradició litúrgica ha anomenat "Gaudete" (Alegreu-vos). L'exhortació de l'Apòstol és una invitació a viure cada dia amb la joia que brota de la proximitat del Senyor. No és només una joia íntima i amagada, sinó una joia testimonial, que distingeix els cristians. L'exemple més perfecte n'és la Mare de Déu; és ella la que tingué el Senyor sempre més a prop.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (4:4-7)

Germans, viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents. Que tothom us conegui com a gent de bon tracte. El Senyor és a prop. No us inquieteu per res. A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica, i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies. Així la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardará els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist.

"¿QUÈ HEM DE FER TAMBÉ NOSALTRES?"

El text evangèlic repeteix diverses vegades la pregunta: ¿Què hem de fer? I Joan Baptista dona respostes adients a cada situació. No respon pas convidant a deixar les pròpies tasques, sinó indicant la manera de fer-les com escau a persones convertides de veritat. També nosaltres continuem fent-nos la mateixa pregunta, i rebent la mateixa resposta. És que el nostre trobament amb el Senyor, en la seva vinguda, només serà joïós si anem acompanyats de bones obres.

Evangelí segons sant Lluc (3:10-18)

En aquell temps, la gent preguntaven a Joan: "Així, doncs, què hem de fer?" Ell responia: "Qui tingui dos vestits, que en doni al qui no té, i qui tingui menjar que el comparteixi també amb els altres". Entre els qui anaven a fer-se batejar, hi havia també uns cobradors d'impostos que li deien: "I nosaltres, mestre, ¿què hem de fer?". Ell els contestà: "No exigiu més del que està establert". Igualment uns guardes li preguntaven: "¿Què hem de fer també nosaltres?". Ell els deia: "No forceu ningú amenaçant de maltractar-lo o de denunciar-lo; acontenteu-vos de la vostra soldada".

La gent, que vivia en l'expectació, sospitava si Joan no fora potser el Messies. Ell respongué dient a tothom: "Jo us batejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc. Ja té la pala a les mans per ventar la seva era; el blat, l'entrará al seu graner, però la palla, la cremará en un foc que no s'apaga". Amb aquestes moltes altres exhortacions, Joan anunciava al poble la bona nova.

Joan, el Precursor (Lc 3:10-18)

• PREPARACIÓ PER AL BAPTISME

Avui sant Lluc ens presenta un resum de la predicació del Baptista. En la intenció de l'evangelista aquest relat és instrucció prebaptismal que contempla dos nivells temporals diferents: exhortació a la conversió del cor imprescindible per als qui acudien a fer-se batejar per Joan al Jordà, i alhora indicació de com s'havien de preparar per al baptisme cristià els qui volien integrar-se a l'Església. Ambdós grups —els "d'aquell temps" i els "d'ara"— tenen en comú la urgència de prendre's seriosament el fet baptismal, comproment-se honestament a canviar de vida, malgrat que el baptisme de Joan i el baptisme cristià siguin radicalment diferents. El canvi de vida —la conversió— és un moviment que ha d'anar de dins a fora: neix en la intimitat del cor —el "leb" bíblic, signe de l'amor pensant— i surt a fora manifestant-se en l'actuació personal. Per això el verb que serveix d'eix principal del relat que llegim avui és el verb "fer". **Què hem de fer?**, és la pregunta que una i altra vegada **la gent** de tots els estaments dirigeix al mestre del desert (vv. 10.12.14). És manifestació de la voluntat de posar en pràctica la predicació de Joan.

La lectura litúrgica omet els vv. 7-9 del relat de Lluc. Convé tenir-los presents per entendre l'abast del missatge del Baptista. Amb un llenguatge escatològic Joan urgeix a **la gent que venia a fer-se batejar per ell** (v. 7), que s'apressin a ser arbres que donen bons fruits, —**feu fruits dignes de la conversió** (v. 8)—, perquè el judici definitiu és a tocar (v. 9). Al mateix temps recrimina als jueus, tant satisfets, ells, de ser descendents d'Abraham, la seva maliciosa manca de coherència que els converteix en animals verinosos (v. 7b), tot advertint-los que la salvació de Déu no està lligada a cap filiació física: fins de les pedres Déu pot fer-se fills! (v. 8b). El baptisme de Joan —**de conversió per al perdó dels pecats** (v. 3b)— és anunci i urgència de preparació per al dia de **la ira imminent** (v. 7b), el dia del judici de Déu. Per això l'advertiment del Baptista és de no voler escapar-se d'aquest judici suprem sinó de preparar-s'hi "fent" camí de conversió.

• NATURALMENT BONS

Al requeriment del Baptista "la gent" pregunta: Què hem de fer? La resposta de Joan, d'entrada, no és "religiosa". Ni d'exigència de fer grans coses, exigència d'heroisme. Simplement és d'exigència ètica. Sigueu naturalment bons. Que és tant com dir: sigueu persones. Joan no demana pas a ningú que imiti la seva vida, que renunciï a tot i se'n vagi al desert. La conversió no comença per aquí, sinó per l'esforç sincer de ser bona el propi ambient. Sant Lluc ens presenta tres categories de persones. La primera és la de "la gent", o sigui tothom. **La gent preguntava a Joan: Així, doncs, què hem de fer?** Obriu-vos als altres, sigueu solidaris amb els necessitat, compartiu amb ells el que teniu, els diu. **Ell els responia: Qui tingui dos vestits, que en doni al qui no en té, i qui tingui menjar que el comparteixi també amb els altres** (v. 11). És una de les característiques essencials del ser home: estar obert de cor als altres. Així sant Lluc

ens mostra com el Precursor proclama i anuncia el judici que el Fill de l'home dirigirà a "la gent" el Dia del Senyor (Cf. Mt 25:31-46). La solidaritat amb els necessitats és solidaritat amb Jesús, l'Home típic, solidaritat amb Déu, perquè reproduïx l'home tal com va sortir de les mans i l'alè de Déu: bo. La segona categoria de persones la dels professionals (v. 12). La resposta de Joan és exigència d'honestat professional: sigueu honrats en la vostra feina, feu-la sense oprimir ningú en benefici vostre (v. 13). Finalment l'evangelista ens presenta els guardes, la força pública: **Què hem de fer també nosaltres?** No feu xantatge ni extorsió a ningú, **accontenteu-vos de la vostra soldada** (v. 14), guardeu la seguretat del poble, no el violenteu ni sembreu por. Vet aquí els punts d'arrencada del camí de conversió: ser bo, fer el bé, cadascú des de la realitat que li sigui pròpia. El Baptista no és un innovador i, menys encara, un revolucionari. Des de la bondat i l'honestat tothom pot arribar a Déu. I és que el qui ha d'arribar a Déu és simplement i únicament l'home. L'home "humà" que es construeix justament en la història, o sigui en col·laboració i en comunió amb els altres. L'exemple paradigmàtic i alhora la força d'aquesta realització —d'aquest "fer"— és Jesucrist.

• EL PRECURSOR

La personalitat i la predicació de Joan dona lloc que **la gent, que vivia en l'expectació** que d'un moment a l'altre aparegués el Messies, creu veure en ell aquell que ha de venir (v. 15). Sant Lluc no ens presenta Joan negant rotundament aquesta sospita del poble, com fa el quart evangeli (Cf. Jo 1:19ss.). En la línia del "fer" es limita a contrastar el que farà "el qui ve" amb el que ell fa. **Jos batejo només amb aigua... ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc** (v. 16). El Baptista és el qui neteja, el que ajuda a fer aparèixer a fora aquella autèntica bondat que Déu havia posat al cor de l'home des dels orígens. El Messies que ve és el qui canvia aquesta bondat natural en força sobrenatural que caracteritzarà l'home nou, fent-lo fill de Déu, flama viva d'amor. Per això el Messies és més poderós que el Baptista, tant, que és capaç de crear una humanitat nova. Davant d'aquesta realitat, Joan es declara indigne fins i tot de servir-lo com un esclau. I és que el Messies que ve és el qui té la paraula definitiva en el judici suprem. Més encara, ve justament a fer aquesta tria, aquest judici. **Ja té la pala a les mans per ventar la seva era; el blat, l'entrarà al seu graner, però la palla, la cremarà en un foc que no s'apaga** (v. 17). Així l'evangelista ens presenta Joan Baptista com el precursor dels temps definitius, els temps nous de Jesucrist, el vertader innovador—redemptor—de la humanitat. **Amb aquestes i moltes altres exhortacions** —ens diu sant Lluc— **Joan anunciava al poble la bona nova** —evangelitzava el poble, que diu el text grec—. La predicació de Joan, tot i trobar-se encara com emboirada pel temor de presentar-se davant de Déu, és una invitació a viure intensament l'espera del qui ha de venir i ja ve. Una invitació a esguardar per la fe l'Ungit de Déu, el Messies Salvador. Una franca invitació, en definitiva, a l'alegria plena de l'alliberament de la humanitat.

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

Sobre cançons del rabadà

A Catalunya, el rabadà és l'ajudant del pastor. O, també, el sagal. En castellà, "rabadán" és, en canvi, el majoral que mana pastors i sagals, o el pastor que té cura de més d'un ramat. Per això, per a molts lectors de llengua castellana, no té gaire sentit sentir a parlar, ara que s'apropa Nadal, de les cançons del rabadà tan populars a Catalunya.

Dic cançons, en plural, perquè n'hi ha més d'una. Almenys dues comencen igual: "A Betlem me'n vull anar". Una afegeix: "vols venir, tu, gallineta?", per acabar després de repetir el primer vers, "vols venir, tu, rabadà?". La resta és diferent de la més coneguda:

"-A Betlem me'n vull anar/ vols venir, tu, rabadà?/-Vull esmorzar, etc."

Entre la paperassa de casa n'hi ha una de Tarragona de l'any 1850, força curiosa que comença igualment: "A Betlem me'n vull anar" per acabar de manera molt pintoresca perquè el pastor diu al vailet que si no creu el què li diu en català, li ho dirà en castellà:

"En Belén hay un chiquito/ més que la aurora bunicu./ -Me enganyes Quicu", respon el sagal.

Ja es comprèn que no hi ha mala

intenció ni ganes de ridiculitzar el castellà. Encara avui es troba gent que en les converses tradueix literalment o acaben el "ado" algunes paraules catalanes, com un fuster que un dia explicava a un company que havia "relliscado".

No hi ha irreverència sinó un sentiment d'afecte, d'amor, en aquesta altra estrofa: "La Maria ya se vé/ sen rise ab lo seu José./ -Quiqueriquic! y yo també".

El pastor continua explicant la seva estimació vers l'infant diví i el rabadà, canviant d'actitud exclama: "Ay Niño

yo te aduero/ y te amo ab todo el cuero./ -Perquè ets lo meu lucero".

En el segle passat era molt corrent bromejar sobre el bilingüisme popular. Sobretot en els romanços que tracten de soldats i de criades, en forma de diàleg. El defecte subsisteix, però no s'hi ironitza i es troba natural.

D'altra banda el poble senzill fins no fa gaire temps no entenia altra llengua que la seva. En un poble pirinenc, a darreries dels anys vint, cantaven la popular "letrilla" castellana: "Benéfico hieres/ lumínico rayo/ del sol, que engalana/ las flores de mayo", traduïda així: "Va anà a fè cuires/ lu micu i el raiu/ del sol que engalana/ las flores de mayu".

Continuem en el Portal de Betlem. Millor dit, hi arribem amb els nostres personatges que es sorprenen en veure que no hi ha envans i d'això se'n plany el pastor. Entre dos irracionals/ a la paja y sense envanus".

Finalment i com és natural i a això vol dur-nos la cançó: "Los pastores ab gran contento/ adueran el Nacimiento./ -Y yo fas el cumplimiento./ Y aquí tienes pany y clau/ dels nostres cors ja que us plau". Acaba el rabadà i jo amb ell: "-I amb aquesta, a Déu siau".

Recel (II)

Delegar! Aquesta paraula va actuar com una llum intensa que li va fer veure les intencions que els fills intentaven mantenir en la foscor. Qui són els metges per aconsellar-li —per ordenar-li— el que ha de fer en la seva vida privada! No en tenia cap dubte, el cap de Cirurgia havia estat un transmissor dels propòsits dels fills, un portaveu maldestre que l'havia posat en guàrdia involuntàriament en front de la conspiració que s'estava urdint en contra d'ell i a la seva esquena.

Des que va entrar a la clínica, que estava rebent un tracte tan exageradament cordial per part de tots, que contrastava amb les converses serioses i sovint enèrgiques, si no dures, que caracteritzaven la seva relació amb els components de les dues parelles, sense distingir si es tractava dels fills propis o dels sobrevinguts. Ara li parlaven moltes vegades com a una criatura i això l'ofenia però, de bon començament, ho va voler interpretar com una condescendència a un accident que requeria totes les atencions. Era ben conscient que la seva família no se'l podia estimar gaire, si més no amb aquell afecte que propicia l'amabilitat, atès que ell solament els havia tractat amb autoritat i rigidesa. Aquelles actituds amables en extrem podien tenir una finalitat i, a mesura que passava el temps, l'anava confirmant: només podien obeir a la intenció d'anar-lo convencent, de mica en mica però amb eficàcia, que ell ja no era apte per portar el timó de la família i, molt menys, del negoci.

Un dia del segon mes d'internament a la clínica, el fill i el gendre li volien omplir el cap de les necessitats d'aplicar les tecnologies punta a la fàbrica. Ja sabia ell, sense necessitat que li ho volguessin empapussar d'aquella manera, que una part important de la competència tenia les fàbriques informatitzades i que, fins i tot, sabia d'una empresa que tenia el procés de producció controlat per ordinador. Sabia també que, sense trigar gaire, també ell s'hauria de decidir a donar el pas de la modernitat, però el tema el sobrepassava i es justificava amb excuses per por del canvi. En aquella ocasió, la tercera o quarta que els fills n'hi parlaven, es va tancar en banda i no en va voler saber res. Ara sospitava que una bona part de l'interès de mantenir-lo apartat de la feina era per aplicar els nous sistemes a l'empresa d'amagat d'ell. Era evident, cada cop més, que els feia nosa.

Almenys li n'haguessin tornat a parlar, perquè de convençut n'estava. Ara, hauria quedat justificat que traspassés als fills la missió d'implantar els nous sistemes, donat el seu estat i no hauria hagut de reconèixer la seva incapacitat per entendre aquells estris endimoniats. Hauria pogut salvar la faç, però no van tenir el tacte de facilitar-li-ho. Des d'aquell dia no havien parlat més ni de la feina ni del negoci, llevat de la necessitat de contestar alguna qüestió directa que ell els hagués plantejat.

Poc abans de rebre l'alta de la clínica, els va preguntar per la marxa en general de l'empresa. La resposta va ser d'un optimisme orgullós: la xifra de negoci empenia una clara corba ascendent. Fatxendes! Ho van dir com si demanessin una medalla. Ja ho sabia ell que les vendes havien d'augmentar, sinó, per què es creien que havia creat la nova línia de pastisseria envasada! Que no es posessin mèrits a sobre que, d'aquell negoci no li havien d'ensenyar res.

Tot i el desenyany, no havia deixat entreveure a ningú els seus pensaments i, molt menys, que els estava descobrint el joc. Volia comprovar fins on eren capaços d'arribar amb les seves intrigues i, donant curs a les cavil·lacions, va maleir l'hora que havia decidit agafar el cotxe per fer la ruta dels principals clients. Ara encara estaria sa i bo com ho havia estat sempre i no es veuria condemnat a la cadira de rodes, sense capacitat de moure's i havent-se de resignar a cedir als altres el comandament del negoci. Mai no havia estat un home fort perquè en ser de complexió prima era dèbil físicament, però havia passat la vida pletòric d'energia per acometre amb dinamisme les activitats que calien en cada moment. Potser el que li havia mancat de força física li havia sobrat de nervi per no defallir mai, fins i tot en les circumstàncies més adverses. Va passar una mala temporada en una sola ocasió, en morir la seva dona quan els fills eren encara jovenets, però havia superat el mal tràngol lliurant-se a la feina amb més dedicació que mai. Ara, en canvi, es veia incapaç de superar la nova situació, precisament per no poder-se emparar en la feina.

Inconscientment va donar una mirada al seu voltant com si busqués on refugiar-se de la seva impotència. L'entorn era el mateix que durant molts anys li havia prestat acolliment i on s'hi trobava veritablement a casa; res d'allò que recorria amb la vista havia canviat però ja no s'hi sentia com abans perquè el que havia canviat era ell. La seva capacitat de moviments s'havia gairebé anul·lat, la seva energia per fer i per decidir es trobava sota mínims, la iniciativa que havia estat sempre la seva característica principal havia esdevingut la més decebedora desorientació, l'aptitud per reaccionar que sempre l'havia acompanyat en els moments difícils s'havia convertit en la depressió més pregonera, les dots de comandament i l'habitud de donar ordres havia cedit el pas a un silenci i a un abandó de les seves funcions de dirigent que el corsecava per la incapacitat d'imposar-se.

(Continuarà)

■ J.R.T.